

Evropa dhe Islami.....	3
Sekularizmi dhe vlerat morale.....	8
Cilësitë e Pejgamberit, alejhis-selam.....	11
Këshillë për braktisjen e shprehjeve të këqija	15
Ruajtja e Kur'anit.....	16
Mosnxitimi.....	17
Bazat e thirrjes.....	21
Rregullat e thirrjes.....	25
Mjetet e thirrjes	30
Histori e Xhamisë el-Aksa.....	36
Bazat dhe përkufizimi i sistemit gjyqësor islam	38
Nderimi i dijetarëve dhe përfitimi nga ata.....	39
Rëndësia dhe vlera e Kudsit	43
Mashkulli nuk është standardi.....	45
Falli dhe tregimi i fatit.....	47
Intervistë me gazetaren Ridley.....	49
Dr. Muhammed El Muhtar Esh Shenkiti.....	53
Imam Muhammed ibën Is'hak	54
Ibën el Xheuzi.....	55
Medhhebi.....	57
Nga gjërat e lejuara për haxhilerët	59
22. Të kënaqurit me atë që posedon	61

Parapagimi për revistën

Ofrojmë mundësinë që të parapaguheni me parapagim vjetor në revistën Albislam. Parapagimi kushton gjithsej **10 euro** (dhjetë) për jashtë vendit (Europë, përfshirë Shqipërinë, Kosovën, Turqinë dhe ish republikat Jugosllave) dhe vetëm 310 denarë për parapaguesit nga Maqedonia. Me këtë parapagim brenda një viti juve ju dërgojmë 12 numra të revistës, prej numrit aktual kur ju parapaguheni. Në këtë çmim janë të përfshira edhe harxhimet postare.

Për parapagim mjafton që të dërgoni pajtimin tuaj me emrin dhe adresën e plotë në:

email: albislam@albislam.com

sms: +389 70 445 725

fax: +389 2 3290 408

tel: +389 2 3290 408 (çdo ditë, përveç të xhumasë dhe të dielës, prej 9 deri 16)

ose me postë në: rr.386 nr.11, Q.T. Mavrovka lok.44, 1000 Shkup, Maqedoni

edicion i botuar / viti i dytë / nr: 21

www.albislam.com

redaksia: Ramadan Ramadani (kryeredaktor)

albislam@albislam.com

Agim Bekiri (ndihmës kryeredaktor)

str: 386 no: 11 lokal: 44, 1000 Shkup

Bekir Halimi, Talha Kurtishi,

fax: +389 2 3290 408

Alajdin Idriz, Fatmir Zaimi, Ali Shabani

Del në fillim të muajit, kalendari i hixhretit, takvimi i Türkiye Diyanet Vakfı. Numri i ardhshëm: 08 06 2005

Boton: NUN-R D00EL

Xhirollogaria: 300000001759616 Komercijalna Banka A.D.- Skopje (denar)

Xhirollogaria: 0270100209184 Komercijalna Banka A.D.- Skopje (euro)

rr. "Kej Dimitar Vlahov" 4

S.W.I.F.T. : KOB5MK2X

Numri tatimor: 4030003487017

Revsita është e regjistruar pranë Agjencisë për Informata të Maqedonisë nr. 02-124/2.

ISSN: 1409-6250

Evropa dhe Islami

Islami nuk është i ri për Evropën. Viti 711 shpesh përmendet si vit kur muslimanët nga Afrika Veriore hynë në Spanjë; edhe pse pika e parë e kontaktit zyrtar me siguri ka qenë në vitin 628 kur Muhammedi, sallallahu alejhi ve sel-lem, dërgoi Dihya ibën Halifa te Herakliusi. Menjëherë pas kësaj, në vitin 652 Mu'avije ibën Ebi Sufjan dërgoi ushtarë në Sicili. Prej asaj kohe, muslimanët kanë bashkëpunuar me Evropën në një formë ose në tjetër. Madje do të ishte në rregull të thuhet se Islami ka qenë një fenomen evropian për pjesën më të madhe të historisë së tij - gati 800 vjet të civilizimit Islam në Spanjë, dhe më shumë se 250 vjet në Sicili.

Së bashku me themelimin e Komuniteteve Muslimane evropiane kanë ekzistuar edhe momentet tjera të takimit (kontaktit) - prezenca e shkurtë në Francën jugore, konfliktet në Austri dhe, kuptohet, Kryqëzatat.

Në një të kaluar të afërt, bota ka parë Evropën duke kapur dhe pushtuar pjesët tjera të botës gjatë kolonializmit dhe pas saj si dhe arrijten e emigrantëve muslimanë nëpër Evropë në kërkim të punës dhe jetës më të mirë. Që Islami dhe Evropa të mësojnë të pranojnë njëri-tjetrin, duhet të theksohet se historia e përbashkët e Islamit dhe Evropës nuk është vetëm një fotografi e përgjithshme e kësaj ose e asaj, por ajo përmban një numër të madh të bashkëveprimeve në arsim, zhvillim të përbashkët dhe partneritet. Dijetarët evropian tani jetojnë

nën rrethana ku janë të gatshëm të pranojnë ndikimin e jashtëzakonshëm të civilizimit Islam në formimin e Evropës; kontributi i Ibën Haldunit në shoqëri dhe histori, i Al-Razit dhe Ibën Sinas në mjekësi, i Al-Havarizmit në matematikë.

Përdorimi i zakonshëm i fjalëve si alkool, alkimi dhe algjebër, rrjedh nga gjuha arabe. Udhëtimi i evropianëve deri në qendrat e mësimi në Kordoba, Toledo dhe Granada në Spanjën muslimane, është dëshmi e kontributit të Islamit në formimin e Evropës. Dituria e grekëve antikë është ruajtur dhe përvetësuar nga arabët. Shkrimet e Aristotelit, Euklidit, Galenit, Arkimedit dhe të tjerëve janë përkthyer në gjuhën arabe dhe më vonë edhe në gjuhën latine. Në fjalë, gjuha arabe mund të shihet si një nga gjuhët klasike të Evropës.

Orientalisti Montgomery Watt ka thënë: "Nëpërmjet kontakteve tregtare dhe prezencës politike në Spanjë dhe Sicili, kultura superiore e arabëve gradualisht është zgjeruar edhe në Evropën Perëndimore. Edhe pse Evropa Perëndimore kontakt më të madh kishte me Perandorinë Bizantine, ajo nga arabët përfitoi më shumë se sa nga bizantinët. Nëse mundohemi të vërejmë intensitetin e plotë të eksperimentimit arab, mendimit arab, shkrimit arab, do të arrijmë të shohim se pa arabët, shkenca dhe filozofia evropiane nuk do të ishte zhvilluar siç është zhvilluar deri tani."

Evropa sot

Sot, në fillim të mijëvjeçarit, është shumë e rëndësishme ta përkujtojmë partneritetin pozitiv historik të Islamit dhe Evropës. Sot në Evropën Perëndimore jetojnë rreth 10 milion muslimanë. Gjatë viteve të '90-ta numri i muslimanëve që janë bërë të "dukshëm" është rritur në mënyrë drastike. Organizatat muslimane janë duke u përhapur me të madhe. Përveç kësaj, vërehet një rritje e madhe e numrit të xhamive. Është interesante po ashtu të shihet edhe numri i njerëzve që pranojnë Islamin. Islami është bërë një pikë e një debati të nxehtë: Cila do të jetë ardhmëria e këtyre muslimanëve në Evropë? A janë ata kolona e pestë? A janë ata burim i fundamentalizmit në një Evropë tolerante? A janë ata kërcënim që ka nevojë të përmbahet dhe asimilohet para se të rrezikojë stabilitetin e Evropës? Për fat të mirë, me këto pyetje nuk janë të preokupuar të gjitha këndet e Evropës.

Është e vërtetë se një pjesë e madhe e mosbesimit ndaj Tjetrit triumfon lehtë, edhe në anën e disa muslimanëve edhe në anën e elementeve të caktuara brenda Evropës.

Ministri i mbrojtjes franceze, François Leotard ka thënë: "Fundamentalizmi islamik është njëjtë i rrezikshëm sa ishte dikur nazizmi". Teoritë e Huntingtonit, edhe pse të refuzuara me të madhe, vazhdojnë t'i kenë pasuesit e devotshëm. Nëpër gjithë Evropën shihet se islamofobia është në rritje. Në një shkallë edhe më të përgjithshme, qëndrimet e shefit të Partisë Konservative angleze Lord Tebbit janë të njohura mirë. Ai ka thënë: "Nuk mund ta kesh një grumbull të kulturave në një shoqëri; duhet të jetë një kulturë për një shoqëri... multikultura është një forcë ndarëse".

Edhe pse këto opinione nuk janë çdoherë kryesore, ata kanë efektin e tyre në komuni-

tetet pakicë. Kjo mund të krijojë një mentalitet bllokues tek ata që tanimë mbajnë kujtimet e trashëguara të kolonializmit. Me një përjashtim të disa vendeve të caktuara, Islami ende nuk është zyrtarisht i njohur nga Evropa. Kuptohet, Islami është këtu, kjo është realitet, mirëpo njohja zyrtare ka ndikimin e saj në mënyrën se si shihet, në statusin, në financimin dhe kështu me radhë. Në ballafaqimin me Islamin, Evropa ka zhvilluar disa modele të ndryshme. Austria, Spanja dhe Belgjika zyrtarisht njohin Islamin. Suedia është e gatshme të financojë disa aktivitete për muslimanët përderisa ata përfaqësohen nga organizata që kanë një numër të caktuar të anëtarëve. Në Francë, zyrtarisht nuk njihet asnjë komunitet fetar. Mirëpo, këtu është e rëndësishme të theksohet se kryetari francez tradicionalisht varroset në Notre Dame, dhe se kapa e hebrejve tolerohet - ku shihet një zbatim jo-formal dhe fleksibil i ligjit. Gjermania edhe më tej refuzon të pranojë se është një shtet i emigrantëve; dhe kështu emigrantët njihen si Gasterbeiter, ose punëtorë mysafirë, madje edhe pas tri gjeneratave. Britania e Madhe, edhe pse nuk ka bërë njohjen zyrtare të muslimanëve, ajo ka akomoduar dhe pranuar lloj-llojshmërinë e pakicave të saja.

Imazhi i Islamit

Gjatë bashkëveprimeve të gjata ndërmjet Evropës dhe Islamit, janë ndërtuar shumë imazhe negative për Islamin, disa nga këto të motivuara politikisht, e disa të tjera nga dallimet fetare. Në mesjetë ka mbizotëruar një bindje se muslimanët ishin idhujtarë të cilët e adhuronin Muhammedin, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, ose se vetë Muhammedi, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, ishte magjistar, ose sipas disa kuptimeve tjera, djalli ose anti-krishti. Islami është paraqitur (portretizuar) si fe e gënjeshtrove, një shkelës i

vazhdueshëm i të vërtetës. Islami shihet si fe e dhunës dhe që ishte përhapur nëpërmjet shpatës. Muslimanët shiheshin si njerëz të preokupuar me dëshira materiale dhe vetë-kënaqje; kurvëria dhe homoseksualizmi shiheshin si të lejuara nga feja. Shumë nga këto ide ishin si pretekst për të krijuar një aleancë të krishterëve për të luftuar në kryqëzatat, për të treguar se Tjetri ishte duke jetuar në errësirë, dhe kështu duke e arsyetuar nevojën e konvertimit ose luftimit të tyre. Është interesante të theksohet se edhe sot, disa nga ato ide, duke përfshirë edhe disa ide të reja, ende ekzistojnë.

A është Islami kërcënim?

Ta shqyrtojmë për një moment gjendjen e Islamit në botën moderne. Mund të shihet se muslimanët jetojnë në dy gjendje të ndryshme; njëra, si pakicë në Perëndim, dhe tjetra, në gjendje ku shumica janë muslimanë.

Për situatën e parë është e nevojshme një imagjinatë jashtëzakonisht e madhe të përshkruhet kërcënimin që këto pakica muslimane e kanë për Evropën ose Perëndimin. Këto komunitete vetvetiu druajnë nga rrethi ku jetojnë. Ekziston një mundësi shumë reale që vlerat kulturore dhe fetare, normat etike të këtyre pakicave të zbehen ose të zhduken deri në gjeneratën e dytë ose të tretë të tyre.

Komunitetet e tilla nuk kanë gjasa të jenë kërcënim për rregullin e vendosur në të cilin ata jetojnë, për shkak se ata janë shumë të zënë duke u mbrojtur.

Nëse e vështrojmë botën Islame, fuqia e politikës nuk ndryshon shumë. Ekzistojnë rreth 56 shtete muslimane, por pjesa më e madhe e muslimanëve kanë rezerva serioze kur bëhet fjalë për "islamin" e këtyre shteteve. Pjesa më e madhe e këtyre shteteve bëjnë pjesë në kategorinë e vendeve në zhvillim, ose, deri paradokohe, në kategorinë e vendeve të Botës së Tretë. Ata zhyten në

borxhe ndaj Fondit Monetar Ndërkombëtar, Bankës Botërore dhe ndaj botës së zhvilluar. Në aspekt të teknologjisë, ata çdoherë përpiqen ta pasojnë Perëndimin: ndikimi i mediave perëndimore dhe procesit të globalizimit, dominon mbi ato shtete.

Disa nga ato shtete kanë minerale, ose burime bërthamore ose të naftës, por lidhjet politike janë të tilla sa është shumë e vështirë që këto të përdoren në çfarëdo mënyre kundër interesave perëndimore: Lufta e Gjirit ishte dëshmi e kësaj. Nëse gjithë këtë situatë e shohim nga një perspektivë tjetër, të shohim se shteti i Izraelit gjendet (ekziston) ndërmjet një deti të shteteve muslimane, që asnjëri nga ato nuk e dëshiron prezencën e tij, dhe nga ana tjetër asnjëri nga ato nuk është mjaft i fuqishëm ose mjaft i pavarur të ndryshojë situatën. Ngjarjet që ndodhën në Bosnjë, kishin një ndikim të thellë emocional tek muslimanët e gjithë botës, mirëpo Komuniteti Ndërkombëtar Musliman nuk kishte mundësi të ketë ndonjë ndikim serioz politik. Ndihej vetme që ata mund ta ofronin ishte mbledhja e të hollave për organizata bamirëse. Atëherë si është e mundur që një komunitet i tillë ndërkombëtar të jetë rrezik për atë forcë Perëndimore?

Muslimanët në Evropën e sotme

Komuniteti musliman, që është një komunitet shumë i ri (në Mbretërinë e Bashkuar 75 për qind e komunitetit muslimanë vlerësohet se është nën moshën 35-vjeçare) ka problemet e veta. Një numër i madh i të rinjve ballafaqohet me krizë të identitetit, të ndarë ndërmjet kulturës së prindërve të tij dhe ambientit ku jetojnë. Ky është konteksti në kuadër të të cilit duhet të vendoset ringjallja e Islamit brenda Evropës. Deri tani muslimanët në Evropë kanë qenë të nënshtruar së paku tri valëve të vetë-kujdesit.

Gjatë valës së parë, në fund të viteve të '70-ta, Revolucioni Iranian kishte një ndikim të madh në botën muslimane, duke përfshirë edhe ata muslimanë që jetonin në Evropë, pavarësisht nga qëndrimet e tyre ndaj Revolucionit Iranian; kjo ishte një shenjë se Islami po ngritët.

Vala e dytë, Vargjet Satanike të autorit Salman Rushdie në vitin 1989, shkaktuan që shumë muslimanë në Mbretërinë e Bashkuar, sidomos të rinjtë, të pyesin veten dhe të gjejnë rolin e tyre në një shoqëri që dukeshë se po nëpërkëmbë fenë dhe të drejtat e tyre. Çështja e hixhabit kishte një efekt të ngjashëm në shtetet tjera evropiane.

E treta, Lufta e Gjirit, e Bosnjës dhe ngjarjet tjera politike kanë shkaktuar lëvizje të mëdha brenda komunitetit musliman. Qëllimet duket se po ndryshojnë. Kur Iraku ishte kundër Iranit, ishte e arsyeshme të armatoset Saddam Huseini, mirëpo kur ai e pushtoi Kuvajtin, ai duheshe të ndalet. Nga ana tjetër, serbët me të madhe u lejuan t'i masakrojnë boshnjakët. Zgjedhjet legjitime në Algjeri u ndërpre në emër të mbrojtjes së demokracisë, ndërsa ushtria turke në mënyrë arrogante u fut në procesin demokratik dhe u lejua që t'i mbajë peng politikanët e vendit. Kur Sh.B.A.-të përkrahnin afganët kundër Rusisë, ata ishin luftëtarë lirë, ndërsa kur palestinezët luftojnë dhe vuajnë për pavarësi, ata janë terroristë. Imazhi i Islamit ende është një imazh i dhunës që buron nga xhihadi, edhe pse ndoshta të gjitha aktet e xhihadi gjatë 100 viteve të fundit, kanë qenë lufta mbrojtëse për liri dhe vetë-përcaktim. Kur një bombë shpërthen në Kajro, duket shumë e arsyeshme dhe e zakonshme që një gazetar të ndalë një musliman të ri në rrugë dhe ta pyet për mendimin e tij rreth shpërthimit, por nuk i shkon ndërmend të pyet njëjtë atë për konfliktin në Irlandën Veriore.

Kjo, si rregull, ka krijuar një dëshpërim dhe ka kontribuar të krijohet një ndjenjë e ofendimit dhe refuzimit. Disa elemente të ringjalljes Islame kanë trajtuar tendencat e refuzimit dhe mllëfit dhe kanë ofruar një rrugëdalje nëpërmjet një diskursi të dhunshëm të dënimit publik të Perëndimit dhe çdo gjëje që është perëndimore. Mirëpo, ringjallja e Islamit nuk është vetëm reagim negativ; ajo me të madhe është një udhëtim pozitiv i vetë-zbulimit dhe, në fjalë, për një numër në rritje të të rinjve, u ndihmon atyre të zbulojnë një alternativë për kulturën e prindërve të tyre - Kulturën Islame evropiane. Kjo sillet nëpërmjet një procesi të bartjes së bagazhit kulturor Aziatik ose Islam Arab, të kthimit në principet themelore dhe zbatimit të tyre në kontekst evropian. Ky proces mund të jetë një proces i shëndoshë për Evropën, sepse krijon njerëz që janë të sigurt për identitetin e tyre: ata janë muslimanë evropian. Ata dëshirojnë të kontribuojnë për ardhmërinë e saj, të ndërtojnë një Evropë më të mirë për ta dhe për fëmijët e tyre. Hurshid Ahmed ka thënë: "Do të ishte tragjedi, nëse bëhemi rob të së kaluarës". Si të tillë, muslimanët duhet po ashtu të merren me disa çështje që ekzistojnë brenda lagjeve të tyre.

Siç thonë muslimanët se Islami nuk është monolitik (njëbllokësh), ata duhet të kuptojnë se as Evropa nuk është monolitike. Ekzistojnë shumë njerëz në Evropë që janë të gatshëm t'i shohin problemet me të cilat muslimanët ballafaqohen, në mënyrë objektive, madje edhe dashamirëse. Po ashtu duhet të theksohet se luftërat e lëvizjeve Islame nuk janë kundër Perëndimit ose Evropës; i gjithë ai është një proces i bashkimit dhe vetë-zhvillimit, siç ka thënë Hasan Al-Turabi: "Perëndimi nuk është preokupimi jonë. Ne merremi me rigjenerimin konstruktiv të shoqërive tona, duke i mobilizuar shpirtat dhe

mendjet tona, e jo me 'luftimin e satanëve të mëdhenj'. Perëndimi nuk është armik për ne, përveç nëse ndonjë politikë është e drejtuar kundër Islamit”.

Gjatë kontakteve me Evropën, muslimanët kanë arritur të mësojnë shumë gjëra: në fjalë, përderisa ekziston krenaria se evropianët kanë mësuar nga Al-Andalusia, nga ana e muslimanëve tani duhet të ketë vlerësim për mundësitë që i kanë për të studiuar në Universitetet Oxford, Cambridge, etj. të Britanisë.

Shumë nga lëvizjet e ringjalljes, kanë absorbuar ide, metoda, madje edhe struktura nga modelet evropiane. Kontaktet me Evropën moderne kanë shkaktuar që muslimanët të përfshihen në debate të brendshme rreth çështjeve të ndryshme siç është demokracia, pluralizmi, roli dhe statusi i gruas, konceptet e dar al-harb, etj. Vërtetë, i gjithë botëkuptimi i muslimanëve është duke pësuar ndryshime. Në vitin 1992 në një seminar në Francë në temën “Muslimanët në Perëndim”, një grup i dijetarëve udhëheqës muslimanë, ka diskutuar rreth këtyre ideve. Një nga kundërshtimet që ata i kishin ndaj konceptit të dar al-harb dhe dar al-Islam ishte se karakteristika themelore e dar al-Islam ishte siguria, por si mund të quhet bota muslimane dar al-Islam kur ekziston aq shumë diktaturë dhe shtypje të madje edhe ndaj dijetarëve dhe aktivistëve muslimanë? Ngjashëm, si mund ta quajmë Perëndimin dar al-harb kur muslimanët e tillë shpesh lëshojnë vendet e tyre dhe kërkojnë strehim (azil) politik në Perëndim?

Ardhmëria

Rruga drejt mësimi të pranimit të njëri-tjetrit, dhe mundësia e jetës më njëri-tjetrit, nuk mund të jetë e lehtë. Është një proces i ndërlikuar, por nuk ka alternativë tjetër. Për këtë do të duhet të kalojë një kohë. Imazhi

negativ është ndërtuar me shekuj, dhe ai nuk mund të ndryshohet brenda natës. Evropa dhe Islami duhet ta kuptojnë njëri-tjetrin më mirë, me qëllim të kuptimit më të mirë të njëri-tjetrit dhe me qëllim që nocionet për Vetën dhe Tjetrin të kenë ndikim të ndërsjellë.

Mendoj se përgjegjësia më e madhe bie mbi shumicën, komunitetin nikoqir, Evropën. Me pakicat mund të ballafaqohet në dy mënyra: (1) Dallimet kulturore mund të përshatohen, madje edhe festohen, gjë që do ta bënte pakicën të ndjehet e mirëseardhur dhe kështu të gatshëm të përfshihet në shoqëri; ose (2) Dallimet mund të shqetësohen dhe të eliminohen nëpërmjet largimit, shtypjes ose asimilimit të dhunshëm. E para është rrugë e pluralizmit dhe duket se është qasja më e arsyeshme. Çfarëdo përpjekje për të eliminuar identitetin musliman do të shkaktojë probleme më të mëdha në një periudhë afatgjatë. Duhet t'i shohim dallimet ndërmjet muslimanëve në Francë dhe në Britani që të shohim efektet e modeleve të ndryshme që janë zbatuar.

Historia e Francës dhe Algjerisë vazhdon të jetë pengesë kryesore. Nocionet franceze të unitetit kulturor vetvetiu vendosin barrë të rëndë mbi komunitetin musliman. Ideja është të shmangen getot dhe zonat e ndara (të përjashtuara); ndërsa rezultati është një komunitet që vazhdimisht ndjehet i kërcënuar dhe gjendet në margjinë, aq shumë sa që, në përgjithësi, nuk është në gjendje ta paramendojë veten si francez.

Sot, muslimanët mund të përfaqësojnë një kulturë tjetër, por duhet të mbajmë mend se kulturat janë rezultat i një procesi eklektik (heterogjen); kulturat asnjëherë nuk janë statike. A nuk ishte dikur krishterimi një fenomen Lindor? Por, me kohë ai rrënjosi veten në shoqërinë Perëndimore. Mishi me

erëza, qebapët, pica dhe burgerët tani janë elemente të kulturës britanike, edhe pse në të vërtetë ato nuk janë britanike.

Shoqëritë muslimanë tradicionalisht kanë qenë pluraliste. Teologjia islame rikujton njerëzimin se dallimet janë një faktor natyror dhe pozitiv në jetë, rreth të cilave njerëzit duhet të bashkohen për të mësuar për njëri-tjetrin.

“O ju njerëz, vërtetë Ne ju krijuam juve prej një mashkulli dhe një femre, ju bëmë popuj e fise që të njiheni ndërmjet vete, e s'ka dyshim se te All-llahu më i ndershmi ndër ju është ai që më tepër është ruajtur (këqijat) e All-llahu është i dijshtëm dhe hollësisht i njohur për çdo gjë”. (Huxhurat: 13)

“...Sikur të donte All-llahu, do t'ju bënte një popull...” (Maide: 48)

Kështu, pluralizmi i ofron Evropës një rrugë të bëhet ë fortë, stabile dhe e qetë. Muslimanët duhet të bashkohen me njerëzit tjerë, pavarësisht nga feja, të punojnë së bashku për të mirën e përbashkët, siç hyri Muhammedi, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, në hilf al-fudul. Çfarëdo alternative tjetër përveç pluralizmit do të ishte pritje dhe përgatitje për ndonjë lloj të ndeshjes së civilizimeve ose eliminimit të njërit ose tjetrit, gjë që do të ishte një goditje e tmerrshme edhe për Evropën edhe për Islamin. Vërtetë do të ishte dëshpërim i madh për gjasat e humbura.

Shënim i redaksisë: Autorit i kanë munguar informatat për islamin në trevat e Ballkanit e me të cilat qasja e këtij shkrimi do ishte edhe më e plotë.

Dilvar Hussain,

Marrë nga: islamonline.net

Përktheu: xh.a.

Redaktoi: AlbIslam.Com

22.4.2005

Sekularizmi dhe vlerat morale

Vlerat morale, siç janë sinqeriteti, përgjegjësia dhe modestia janë vlera të lindura origjinale që Allahu i ka mbjellur në zemrat e njerëzimit; pastaj Ai i ka dërguar të dërguarit e Tij me një sistem të jetës në përputhshmëri me këtë dispozitë të lindur për ta afirmuar atë.

"Përqendro vetveten tënde sinqerisht në fenë, i larguar prej çdo të kote, (e ajo fé), feja e All-llahut në të cilën i krijoi njerëzit, s'ka ndryshim (mos ndryshoni) të asaj natyrshmërie të krijuar nga All-llahu, ajo është feja e drejtë por shumica e njerëzve nuk e dinë." [Rum: 30].

Një besimtar mbështetet në këto vlera morale për shkak se natyra e tij, e fortifikuar nga besimi, e inkurajon atë të veprojë ashtu,

dhe për shkak se feja në të cilën beson e urdhëron atë dhe premtan shpërblim për të në botën e ardhshme.

Sekularizmi nga ana tjetër, madje edhe në formën më të rrezikshme që kënaq veten më largimin e fesë nga jeta politike, duke e refuzuar atë dhe vlerat e saj si bazë për legjislacion, minon dy themele për vlera morale në zemër të njerëzimit. Ndërsa për sekularizmin në formën më ateiste, ajo tërësisht shkatërron këto dy themele dhe i zëvendëson ato me epshe, qoftë epshi i disa sunduesve në sistemet diktatoriale ose epshi i shumicës në sistemet demokratike.

"A e ke parë ti atë, që për zot e çmon epshin e vet, a mos do t'i bëhesh ti atij mbrojtës?" [Furkan: 43].

Pasi që epshet dhe dëshirat, për nga natyra janë vazhdimisht të ndryshueshme, vlerat dhe sjelljet e bazuara në to janë po ashtu të ndryshueshme. Një gjë që sot konsiderohet si krim, i dënueshëm sipas ligjit me dënime të ashpra, dhe që u parandalon praktikuesve të tij të drejtat që u lejohen të tjerëve, mund të jetë e lejueshme nesër, ose madje mund të konsiderohet edhe si akt shembullor, dhe ata që e refuzojnë atë bëhen “politikisht jo-korrekt”.

Ky ndryshim nga një këndvështrim në këndvështrimin e kundërt, si një rezultat i ndarjes së shoqërisë nga vlerat e lindura fetare, është një paraqitje e shpeshtë. Sa do që është injorante një shoqëri tradicionale, ajo, ose shumë nga pjesëtarët e saj, do të ruajnë disa vlera të lindura; mirëpo sa do që thellohet shoqëria në sekularizëm, aq më pak individë të tillë do të ketë, dhe ndikimi i tyre do të behët gjithnjë e më e marginal, deri sa shoqëria kolektivisht të rebelohet kundër vlerave të njëjta fetare që i ka ruajtur më parë. Mund të ekzistojë një arsye tjetër për disa kultura tradicionale xhahile për t'i mbajtur vlerat fetare: ata mund t'ju përgjigjen dëshirave të tyre, ose ata përfaqësojnë traditën e tyre dhe nuk hynë në konflikt me dëshirat e tyre.

"E kur thirrën që ndërmjet tyre të gjykojë All-llahu dhe i dërguari i tij, një grup prej tyre nuk i përgjigjen asaj. Po nëse është që e drejta u takon atyre (në atë gjykim), ata i shkojnë atij të bindur e me respekt". [Nur: 48-49]

Relacioni i tyre me të vërtetën është i ngjashëm me atë të shejtanit, siç i ka përshkruar Muhammedi, alehis-selam, Ebu Hurejres, që shejtani i kishte thënë të këndoje Ajetul-Kursi-në para se të flejë: "Ai ta ka thënë të vërtetën, edhe pse ai është një gënjeshtar i vërtetë".

Shoqëritë bashkëkohore perëndimore sekulare janë shembujt më të qartë të natyrës së ndërrimit dhe kundërthënies të civilizimit xhahil.

Nga një kënd, ajo i konsideron kulturën dhe vlerat mbi të cilat qëndron si një fenomen relativ, i ndryshueshëm. Mirëpo, nga këndi tjetër, ajo karakterizon disa vlera si vlera njerëzore, konsideron shkeljen e tyre si shokante, dhe dënon shkelësit e saj ashpër. Burimet e këtij problemi janë dy principet themelore në të cilat mbështeten shoqëritë demokratike sekulare. E para është sundimi i shumicës si një standard për të saktën dhe të gabueshmen në fjalë dhe sjellje; e dyta është principi i lirisë individuale. Këto dy rregulla padyshim se do të ndeshen me njëra-tjetrën nëse nuk koordinohen me një princip tjetër që do të gjykonte mes tyre. Sekularizmi, për nga natyra, refuzon fenë, dhe në formën e saj perëndimore nuk konsideron fitrah-të (vlerat e lindura) si kriter për dobitë dhe dëmet për njerëzimin. Ajo nuk ka alternative tjetër përveç t'i bëjë këto dy principe një standard absolut për sjelljen, se cila është e lejueshme dhe e përshtatshme dhe cila nuk është. Kundërthëniet dhe konflikti ndërmjet këtyre dy principeve tregohen qartë në disa nga çështjet e nxehta në këto shoqëri. Ata që përkrahen njohjen e homoseksualitetit dhe dhënien e të drejtave dhe gjasave të barabarta homoseksualëve në çdo aspekt të jetës, duke përfshirë edhe shërbimin ushtarak, argumentin e tyre e bazojnë në principin e të drejtave individuale.

Ata nuk njohin të drejtën e dikujt të brengoset për, siç që e quajnë ata, "orientimin seksual". Arsytimi i njëjtë bëhet nga përkrahësit e abortimit. Shpesh i dëgjomë ata duke thënë me dyshim; "Si mund të ndalem nga liria e zgjedhjes për çështjet e mia dhe për trupin tim? Çfarë të drejte kanë zyrtarët legalë për t'u involvuar në çështje të tilla personale?". Argumentin e vetëm që kundërshtarët e tyre mund ta nxjerrin është në kundërthënie me vlerat që përkrahen nga shumica e popullatës. Edhe pse baza e shumë

njerëzve për kundërshtimin e abortimit është morale ose fetare, ata nuk mund të dalin dhe të shprehen haptas, e as që mund të bashkëngjisin ndonjë argument fetar ose moral, pasi që shoqëria e tyre sekulare asnjërin prej tyre nuk e sheh si të pranueshme. Nëse pranojmë se nuk ka bazë për vlera përveç opinionit individual ose atij të shumicës, dhe se kështu është e mundshme që të gjitha vlerat të ndryshojnë nga një periudhë në tjetër, dhe nga një shoqëri në tjetër, kjo do të thotë se nuk ekziston ndonjë lidhje ndërmjet vlerave dhe dobisë ose dëmit që do ta hasin njerëzit në jetën e tyre materiale ose shpirtërore, që ndryshe, do të thotë se të gjitha vlerat janë të barabarta dhe nuk është me rëndësi se cilat vlera një shoqëri e caktuar i pranon ose i refuzon. Megjithatë, kjo do të thotë se e gjithë sjellja që konsiderohet e papërshtatshme nga shoqëritë sekulare sot, siç është keqtrajtimi seksual i fëmijëve ose përdhunimi i femrave, për të cilat ajo ka dënime serioze, konsiderohen shqetësuese vetëm për shkak të disponimit të tanishëm, nesër mund të ndryshojë, dhe kështu sipas principit të lirisë individuale, disa krime serioze mund të bëhen të pranueshme.

Arsyeja që një sekularist habitet kur gjendet para pyetjeve të caktuara është se shqetësimi i tij për ato krime, në të vërtetë nuk bazohet në këto dy principe, që është bërë bazë e vetme e pranueshme për argument në shoqëritë e dominuara nga sekularizmi; arsyet e vërteta për të janë mbeturinat e ndjenjave morale që ai edhe më tej i posedon nga natyra origjinale që Allahu ia ka dhënë, dhe e cila mbetet pavarësisht nga sekularizmi i tij. Ndoshta habia e sekularistit do të rritet nëse ai do të pyeteshe se për çfarë arsye ai ka dhënë një prioritet këtyre vlerave morale, deri sa i ka bërë ato standard në bazë të të cilit gjy-

kohen të gjitha sjelljet dhe vlerat tjera morale.

Nëse ai thotë se respektin që ai e ka ndaj tyre është i bazuar vetëm në preferencën aktuale personale, ose në shovinizmin kulturor, ai nuk do të ketë përgjigje për atë që e kundërshton atë në bazë të kundërthënieve në preferencat personale të tij, për shkak se normat e shoqërisë së tij ndryshojnë nga ato të shoqërisë tjetër. Themeli i thyeshëm i vlerave në shoqëritë sekulare i bën ato të përgjegjshëm për t'u kthyer në çdo kohë kundër të gjitha vlerave të cilat aktualisht i mbajnë. Ajo po ashtu e hap rrugën që të largohen nga praktikatat e tyre të okupimit dhe kolonializimit të popujve më të dobët. Nuk ka ndonjë gjë që do t'i përmbante ata në këtë, deri sa një prej tyre të ngrihet dhe të njoftojë se ekziston një dobi nacionaliste që mund të arrihet dhe një numër i bashkëqytetarëve t'i besojnë atij. Propozimi politik i tij bëhet propozim zyrtar i bazuar na standardin e miratimit të shumicës.

Kjo, megjithatë është, siç mund ta shohim, një miratim i bazuar në asgjë tjetër përveç në lakmi. Gjatë historisë, ky ka qenë arsyetimi për çdo shkelje ligji. Në fjalë, kjo është baza sipas të cilës kafshët e sulmojnë njëra-tjetrën. Atëherë, liria personale dhe sundimi i shumicës, nuk janë vlerat fundamentale në të cilat bazohet kultura sekulare. Sepse liria përfshin zgjedhje, por ajo nuk është kriter për atë zgjedhje. Dua të them se kujt do që i jepet liria e zgjedhjes, ka nevojë për një standard të cilin ai mund ta përdorë si kriter për zgjedhjen e tij. Njëjtë, opinioni i shumicës nuk është vetvetiu një standard; ajo është vetëm një rezultat i shumë zgjedhjeve individuale në bazë të një standardi. Atëherë, cila është baza e zgjedhjes për një individ dhe një shoqëri të lirë në sistemin sekular? Pa dyshimin më të vogël, ajo bazë është epshi dhe dëshira që e kanë zënë vendin e Zotit të vërtetë.

Përktheu: Xh.A.

Dr. Xha'fer Shejh Idris,
6.5.2005

Cilësitë e Pejgamberit, alejhis-selam

Të flasësh për cilësitë e njeriut më fisnik, të dërguarit më madhështor, personit më të dashur të All-llahu dhe mësuesit të mbarë njerëzimit dhe t'i japësh hakun kësaj teme është një gjë e rëndë dhe e vështirë. Kjo është një temë për të cilën nuk mjafton edhe nëse shkruhen libra voluminoz dhe mbahen ligjërata të shumta. Ne jemi aq të vegjël dhe aq pak kemi dituri, sa që padyshim nuk mundë t'i japim hakun kësaj teme.

Mirëpo, duke u nisur nga fjala "Ajo që nuk mund të arrihet në tërësi, nuk lihet në tërësi", vendosëm që ta japim kontributin tonë modest në këtë drejtim, duke shpresuar që kjo do t'i bëjë dobi muslimanëve të kohës sonë, për të cilët me keqardhje themi se shumë pak e njohin të dërguarin e tyre, e aq më pak e pasojnë.

Cilësitë e Pejgamberit, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, janë cilësitë më të mira dhe më të dashura të All-llahu, saqë askush pas tij nuk mund t'i arrijë ato në tërësi, mirëpo ne duhet t'i kemi shembull dhe të mundohemi maksimalisht t'i pasojmë.

Ai që dëshiron t'i njohë cilësitë e Pejgamberit, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, le ta lexojë Kuranin fisnik, po ashtu le t'i lexojë hadithet e tij, sepse në to përshkruhen fjalët dhe veprat e tij. Po ashtu le t'i lexojë librat që flasin për jetëpërshkrimin e tij dhe cilësitë e tij, që ta shoh se si dijetarët kanë folur për të dhe e kanë përshkruar atë.

Padyshim se kjo është një obligim për çdonjërin që ndjehet si musliman dhe i tho-

të vetes musliman. Sepse shehadeti është "Esh-hedu el-la ilahe il-lall-llah ve esh-hedu enne Muhammeden Resulull-llah".

Pjesa e parë "Esh-hedu el-la ilahe il-lall-llah" (që d.t.th: Dëshmoj se s'ka Zot tjetër dhe askush nuk meriton të adhurohet pos All-llahut), nënkupton që ne ta njohim All-llahun, ta dimë çka na ka urdhëruar All-llahu e çka na ka ndaluar, në mënyrë që t'i veprojmë ato që na i ka urdhëruar dhe të largohemi nga ato që na i ka ndaluar.

Kurse pjesa e dytë e shehadetit që është "ve esh-hedu enne Muhammeden Resulull-llah" (që d.t.th: Dëshmoj se Muhammedi, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, është i dërguar i All-llahut), nënkupton që ta njohim këtë pejgamber, ta pasojmë atë, t'i dëgjojmë urdhrat e tij dhe ta kemi shembull në jetën tonë.

E si do ta pasojmë atë nëse nuk e njohim atë? E si do ta njohim atë nëse nuk e lexojmë Kuranin, Hadithet dhe librat që flasin për të? Njeriu nuk mund të dëshmoj për një gjë që nuk e njeh, sepse dëshmia nuk do të jetë në rregull.

Në vijim me lejen e All-llahut do t'i përmendim disa nga cilësitë kryesore të këtij Pejgamberi, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, edhe atë në mënyrë të shkurtër, që të jemi sa më të qartë dhe sa më të kuptueshëm:

1. I dërguar i fundit dhe imam i Pejgamberëve

Cilësia kryesore me të cilën e ka stolisur All-llahu këtë Pejgamber është se ai, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, është Pejgamber i fundit,

pas të cilit nuk ka pejgamber tjetër, dhe ai, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, është Pejgamberi më fisnik dhe më madhështor, si dhe është imam i të gjithë Pejgamberëve tjerë.

Grada më e lartë që njeriu mund të arrijë është Pejgamberllëku, e grada më e lartë i takon Pejgamberit Muhammed, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, atij i takon Xhenneti më i lartë dhe vendi më i mirë në Ahiret.

Andaj prej kushteve për të qenë musliman është Besimi në krejt pejgamberët, në përgjithësi, dhe në Pejgamberin e fundit Muhammedin, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, në veçanti.

Nga kjo e kuptojmë se Krishterët dhe çifutët janë qafirë, dhe nëse nuk pendohen e ta besojnë edhe Muhammedin, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, sikur ne që besojmë në Musën dhe Isain, alejhis-selam, do të jenë në xhehennem përgjithmonë.

Për ta All-llahu, xhel-le shanuhu, thotë: "S'ka dyshim se ata që nuk besojnë All-llahun dhe të dërguarin e Tij, dëshirojnë të bëjnë dallim mes All-llahut dhe të dërguarve të Tij e thonë: "Ne i besojmë disa e nuk i besojmë disa të tjerë" e mes këtij duam të marrin një rrugë. Të tillët janë jobesimtarët e vërtetë; e Ne kemi përgatitur dënim të fortë e nënçmues për jobesimtarët." [Nisa: 150-151].

All-llahu, subhanehu ve teala, thotë: "Muhammedi nuk ka qenë babai i asnjërit prej burrave tuaj por ai ishte i dërguari i All-llahut dhe vulë e të gjithë pejgamberëve, e All-llahu është i dijshtëm për çdo send." [Ahzab: 40].

Kurse hadithet që e vërtetojnë se Muhammedi, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, është i dërguari i fundit janë të shumta dhe të njohura.

2. I dërguar për mbarë njerëzimin

Cilësi tjetër, e cila e dallon nga Pejgam-

berët e tjerë, është se ai, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, është i dërguar për mbarë njerëzimin, dhe mbarë njerëzimi pas tij e kanë obligim ta besojnë atë. Këtu hyjnë edhe jehudit dhe krishterët, të cilët e njohin këtë Pejgamber por prapë se prapë nga zilia dhe kokëfortësia e tyre nuk e pranojnë.

All-llahu i Madhërishtëm për ta thotë: "Atyre që ua kemi dhënë librin, ata e njohin atë (Muhammedin) siç i njohin bijtë e vet, e një grup pre tyre edhe pse e dinë këtë, janë duke e fshehur të vërtetën." [Bekare: 146].

Po ashtu thotë: "E kur u erdhi atyre prej All-llahut libri (Kur'ani) që është vërtetues i atij, që e kishin pranë, e që para se t'u vinte e kërkonin ndihmën e tij kundër mosbesimtarëve, e mohuan atë (Muhammedin) që e njihnin, kur u erdhi. Pra mallkimi i All-llahut qoftë kundër mosbesimtarëve!" [Bekare: 89].

Në lidhje me këtë ajet transmetohet një ngjarje interesante:

Jehudit e dinin se Pejgamberi do të vijë në një vend në shkretëtirë ku ka hurma, prandaj edhe u vendosën në Medine dhe në Hajber, për ta pritur këtë Pejgamber, sepse ata mendonin se do të jetë Jahudi. Bile ata kur kishin ndonjë mosmarrëveshje me arabët u thonin: "Do ta shihni ju kur të vijë Pejgamberi jonë, do t'iu bëjmë kështu e kështu."

Kur doli në Meke lajmi se ka dal Pejgamberi, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, arabët që ishin në Medine menjëherë nxituan që ta pranojnë si Pejgamber, sepse e dinin këtë gjë nga Jahudit. Kurse çifutët kur e panë se ai nuk është jahudi, po është arabë, nga inati dhe zilia nuk e pranuan. Disa prej tyre u bënë musliman, mirëpo shumica nuk e pranuan, bile u munduan ta mbytin Pejgamberin, sal-lallahu alejhi ve sel-lem.

Kurse sa u përket krishterëve, ka shumë të tillë që e pranuan islamin atëherë, si dhe

sot e kësaj dite, sepse e dinë se ky pejgamber është i vërtetë. Mirëpo shumica prej tyre janë në kufër dhe nuk e pranojnë Muhammedin, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, bile edhe i luftojnë pasuesit e tij.

All-llahu i Madhërishëm thotë: "...Ne të dërguam ty Pejgamber për mbarë botën. Mjafton që All-llahu është dëshmuar për këtë." [Nisa: 79].

Po ashtu thotë: "...Ai (Kur'ani) nuk është tjetër vetëm se këshillë për mbarë njerëzit." [Jusuf: 104].

3. Fuqia dhe trimëria

Pejgamberi, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, ishte shumë i fuqishëm dhe trim i madh. Fuqia dhe trimëria e tij vërehet në betejat që i ka bërë kundër pabesimtarëve. Ai ishte në vijën e parë të frontit, e kur rëndojë gjendja dhe sahabët fillonin të tërhiqen, ai i inkurajonte për luftë, saqë disa sahabë thoshin: "Kur ashpërsohej gjendja në luftë, ne mbroheshim me Pejgamberin, sal-lallahu alejhi ve sel-lem".

Gjatë gropimit të Hendekut, kur shokët e tij hasnin në ndonjë gurë të madh që nuk mund ta thyenin, e thirrin Pejgamberin, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, për ta thyer, ngase ai ishte më i fuqishmi.

Andaj, lexo për betejën e Bedrit, Uhudit, Hendekut, si dhe për betejat tjera që ta shohësh trimërinë dhe fuqinë e këtij Pejgamberi.

Këtë virtut të tij e morën edhe shokët e tij, të cilët luftonin më jetët dhe pasurit e tyre për t'i dal në ndihmë këtij Pejgamberi fisnik. Trimëria e tyre ishte e rrallë, trimëri e cila buronte nga besimi i madh. Transmetohet për një sahab, se kur e pa se armiq të kishin hedhur disa shtiza në drejtim të Pejgamberit, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, u hodh mbi Pejgamberin, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, dhe e mbuloi me trupin e tij, që ta mbronte nga shtizat. Sahabët tjerë thonë se shpina

e tij u bë sikur shpina e iriqit, nga shtizat e shumta që i ishin ngulitur.

4. Bukuria

Ebu Hurejre, radijallahu anhu, thotë: "Kur në jetën time nuk kam parë diç më të bukur se Resulull-llahun, sal-lallahu alejhi ve sel-lem. Dukej sikur dielli lundronte në fytyrën e tij. Nuk kam parë askënd që mund të ecë më shpejtë se Resulull-llahu, sal-lallahu alejhi ve sel-lem. Dukej sikurse toka shpejtonte nën të, ne lodheshim për ta arritur, ndërsa ai ishte i palodhshëm." [Tirmidhiu].

Ummu Ma'bed el-Huza'ai duke e përshkruar Pejgamberin, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, ka thënë: "... Është i bukur dhe tërheqës. Me sy të zi, me shikim të thellë të rrethuar me qepalla të dendura dhe të gjata. Në zërin e tij ndihej ngjirje. Me qafë të gjatë. Symadh. Sysurmë. Me vetulla të gjata e të bukura, as të holla e as të trasha. Me flokë shumë të zeza. Kur heshtë, e shquan qëndrimi dinjitoz dhe matura, e kur flet, e frymëzon shkëlqimi dhe eleganca. Njeriu më i bukur dhe më elegant prej së largu, e edhe më i bukur dhe më tërheqës prej së afërmi..."

Xhabir Ibën Semeri thotë: "Ka pasur gojë të bukur dhe sy të mëdhenj. Nuk ka qenë i trashë." [Muslimi].

El-Berra thotë: "Ka qenë shtat mesatar, shpatullgjerë. Flokët i kishte të gjata gjer te pulpat e veshëve... Kurrë nuk kam parë ndonjë njeri më të bukur se ai." [Buhariu].

Po ashtu thotë: "Më parë flokët i mbante të lëshuar, nga dëshira që t'i imitonte Pejgamberët e mëhershëm, e pastaj i mbledhte në kokë." [Buhariu].

Ka'b Ibën Maliku ka thënë: "Kur gëzohej, fytyra i shndriste sikur të ishte një copë hëne." [Buhariu].

Xhabir Ibën Semeri thotë: "E kam parë në natën me hënë të plotë. E shikoja Resulull-

llahun, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, pastaj hënën... dhe mu duk më i bukur se hëna." [Tirmidhiu].

Pejgamberi, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, i kishte flokët gjysmë kaçurrela të zeza, si dhe mjekrën e dendur dhe të zezë, siç transmetohet nga Ibën Abbasi dhe sahabët tjerë, radijallahu anhu.

Enesi, radijallahu anhu, thotë: "As ambrit as miskut nuk i vinte erë më e këndshme se e lëkurës së Resulull-llahut, sal-lallahu alejhi ve sel-lem." [Buhariu].

Xhabir Ibën Semuri rrëfen gjersa ka qenë fëmijë: "Resulull-llahu, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, ma ledhatoi fytyrën, e dorës së tij i vinte era sikur ta kishte nxjerrë nga ndonjë enë ku ruhet parfumi." [Muslimi].

Xhabiri rrëfen: "Nuk ka mundur të kalonte ndonjë rrugë, e që ai i cili kalonte pas tij të mos e ndiente erën që kishte mbetur prapa tij. Sipas asaj ere mund të kuptonte se ai kishte kaluar atypari. Ka pasur një aromë të veçantë e të këndshme, erë fluidi."

Ai në mes të shpatullave e ka pasur shenjën-vulën e pejgamberisë.

5. Modestia dhe Devotshmëria

Edhe pse All-llahu e kishte ngritur në një pozitë të lartë, Pejgamberi, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, nuk ishte mendjemadh me të tjerët, përkundrazi ai ishte modest dhe i devotshëm në adhurimin ndaj All-llahut. Ulej në mesin e shokëve sikur të ishte njëri prej tyre, dhe e urrente të dallohej nga ata. Po ashtu ai e urrente që të ngrihen në këmbë kur ai hynte në dhomë.

Krejt kjo tregon se ai ishte modest dhe falënderues për dhuntitë e All-llahut.

Kurse sa i përket devotshmërisë, nuk ka pasur njerëz më të devotshëm ndaj All-llahut se ai, e as që do të ketë. Ai, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, ishte i pari në zbatimin e urdhrave të All-llahut, dhe i pari në largimin

prej haremeve.

Aq shumë falej gjatë natës, saqë i ënjteshin këmbët nga adhurimi i gjatë, e kur shokët e pyetnin se pse e mundon veten aq shumë, kur është i garantuar prej All-llahut, ai ua kthente: "A nuk duhet të jem rob falënderues?"

Abdullah Ibën Mesudi, radijallahu anhu, tregon: "U fala një natë me Pejgamberin, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, e ai u fal aq gjatë saqë me shkoi ndërmend të bëj një vepër të keqe" I thanë: "e çka të shkoi ndërmend?" Tha: "Më shkoi ndërmend që të jap selam."

Transmeton Imam Ahmedi se "Pejgamberi, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, ishte më i lehti për namazin e tjerëve (kur i falte njerëzit si imam), ndërsa shumë e zgjaste namazin e vet (kur falej vetëm)."

Po ashtu transmetohet nga Aishja, radijallahu anhu, se Pejgamberi, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, falej gjatë natën dhe qante aq shumë saqë mjekra i mbushej me lot.

6. Sjellja e mirë dhe morali i lartë

Pejgamberi, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, ishte njeriu më i sjellshëm dhe më i moralshëm. Kur e pyetën Aishen, radijallahu anhu, për moralin e Pejgamberit, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, ajo tha: "Moral i tij ishte Kurani". Pra, Pejgamberi, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, u pajis me virtytet më të larta morale.

All-llahu, subhanehu ve teala, e lavdëron për këtë cilësi në Kuran. Ai thotë: "Vërtet, ti je në një shkallë të lartë të moralit!" [Kalem: 4].

Po ashtu All-llahu, subhanehu ve teala, i thotë Pejgamberit, sal-lallahu alejhi ve sel-lem: "Ti ishe i butë ndaj atyre, ngase All-llahu të dhuroi mëshirë, e sikur të ishe i vrazhdë e zemërfortë, ata do shkapërdheshin prej teje, andaj ti falja atyre dhe kërko ndjesë për ta, e konsultohu me ta në

të gjitha çështjet, e kur të vendosësh, atëherë mbështetu në All-llahun, se All-llahu i do ata që mbështeten.” [Ali Imran: 159].

Po ashtu i thotë: “E ty të mos shkojnë kurrsesi sytë në atë me çka Ne i pajisëm disa prej tyre, as mos u brengos për ta (pse nuk besuan), kurse ndaj besimtarëve ji i përlulur e i butë.” [Hixhr: 88].

Për Pejgamberin, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, All-llahu, subhanehu ve teala, thotë: “Ju ve ju erdhi i dërguar nga lloji juaj, atij i vije rëndë për vuajtjet tuaja, sepse është lakmuës i rrugës së drejtë për ju, është i ndjeshëm dhe i mëshirshëm për besimtarët.” [Teube: 128].

Po ashtu thotë: “Pejgamberi është më i ndjeshëm ndaj besimtarëve se sa ata ndaj vetë vetvetes së tyre...” [Ahzab: 6].

Po ashtu edhe shokët e tij ishin në një shkallë të lartë të moralit dhe të sjelljes së mirë, ata për shembull e kishin Pejgamberin, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, ata ishin të kënaqur me All-llahun dhe All-llahu është i kënaqur me ata.

Jemi të vetëdijshëm se kjo që e paraqitëm nuk e paraqet në mënyrë complete personalitetin e Të dërguarit, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, mirëpo qëllimi ishte që kjo të jetë vetëm një njohje e shkurtër, si dhe të jetë nxitës për tema më serioze dhe hulumtime më të mëdha në këtë drejtim.

Vlen të përmendet libri “Virtytet e të Dërguarit” (botuar nga sh.b. “Nun”), si dhe libri “Nektari i vulosur i Xhennetit”, si dy libra që e shtjellojnë këtë temë.

...

Omer Islami,
22.4.2005

Këshillë për braktisjen e shprehjeve të këqija

Falënderimi i takon All-llahut Azze ve Xhel-le dhe salavatet për të dërguarin e All-llahut, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, familjen e tij dhe sahabët e tij.

Duke u nisur nga ajeti kuranor: “Këshillo (përkujtoi), se këshilla, besimtarëve u bën dobi” (Dharijat 55)

dhe hadithi i të dërguarit të All-llahut, sal-lallahu alejhi ve sel-lem: “Feja është këshillë ... “. (Muslim)

E këshilloj së pari veten e pastaj besimtarët, për devotshmëri ndaj All-llahut, subhanehu ve teala...

Që ta ruajmë veten nga shprehjet me të cilat nuk është razi All-llahu, subhanehu ve teala.

All-llahu i Madhëruar ka thënë: “Nuk ka fjalë që e shpreh njeriu e mos të ketë (melekun) regjistruesin për t’ia evidentuar atë fjalë”. (Kaf 18)

“Ju me të vërtetë i keni ruajtësit (melekët), kiramen katibin (Të Nderuarit) që shkruajnë veprat tuaja, që dinë gjithçka që veproni”. (Infitar 10 – 12)

I dërguari i All-llahut, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, ka thënë: ((... me të vërtetë njeriu flet ndonjë fjalë nga hidhërimi i All-llahut të madhëruar dhe nuk ka menduar se ka arritur atë që ka arritur e All-llahu me atë (fjalë) ia regjistron hidhërimin e Tij deri në Ditën kur ta takojë)). (Imam Maliku në Muavata dhe Tirmidhiu i cili thotë se hadithi është hasen sahih)

((Sharja e besimtarit është fisk (shfrenim), ndërse ta luftosh është kufër)). Mutefekun alejhi

((Me të vërtetë njerëzit më të këqij janë ata prej të cilëve largohen tjerët për shkak të vullgaritetit të tij)). Mutefekun alejhi

Përcillet nga Enes ibën Malik se i dërguari, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, ka thënë: ((Në natën e lirasë kalova pranë disa njerëzve që prenin buzët e tyre me gërshërë prej zjarri. Sa herë që i prenin ato rikthehe-shin. Thashë kush janë këta o Xhibril? Tha këta janë hatibat (ligjëruesit) e ymetit tënd të cilët flasin por nuk veprojnë)). (Bejhekiu në Shuabul-iman, Sahih Xhami' nr. 128)

Përkujtoni hadithin e Pejgamberit, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, ku tregon se kush është i falimentuar.

Dhe ... të kemi frikë nga përfundimi i keq.

"Me të vërtetë në këtë ka këshillë për atë që ka zemër, dëgjon me vëmendje dhe është dëshmues". (Kaf 37)

"... , prandaj ti këshilloi me Kur'an ata që i frikësohen kërcënimit tim". (Kaf 45)

Ali Shaban Tanusha,
29.4.2005

Ruajtja e Kur'anit

Halifi el-Me'mun i mblidhte shpesh intelektualët në konferenca. Në njërin nga këto konferenca merrte pjesë një burrë i veshur me rroba të bukura, i cili kishte një fytyrë të hijshme dhe me aromë nga një parfumi i ëmbël. Ai fliste në mënyrën me të rrjedhshme dhe elokuede. Kur konferenca filloi, el-Me'muni ju drejtua këtij njeriu dhe e pyeti atë: "A je ti nga çifutët?" Ai u përgjigj që ishte i tillë. El-Me'muni i ka thënë: Pranoje islamin dhe unë do të vë në dispozicion tëndin gjëra shumë të mira". Ashtu El-Memuni i bëri atij një numër premtimesh.

Burri vetëm ju përgjigj: "Fenë time dhe fenë e baballarëve të mi" dhe iku. Një vit më vonë, ai u kthye si musliman. Ai fliste rreth çështjeve të ligjit islam në një mënyrë, me të vërtetë të mprehtë. Kur konferenca u bë edhe njëherë, el-Memuni përsëri ju drejtua atij dhe i tha: "A nuk je ti ai personi që ishte me ne më përpara? Ai ju përgjigj po. El-Memuni pastaj e pyeti çfarë e shtyu atë të pranonte islamin.

Ai u përgjigj: "Kur unë ika nga ju, unë

dëshirova të vija fetë në provë. Dhe ju me të vërtetë më shihni si një njeri me intelekt. Kështu unë e ktheva vëmendjen time tek Tevrat (libri i çifutëve). Unë bëra tre kopje prej tij, secilën herë duke shtuar dhe hequr disa gjëra nga ai. Unë i mora këto kopje në vendin e lutjeve (aty ku kishte njerëz të ditur nga çifutët) dhe unë i shita.

"Pastaj ktheva vëmendjen tek Ungjilli (libri i të krishterëve) dhe bëra tre kopje nga ai, secilën herë duke shtuar dhe hequr disa gjëra nga ai. Pastaj unë i mora këto kopje në kishë (aty ku kishte njerëz të ditur nga të krishterët) dhe i shita".

Unë pastaj ju ktheva Kur'anit dhe bëra tre kopje prej tij, secilën herë duke shtuar dhe duke hequr prej tij disa gjëra. Pastaj unë e mora këto kopje tek kopjuesit (nga radhët e muslimanëve) dhe ata u shikuan ndërmjet tyre. Kur ata i gjetën shtesat dhe heqjet që unë i kisha bërë, ata i hodhën ato dhe nuk i blenë. Kështu unë e kuptova që ky ishte një libër i mbrojtur dhe kjo ishte arsyeja që unë pranova islamin."

Marrë nga: Tefsir el-Kurtubi 10/5-6
përktheu nga anglishtja: Ammar Ardit Kraja
Imam el-Kurtubi,
6.5.2005

Komponenti i tretë: mosnxitimi

Ja, arritëm deri te komponenti i fundit i i urtësisë, e ajo është mosnxitimi.

Mosnxitimi në gjuhën arabe ka kuptimin:

- Sigurim;
- Pritje;
- Njoftim detal.

Këto domethënie i ngërthen në vete fjala El-Enatu.

Nga ky kuptim gjuhësor del se mosnxitimi nënkupton sjelljen e urtë mes nxitimit dhe moslëvizjes.

Tek ne dihet fjala e urtë që përdoret në mesin e njerëzve: "kush nxiton gabon" që domethënë se nxitimi zakonisht e sjell gabimin në veprimet tona, kurse kjo tregon se nxitimi asnjëherë nuk mund të jetë komponent i urtësisë.

Mosnxitimi është manifestim i durimit dhe është veti e njerëzve të mençur dhe të matur, kurse nxitimi është veti e njerëzve të dezorientuar. Kjo tregon se njeriu i tillë nuk posedon vullnet të çeliktë me të cilin mund të kontrollojë vetveten përballë reagimeve të tija të nxitshme. Njeriu që nuk lëviz dhe është përtac, kjo tregon se ai nuk ka aftësi e cila e shtyn ti bëjë veprat që i realizojnë atij atë që e dëshiron, ose nuk ka ambicie të larta që synon plotësinë, por mjaftohet me gjëra të ulëta, duke i dhënë përparësi fitimit të rehatisë dhe përtesa në kryerje të detyrës.

Nga kjo që thamë si sqarim për mosnxitimin del në shesh se thirrësi duhet të cilësohet me këtë cilësi, sepse kjo cilësi i mundëson të vlerëson gjërat me maturi dhe pjekuri dhe ti

vendon gjërat në vendin e vet, kurse nxitimi i sjell gabimin, dështimin, rrëshqitjen, pengimin, tremën dhe në vend se të arrijë i pari në cakun e tij, vjen i fundit.

Më herët ulematë kanë thënë:

"Kush e nxiton një gjë që ta arrijë para kohe, privohet që mos ta arrijë atë që gjë".

Kur flasim për mosnxitimin duhet theksuar edhe këtë: disa herë është prej urtësisë që të nxitojmë, e disa herë është që mos të nxitojmë, nxitimi nga nxitimi dallon në aspektin kohorë, por edhe varësisht nga vepra me të cilën ka të bëjë ky nxitim.

Vlera e mosnxitimit

Islami e ka qortuar nxitimin dhe e ka ndaluar atë, por gjithashtu e ka qortuar edhe përtësinë dhe moslëvizjen, kurse e ka lavdëruar mosnxitimin dhe ka urdhëruar në te.

All-llahu, subhanehu ve teala, në Kur'an thotë: "Ti (Muhammed) mos e shqiptoj atë (Kur'anin) me gjuhën tënde për ta nxënë atë me të shpejtë! Sepse Ne e kemi për detyrë tubimin dhe leximin e tij! E kur ta lexojnë atë ty, ti përcille me të dëgjuar leximin e tij. Dhe pastaj është obligim yni që ta shkoqisim atë". (El-Kijame: 16- 19).

All-llahu, subhanehu ve teala, e këshillon Muhammedin, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, që mos t'ia parakaloj melekut gjatë leximit të Kur'anit sepse All-llahu i garanton se do t'ia grumbullojë në gjoksin e tij dhe do t'ia lehtëson ta kumton ashtu sikurse e ka mësuar.

"...Ti mos nxito me Kur'anin para se të përfundojë shpallja e tij te ti, thuaj: "Zoti im,

më shto dituri". (Taha: 114).

All-llahu, subhanehu ve teala, i ka urdhëruar mbarë besimtarët në përgjithësi dhe thirrësit në veçanti që të mosnxitojnë gjatë akuzimit të njerëzve dhe vlerësimit të tyre, duke thënë:

"O ju që keni besuar, nëse ndonjë i pandërgjegjshëm u sjell ndonjë lajm, ju shqyrtojeni mirë, ashtu që të mos e goditni ndonjë popull pa e ditur realitetin, e pastaj të pendoheni për atë që keni bërë". (El-Huxhurat: 6).

Domethënë: mos nxitoni, qetësohuni, kup-toni mirë realitetin, filtroni lajmet që ju vijnë derisa t'ju bëhet tërësisht e qartë situata.

Thirrësi në fe të All-llahut duhet mos të nxitoj por duhet të sigurohet në fjalët, veprat dhe burimin e informatave para se të gjyko për te ose kundra tij.

Thirrësi në fe të All-llahut nëse e sheh fundin e gjërave mbrohet nga pendimi, kurse nuk mund të arrijë në këtë gradë nëse nuk i analizon të gjitha gjërat që i dalin para dhe me të cilat ballafaqohet, e nëse janë udhëzim dhe mbarësi, vazhdon përpara, e nëse është devijim dhe prapësi ndalet mbrapa.

Realiteti i hidhur i sodit

Nëse ia hedhim një shikim realitetit tonë të hidhur do të shohim se nxitimi është një prej defekteve më të mëdha me të cilin ballafaqohet zgjimi islam.

Shumë djem të rinj nga vrulli dhe entuziazmi që kanë, nga shkaku i mosdurimit të padrejtësirave që i bëhen muslimanëve anë e mbanë botës islame, ata dëshirojnë ti nxitojnë gjërat dhe të marrin përsipër detyra dhe vepër që në kohën e sahabeve duhet të mbli-dhen të gjithë pjesëmarrësit e bedrit, si njerëz më të vjetër dhe me përvojë në përhapjen e islamit dhe udhëheqjen e muslimanëve, për të vendosur për to.

Ne jemi dëshmitar se sot muslimanët duke nxituar rezultate privohen tërësisht nga ato.

Dikush nxitimin e bën duke e bërë punë pa-

rësore të tij themelimin e partive politike dhe veprimin në këtë sferë.

Dikush duke u marrë me vepra militante dhe duke pretenduar se vetëm kjo mënyrë është zgjidhje e kësaj gjendje të mjerueshme të muslimanëve.

Edhe të parët edhe të dytët nga shkaku i nxitimit të rezultateve e lënë pas dore rrugën e gjatë të daveitit, e cila është e gjatë, mirëpo është e sigurtë.

Sigurisht se në këtë rast ju kujtohet hadithi i Abdullah ibën Mesudit, radijall-llahu anhu, kur tregon vijën e drejtë dhe të gjatë që kishte vizatuar Muhammedi, sal-lall-llahu alejhi ve sellem, dhe vizat që prezantoni rrugicat, djathtas dhe majtas të kësaj rruge të gjatë. (sahih, shiko: "Mushkatul-Mesabih).

Ishte një prezantim figurativ për të treguar se rruga e Muhammedit, sal-lall-llahu alejhi ve sellem, është e drejtë, mirëpo edhe e gjatë, andaj nuk duhet të dalim nga kjo rrugë e drejtë, e cila është e gjatë, nga shkaku i nxitimit të rezultateve, dhe të nisemi rrugicave që janë në të majtë dhe të djathtë të kësaj rruge të drejtë.

Muslimanët që ecin në rrugën e drejtë dhe të gjatë të Muhammedit, sal-lall-llahu alejhi ve sellem, janë ata që fillojnë veprimtarinë e tyre me thirrje në fe të All-llahut, duke mos u ndaluar asnjëherë nga kjo detyrë dhe kjo vepër, sepse fillimi dhe përfundimi i procesit të përmirësimit të gjendjes së muslimanëve është thirrja në fenë e Tij. Nëse të gjithë muslimanët do të participonin në këtë vepër gjigante dhe madhështore, do të vinin frytet shumë të mëdha dhe të bujshme, saqë do të ndaleshin shumë ofanziva dhe tentime për të zbrapsur muslimanët.

Së fundja ne duhet ta japim mundin tonë, duke i plotësuar maksimalisht kushtet e fitores, kurse rezultatet dhe fitorja vijnë nga All-llahu, subhanehu ve teala, siç na ka treguar duke thënë: "... përndryshe ndihma vjen vetëm prej All-llahut, ngadhënjësit, të urtit". (Ali Imran: 126).

Dhe i është drejtuar Muhammedit, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, duke i thënë: "Ose ta bëjmë të mundshme të shohësh diçka nga ajo që ua premtuan atyre, ose ta marrim shpirtin ty (kurse ti nuk sheh gjë), e ardhmja e tyre është vetëm te Ne. All-lahu është dëshmuar i asaj që punojnë". (Junus: 46).

Mosnxitimi në xhihad

Për shkak të rëndësisë së madhe që ka mosnxitimi dhe sigurimi, All-lahu, subhanehu ve teala, e ka urdhëruar edhe në luftën kundër jobesimtarëve, gjë që është prej mënyrave më të mëdha në thirrje në fe të All-lahut.

All-lahu, subhanehu ve teala, thotë: "O ju që besuat, kur marshoni në rrugën e All-lahut (për në luftë), të jeni të matur (të mos nguteni), e mos i thoni atij që ju shpreh selamin (besimin): "Nuk je besimtarë!", duke kërkuar me të mjet (mall) të jetës së kësaj bote, pse te All-lahu janë begatitë e mëdha. Ashtu (jo besimtarë) ishit edhe ju më parë, e All-lahu ju dhuroi (besimin), pra sqaroni mirë! All-lahu e di në hollësi çka veproni". (En-Nisa: 94).

Dihet qartë se gjërat janë dy lloje: të qarta dhe të paqarta.

Gjërat e qarta nuk kanë nevojë për sqarim dhe sigurim, kurse gjërat e paqarta, muslimanët në përgjithësi dhe thirrësit në veçanti kanë nevojë për sqarim dhe sigurim. Kjo vepër sjell shumë dobi dhe i largon shumë dëme, gjë që e bën musliman të sigurt nga rrëshqitja.

Rasti i Usume ibën Zjedit, radijall-lahu anhu, e tregon edhe më shumë problemin e nxitimit dhe mosnxitimit në luftë.

Usume ibën Zejdi, radijall-lahu anhu, tregon: na dërgoi Pejgamberi, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, te fisi Xhuhejne. I sulmuam në mëngjes dhe i fituam. Unë dhe një ensariti e kapën një njeri prej tyre. Kur e rrëzuam, ai tha: la ilahe il-lall-lah. Ensariti u largua nga ai, kurse unë e godita me shtizën time dhe e mbyta. Kur erdhëm te Muhammedi, sal-lallahu alejhi

ve sel-lem, i kishte arritur lajmi ynë e më tha: Usume, a e mbyte pasi që tha: la ilahe il-lall-lah? I thashë: e tha këtë fjalë nga frika, që të sigurohet. Më tha: a e mbyte pasi që tha la ilahe il-lall-lah. Vazhdoi ta përsëris këtë pyetje derisa shpresova që mos të kisha qenë musliman para kësaj dite". (Buhariu dhe Muslimi).

Pejgamberi, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, ishte njeri shumë i matur dhe nuk nxitonte, andaj nuk i luftonte jobesimtarët para se të siguroheshe se ata nuk e pranojnë as islamin e as xhizjen.

Enes ibën Maliku, radijall-lahu anhu, tregon se Pejgamberi, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, nuk e sulmonte një popull derisa të gdhinte mëngjesi, nëse dëgjonte ezan në atë vend, nuk e sulmonte, përndryshe i sulmonte befasisht". (Buhariu dhe Muslimi).

Muhammedi, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, i edukonte sahabet në mosnxitim

Muhammedi, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, mudohej që edukata e mosnxitimit të jetë e përditshme në jetën e besimtarëve, madje edhe gjatë realizimit të veprave të mira.

Në këtë drejtim është edhe porosia e Pejgamberit, sal-lallahu alejhi ve sel-lem: "Nëse thirret ikameti për namaz, mos ejani në xhami duke nxituar, ejani duke ecur qetë. Atë që e arrini e falni, atë që u ka kaluar e plotësoni". (Buhariu dhe Muslimi).

Domethënë edhe ardhja në namaz që është shtylla e fesë duhet me qenë me qetësi dhe ecje normale dhe pa nxitim, e mos të flasim për situata tjera të paqarta.

Pejgamberët kanë hise më të madhe në këtë veti

Prej rasteve që e vërtetojnë këtë që themi është edhe rasti i Sulejmanit, alejhisselam, me Hud'hudin (pupëzën), ku del në shesh mosnxitimi i tij.

All-lahu, subhanehu ve teala, thotë: "Dhe vështroi shpendët e tha: "Ç'është që nuk e

shoh pupëzën? Jo, ajo nuk qenka këtu!" Unë do ta dënoj atë me një dënim të ashpër ose do ta therrë ose ka për të më sjellë ndonjë argument të fortë (si arsyetim)". (En-Neml: 20- 21).

Pupëza, ishte pjesë e ushtrisë së Sulejmanit, alejhisselam, mungoi pa marrë leje nga Sulejmani, alejhisselam. Ky si komandat i ushtrisë duheshe ta tregon gatishmërinë për të dënuar secilin që nuk respekton rregullin dhe disiplinën e ushtrisë. Përndryshe do të bëhej shembull i keq për të gjithë ushtarët.

Mirëpo Sulejmani, alejhisselam, nuk ishte pushtetmbajtës tiran dhe diktatorial, e as njeri që nxitonte, andaj ai pa dëgjuar arsyetimin e Pupëzës që mungonte nuk guxoi të lëshon vendimin përfundimtar.

Ajetet dhe thëniet e selefit që qortojnë nxitimin

All-llahu, subhanehu ve tealë, duke folur mbi Faraonin thotë: "Dhe ashtu ai e frikësoi popullin e vet, e ata e respektuan, por ata ishin vërtet popull i shkatërruar". ((Ez-Zuhuf: 54).

Duke i konsideruar mendjelehtë njerëzit që i kishte në sundim, tentonte ti devijon dhe ti largon nga e sakta dhe e vërteta.

"... e kurrësi të mos luhatin ty ata që janë të dyshimtë". (Er-Rum: 60).

All-llahu, azze ve xhel-le, e përshkruan njeriun duke thënë: "Njeriu nga vetë natyra e tij është i ngutshëm, ...". (El-Enbija: 37).

Mirëpo nëse e zbaton urdhrin e All-llahut dhe largohet nga ndalesat e Tij, i përmirësohet sjellja dhe natyra e tij.

Shkaqet e nxitimit

Nxitimi ka shumë shkaqe, prej tyre janë:

1- Mosshikimi në fundin e gjërave.

2- Mosnjohja e ligjeve të All-llahut në gjithësi.

3- Shejtani është armik i njeriut, kurse nxitimi vjen nga shejtani, duke i sjellur vesvese dhe nuk e lejon të sigurohet dhe të shikon fundin e gjërave.

Amr ibën Asi, radijall-llahu anhu, thotë: "Njeriu i vjel frytet e nxitimit, e ato janë pendimi".

Disa dijetarë të selefit kanë thënë: "Mos nxito me nxitim të mendjelehtëti dhe mos nguro si përtaci".

Rezyme

Përfashton nga nxitimi i urrjetur, nxitimi në vepra që s'ka dyshim se janë të mira.

All-llahu, tebareke ve tealë, thotë: "...Ata nxitonin për punë të mira, ...". (El-Enbija: 90).

Sad ibën Ebi Vekasi, radijall-llahu anhu, tregon merfuan se Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ka thënë:

"Mosnxitimi në çdo gjë është hair përpos se në vepra të ahiretit". (sahih, Ebu Davudi).

Abdullah ibën Serxhes El-Muzeniu, radijall-llahu anhu, tregon se Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ka thënë:

"Pamja e bukur, mosnxitimi dhe matura është një pjesë nga njëzet e katër pjesët e pejgamberisë". (sahih, Tirmidhiu).

Nga tërë kjo që prezantuan na bëhet e qartë se mosnxitimi është i lavdëruar përpos se kur bëhet fjalë për vepra të ahiretit, edhe në këtë rast me kushtet që i ka caktuar All-llahu, subhanehu ve tealë.

Enes ibën Maliku, radijall-llahu anhu, tregon se Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ka thënë: "Mosnxitimi është nga All-llahu, kurse nxitimi është nga shejtani". (Hasen, Bejhakui).

Në fund, e lusim All-llahun të na bëjë njerëz që kujdesen për thirrjen në fe të All-llahut, të jemi të urtë gjatë kësaj detyre dhe të bëhemi hapës të veprave të mira dhe mbyllës të veprave të këqija. Amin

Përgatiti: Bekir Halimi

15.4.2005

Bazat e thirrjes në fe të All-llahut

Thirrja islame bazohet mbi disa gjëra kryesore, prej tyre janë:

Baza e parë: besimi në thirrjen.

Ai që ka vendosur të merret me thirrje në fe të All-llahut duhet të besojë thellë në këtë detyrë të veten, të jetë i bindur se kjo thirrje është e mirë, efikase dhe njerëzit kanë nevojë për të.

Këtë besim ia ofron thirrësit njohuria e tij për disa gjëra:

1- Është e pamundur që njerëzimi në përgjithësi dhe muslimanët në veçanti të fitojnë lumturinë në dynja dhe ahiret në mungesë të Islamit.

All-llahu, subhanehu ve teala, thotë:

"... kush i përmbahet udhëzimit Tim, ai nuk ka për të humbur (në Dynja) e as nuk ka për të dështuar (në jetën tjetër). E kush ia kthen shpinën udhëzimit Tim, do të ketë jetë të vështirë dhe në ditën e kiametit do ta ringjall të verbër". (Taha: 123- 124).

Gjithashtu All-llahu, subhanehu ve teala, thotë:

"E kush kërkon fe tjetër përveç fesë islame, atij kurrësi nuk do t'i pranohet dhe ai në botën tjetër është nga të dëshpëruarit". (Ali Imran: 85).

2- Islami është mëshirë hyjnore, andaj e kemi obligim t'ia ofrojmë secilit njeri dhe në secilin vend. Për këtë All-llahu, xhel-le shanuhu, ia bëri obligim Muhammedit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, që ta përhapë anëmbanë njerëzve, duke thënë:

"Ti (Muhammed) thirr për në rrugën e Zotit tënd me urtësi e këshillë të mirë dhe polemizo me ata (kundërshtarët) me atë mënyrë që është më e mira. Zoti yt është Ai që e di më së miri atë që është larguar nga rruga e Tij dhe Ai di më së miri për të udhë-

zuarit". (En-Nahl: 125).

Gjithashtu All-llahu, subhanehu ve teala, thotë:

"Thuaj: "Kjo është rruga ime, e vënë në fakte të qarta, e që unë thërras te All-llahu, unë dhe ai që vjen pas meje. Larg të meta-ve është All-llahu, e unë nuk jam nga idhujtarët". (Jusuf: 108).

"Thuaj (Muhammed): "O ju njerëz! Unë jam i dërguari i All-llahut te të gjithë ju. ...". (El-A'raf: 158).

"E Ne të dërguam ty (Muhammed) vetëm si mëshirë për të gjitha krijesat". (el_enbija: 107).

All-llahu, xhel-le shanuhu, gjithashtu i ka detyruar pasuesit e tij besimtarë që ta përhapin këtë fe dhe t'i thërrasin njerëzit në te, duke thënë:

"Nga ju le të jetë grup që thërret në atë që është e dobishme, urdhëron për punë të mbara dhe ndalon nga e keqja. Të tillët janë ata të shpëtuarit". (Ali Imran: 104).

3- Nevoja e botës për Islamin nuk është më e vogël se në të kaluarën, sidomos pasi që i kanë përjetuar edhe sistemin komunist edhe atë kapitalist dhe kanë vërejtur se asnjëra nuk i plotëson nevojat e tyre.

Mirëpo prezantimi i islamit nuk mund të bëhet nga njerëz që nuk kanë arritur me principet dhe mësimet e islamit kulmin e lavdisë, sepse njerëzit zakonisht i shikojnë principet dhe mësimet nëpërmjet atij që i prezanton ato.

Nga kjo që them, thirrësit në fe të All-llahut, e kanë obligim të fillojnë të thërrasin një herë popullin e tyre në islam, e nëse ia arrijnë qëllimit në këtë rrafsh pastaj të gjithë si musliman tua ofrojnë këtë udhëzim popujve tjerë. Normalisht se kjo nuk dome-

thënë se nëse na jepet rasti ta thërrasim ndonjë jomusliman dhe ta pranon Islamin, se atë nuk duhet thirrur, mirëpo qëllimi është të rendisim gjërat sipas prioritetit dhe rëndësisë.

Baza e dytë: Thirrja të jetë e pastër.

Për të qenë thirrja e pastër duhet t'i plothësoj këto kushte:

1- Ai që e merr për sipër këtë detyrë nuk duhet ta shfrytëzoj këtë për të fituar të mira materiale ose personale, por këtë ta bëjë sinqerisht për All-llahun, ashtu siç kanë vepruar pejgamberët me veprat e tyre.

"Unë nuk kërkoj për këtë ndonjë shpërblim prej jush, shpërblimi është vetëm prej Zotit të botëve". (Esh-Shuara: 127).

Ubadë ibën Samiti, radijall-llahu anhu, thotë:

"Disa njerëzve të Ehli Suffes ua mësova shkrimleximin dhe Kur'anin. Njëri prej tyre më dhuroi një hark. Thashë në vetvete: nuk është pasuri dhe mund ta përdori në rrugë të All-llahut. Shkova te Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, dhe e pyeta, duke i thënë: I Dërguar i All-llahut, një njeri më dhuroi një hark sepse ia mësova shkrimleximin dhe Kur'anin, kurse kjo nuk është pasuri dhe mund ta shfrytëzoj në rrugë të All-llahut. Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, tha: nëse dëshiron të rrethakohesh me rreth nga zjarri pranoje atë dhuratë". (sahih, Ahmedi dhe Ebu Davudi).

Ebu Humejd Es-Sadiu, radijall-llahu anhu, thotë:

Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, e autorizoi një njeri nga fisi El-Ezd, i cili quhet Ibnul-Utbijetu, për të mbledhur zekatin e fisit Benu Sulejm, e kur u kthye e llogariti, kurse ai tha: kjo është pasuria juaj, kurse kjo është dhuratë për mua. Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, tha: po të ishte i drejtë pse nuk qëndroje në shtëpi-

në e babës dhe nënës tënde derisa të vinin këto dhurata? Pastaj u ngrit dhe mbajti një ligjërim, ku e falënderoj All-llahun dhe e lavdëroj Atë, e pastaj tha: nëse e autorizoj dikend prej jush për ndonjë vepër, gjë me të cilën më ka autorizuar All-llahu, e vjen dhe më thotë: kjo është e juaja, kurse kjo është dhuratë për mua. Ai po të ishte i drejtë pse nuk rrinte te shtëpia e babës dhe nënës së tij që ti vini dhuratat?" (Buhariu dhe Muslimi).

2- Ai që merret me këtë vepër fisnike nuk duhet ta ketë për qëllim me këtë vepër përhapjen e të keqes ose publikimin e tij, por qëllimi i tij të jetë i kufizuar në mirësi dhe përmirësim, duke pasur parullë të tij në këtë veprimtari:

"... unë nuk dua tjetër vetëm të përmirësoj aq sa mundem, por këtë mund ta arrij vetëm me ndihmën e All-llahut, vetëm Atij iu kam mbështetur dhe vetëm te Ai jam i drejtuar!" (Hud: 88).

3- ai që merret me këtë vepër fisnike nuk duhet të përdorë në këtë drejtim dhunën dhe ashpërsinë dhe mos ti shpien njerëzit në ngushtica dhe vështirësi, por të jetë e lehtë.

Kjo është thirrje në mirësi, synon mirësinë dhe përshkruhet me mirësi.

All-llahu, subhanehu ve teala, thotë:

"Nga ju le të jetë grup që thërret në atë që është e dobishme, urdhëron për punë të mbara dhe ndalon nga e keqja. Të tillët janë ata të shpëtuarit". (Ali Imran: 104).

Kjo thirrje është mëshirë:

"...që këshilluan për mëshirë (për ndihmë)". (El-Beled: 17).

Kurse Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ka thënë:

"Të mëshirshmit i mëshiron Mëshiruesi. Mëshironi ata që janë mbi tokë që t'ju mëshirojë Ai që është mbi qiell". Sahih, Tirmidhiu dhe Ebu Davudi).

Kjo thirrje është larg ashpërsisë dhe vështirësisë.

All-llahu, subhanehu ve teala, thotë: "...dhe nuk ju obligoi në fé me ndonjë vështirësi, ...". (El-Haxh: 78).

"...All-llahu nuk dëshiron t'ju sjellë ndonjë vështirësi, por dëshiron t'ju pastrojë (prej mëkateve), t'ua plotësojë të mirën e Tij ndaj jush e që t'i falënderoheni". (El-Maide: 6).

"...All-llahu me këtë dëshiron lehtësim për ju, e nuk dëshiron vështirësim për ju. ...". (El-Bekare: 185).

Enes ibën Maliku, radijall-llahu anhu, tregon se Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ka thënë: "Lehtësoni dhe mos vështirësoni, përgëzoni dhe mos dëboni". (Buhariu dhe Muslimi).

Aisheja, radijall-llahu anha, gruaja e Pejgamberit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, tregon se Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ka thënë: "Kudo që është butësia, ajo gjë zbukurohet dhe kudo që mungon butësia ajo gjë shëmtohet". (Muslimi).

Aisheja, radijall-llahu anha, tregon se Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, i ka thënë: "Aishe, All-llahu është i Butë dhe e do butësinë. I jep butësisë atë që nuk ia jep dhunës dhe atë që nuk ja jep asgjësë tjetër". (Buhariu dhe Muslimi).

Baza e tretë: qartësia.

Thirrësi në fe të All-llahut duhet të jetë i qartë gjatë prezantimit të Islamit, mos të ofron islam të komplikuar në akiden, adhurimin dhe marrëdhëniet ndërnjerëzore, por t'ua ofron njerëzve të qartë ashtu sikurse edhe është. Mos të fut brenda islamit elemente të huaja, nga shkaku i fanatizmit dhe ekstremizmit të tij, e me këtë të eliminon komponentin më të madh për pranimin e tij nga njerëzit.

Baza e katërt: Njohuria mbi thirrjen islame.

Kjo komponent plotësohet duke i pasur parasysh tre gjëra:

a) Njohja e rregullave të thirrjes dhe qëllimin e kësaj vepre.

Kjo njohuri është vizioni apo largpamësia që përmendet në Kur'an:

"Thuaj: "Kjo është rruga ime, e vënë në fakte të qarta, e që unë thërras te All-llahu, unë dhe ai që vjen pas meje. Larg të meta-ve është All-llahu, e unë nuk jam nga idhujtarët." (Iusuf: 108).

Andaj ai që merret me thirrje në fe të All-llahut duhet të ngopet me dija islame, siç janë njohuritë mbi tefsirin, hadithin, tevhidin, fikhun, etj.

Normalisht se thirrësit i ndihmon shumë edhe kultura e gjerë të cilën duhet ta posedojë.

All-llahu, subhanehu ve teala, duke përdorur argumentin e historisë e eliminon pretendimin e çifutëve dhe kristianëve se Ibrahim, alejhisselam, është i tyre, duke thënë: "(madje thuaju): "O ithtarë të librit, pse po polemizoni me ne rreth Ibrahimit? E, nuk janë shpallur as Tevrat as Inxhili, vetëmse pas tij?! A nuk e kuptoni (gënjeshtren tuaj)"? (Ali Imran: 65).

b) Thirrësi duhet të njeh gjendjen, situatat dhe psikologjinë e atyreve që i thërret në fe dhe më të cilët ballafaqohet.

c) Thirrësi duhet të zgjedh metodat e sakta dhe të shëndosha për ti thirrur njerëzit në fe të All-llahut, duke i dhënë secilës sëmundje shërimin dhe secilit rast përgjigjen përkatëse.

Këtë e aludon hadithi i Muadhit, radijall-llahu anhu, kur Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, i thotë: "Je duke shkuar në një popull që janë ithtarë i Librit, (domethënë kristian)..."

Baza e pestë: Plotësimi i personalitetit të thirrësit.

Thirrësi që thërret në fe të All-llahut duhet të ketë personalitet të plotë dhe kjo konsiderohet prej bazave më të rëndësish-

me në këtë veprimtari. Andaj ai që mendon të mirët me këtë vepër duhet të plotëson personalitetin e tij dhe ta pasuron me virtyte të larta, derisa të arrijë gradat e mundshme të plotësimit njerëzor.

Komponentët kryesore prej të cilave përbëhet personaliteti i fuqishëm janë këto që vijojnë:

1- Bindja, domethënë thirrësi të jetë i bindur në thirrjen e tij dhe mirësinë e saj.

2- Spiritualiteti, domethënë të ikë nga lakmia pas kësaj bote dhe të ipet pas pasuritit të shpirtit dhe fisnikërimit të tij, duke e përmendur All-llahun, duke i zbatuar adhurimet, qofshin ato të detyrueshme ose vullnetare. Kjo këtë njeri e bën fiziognom (njeri që ka aftësi që nga pamja e jashtë e dikujt të vlerëson personalitetin e tij).

Abdullah ibën Omeri, radijall-llahu anhu, tregon për babën e tij, Omer ibën Hatabin, radijall-llahu anhu, duke thënë:

"Çdo herë që babi im ka thënë mendoj se duhet të jetë kështu, ajo ashtu edhe ka ndodhur dhe ashtu ka thënë edhe Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem. Muhammed ibën Sadi, radijall-llahu anhu, tregon nga babi i tij se Omeri, radijall-llahu anhu, kërkoi leje për të hyrë te Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem. Kur hyre aty i gjeti disa gra kurejshite që e pyetnin Pejgamberin, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, dhe e tepronin duke i ngritur zërat mbi zërin e tij. Kur kërkoi leje Omeri ata u futën pas mbulesave, kurse kur hyri e gjeti Pejgamberin, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, duke qeshur. Ky i tha: All-llahu ta bëftë çdo herë dhëmbin e qeshur, flijofsha babë dhe nënë për ty, o Resulull-llah. Habitem me këto gra që ishin te unë dhe kur e dëgjuan zërin tënd u futën pas mbulesave të tyre.

Omeri tha: ty më shumë duhet të nderojnë o Resulull-llah, pastaj u drejtua kah ato dhe u tha: ju që jeni armike të vetvetes, më keni frikë mua më shumë se Muhammedit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ato iu përgjigjën duke thënë: ti je më i ashpër dhe më i vrazhdë se Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem,. Atëherë Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, tha: ashtu është o biri i Hatabit, pasha Atë në Dorë të të Cilit është shpirti im çdo herë që të takon shejtani ik nga rruga në të cilën je duke ecur ti". (Buhariu dhe Muslimi).

3- Trimëria, domethënë edhe trimëria e zemrës edhe e mendjes.

Lloji i parë të bën që mos ti frikohesh askujt përpos All-llahut, andaj vazhdon në këtë rrugë pa frikë dhe plogështi, pa marrë parasysh vështirësitë me të cilat ballafaqohesh në këtë rrugë:

"E sa pejgamberë pati që së bashku me të luftuan turma të mëdha besimtarësh dhe për atë që i goditi në rrugën e All-llahut, ata nuk u dobësuan dhe as nuk u përlulën. All-llahu i do durimtarët". (Ali Imran: 146).

"E atyre (shokëve të Pejgamberit) që dikush u tha: "Populli (idhujtarët) është tubuar t'ju sulmojë, pra kini frikë!" Ajo, vetëm ua shtoi edhe më shumë besimin e thanë: "Neve na mjafton që kemi All-llahu, Ai është mbrojtësi më i mirë!" (Ali Imran: 173).

Kurse lloji i dytë e bën të gatshëm ta thotë mendimin e vet qartë dhe sigurt, duke mos i ndryshuar të vërtetat nga shkaku i presionit.

4- Kultura e përgjithshme dhe e gjerë. Kjo e bën atë t'i dijë shumë gjëra që ka nevojë për to ai dhe shoqëria që e rrethakon dhe me të cilën merret gjatë thirrjes së tyre në fe të All-llahut.

Përgatiti: Bekir Halimi
22.4.2005

Rregullat e thirrjes në fe të All-llahut

...do të mundohemi të flasim për metodologjinë e davetit dhe disa rregulla që kanë të bëjnë me thirrjen.

Metoda më e mirë

Kur'ani Fisnik nuk na ka lënë pa na e sqaruar metodologjinë e thirrjes në fe të All-llahut, ashtu sikurse nuk ka lënë asgjë për të cilën kemi nevojë ne pa na e sqaruar.

Kurani na ndihmon me të madhe në këtë drejtim duke folur për mënyrën e thirrjes, cilësitë e thirrësit dhe duke na treguar historinë e pejgamberëve dhe thirrjen e tyre që ua kanë bërë popujve të vet, për të qenë ata shëmbëlltë për ne.

Kjo metodologji bazohet në dy ajete kryesore: "Ti (Muhammed) thirr për në rrugën e Zotit tënd me urtësi e këshillë të mirë dhe polemizo me ata (kundërshtarët) me atë mënyrë që është më e mira. Zoti yt është Ai që e di më së miri atë që është larguar nga rruga e Tij dhe Ai di më së miri për të udhëzuarit". (En-Nahl:125).

"Thuaj: "Kjo është rruga ime, e vënë në fakte të qarta, e që unë thërras te All-llahu, unë dhe ai që vjen pas meje. Larg të meta-ve është All-llahu, e unë nuk jam nga idhujtarët." (Jusuf: 108).

Duke i analizuar këto dy ajete i nxjerrim disa rregulla për të thirrur në fe të All-llahut, subhanehu ve tealë.

Rregullat e thirrjes në fe të All-llahut

Një: Urtësia.

Për këtë temë kemi folur mjaft gjerësisht në disa hutbe me radhë, andaj edhe nuk do ta zgjasim më shumë në këtë moment mbi sqarimin e domethënies së urtësisë dhe

komponentëve të veta, mirëpo do të flasim për disa aspekte tjera që nuk i kemi përmendur në hutbet e lartpërmendura.

1- Njohja e psikologjisë së njerëzve dhe pozitën e tyre. Thirrja e intelektualit dallon nga thirrja që ia bëjmë njeriut të thjeshtë, thirrja e njeriut fetar dallon nga thirrja të cilën ia bëjmë njeriut të devijuar, thirrja ndaj njeriut të inatosur dallon nga thirrja që ia bëjmë njeriut pa paragjykime, thirrja që i bëhet parisë dallon nga thirrja që i bëhet masës së gjerë.

Njohja e këtij rregulli është shumë e rëndësishme për suksesin e thirrjes tonë ose për dështimin e tij.

Në këtë drejtim kemi shumë shembuj nga jeta e Pejgamberit, sal-lall-llahu alejhi ve sellem, dhe veprimtaria e tij në fushën e davetit.

2- Shfrytëzimi i mundësive të përshtatshme për thirrje.

Rast dhe shembull i shkëlqyeshëm është tregimi i Jusufit, alejhisselam, me shokët e burgut.

All-llahu, subhanehu ve tealë, e tregon këtë gjë duke thënë:

"Së bashku me të hynë në burg dy të rinj. Njëri prej atyre dyve tha: "Unë ëndërrova veten se po shtrydhi (rrush për) verë". E tjetri tha: "Unë ëndërrova se po bart mbi kokë një bukë nga e cila hanin shpezët". Na trego komentimin e saj, se ne të konsiderojmë nga komentuesit e mirë (të ëndrrave)". (Jusuf: 36).

Këta ishin në burg dhe i panë këto ëndrra të pazakonshme dhe ua tërhoqën vëmendjen, andaj e zgjodhën Jusufin, alejhis-

selam, i cili ishte njeri besnik dhe i sinqertë, për tua komentuar ato. Cili ishte shkaku që e zgjodhën atë për tua komentuar ëndrrat? Sjellja e tij e mirë, bamirësia në fjalë dhe vepra dhe devotshmëria e cila shihej në fytyrën e tij:

"...se ne të konsiderojmë nga komentuesit e mirë (të ëndrrave)". (Jusuf: 36).

Kur e vërejti Jusufi, alejhisselam, nevojën e tyre të madhe për komentimin e këtyre ëndrrave të çuditshme e shfrytëzoi këtë rast për ti thirrur në besim në All-llahun. Një. Shikoni se çfarë urtësie shfrytëzoi Jusufi, alejhisselam. Para se të fillojë me thirrjen e tyre dhe komentimin e ëndrrave, i bëri vetes një autobiografi dhe ua shtoi edhe më shumë kureshtjen për sqarimet e tija dhe i sqaroi dhuntitë e mëdha që ua jep All-llahu atyreve që janë besimdrejtë:

"Tha: "Nuk ju vjen juve ndonjë ushqim me të cilin ushqeheni, e që unë të mos dijë, t'ju përshkruaj atë para se t'ju vijë. Kjo është nga ajo çka më mësoi Zoti im (nuk është fall e as prognozë)...". (Jusuf: 37).

Pastaj u sqaroi se shkaku i çdo të keqeje është idhujtaria dhe se monoteizmi është shkaku i çdo të mire, duke thënë:

"...Unë e kam braktisur fenë e një populli që nuk e beson All-llahun e as botën tjetër, e ata ishin jobesimtarë. Unë e ndoqa fenë e prindërve të mi: Ibrahimit, Is'hakut, Jakubit. Neve nuk na takoi t'i përshkruajmë kurrë një send shok All-llahut. Ky (besim i drejtë) është dhuratë e madhe nga All-llahu ndaj nesh dhe ndaj njerëzve, por shumica e njerëzve nuk ia dinë vlerën". (Jusuf: 37- 38).

Pas tërë këtyre hyrjeve të mëdha, filloi thirrjen në monoteizëm:

"O ju dy shokët e mi të burgut, a është më mirë të adhurohen zota të ndryshëm ose All-llahu, i vetmi ngadhënjimtar?" Ata që ju adhuronin përveç All-llahut, nuk janë

tjetër vetëm se emra që i pagëzuat ju dhe prindërit tuaj. All-llahu nuk shpalli ndonjë fakt për ta, vendimi (në çështjen e adhurimit) nuk i takon kujt, pos All-llahut, e Ai urdhëroi të mos adhuronit tjetër vetëm Atë. Kjo është feja e drejtë, por shumica e njerëzve nuk e dinë". (Jusuf: 39- 40).

Pasi që ua sqaroi rëndësinë e tevhidit dhe sqarimet bindëse për saktësinë e këtij besimi, secilit prej tyre ia komentoi ëndrrën e vet me fjalë të shkurtra dhe të qarta:

"O shokët e mi të burgut! Njëri prej juve dyve do t'i japë të pijë verë zotëriut të vet, e tjetri do të varet, kurse shpezët do të hanë nga koka e tij. Çështja për të cilën kërkua shpjegim, ka marrë fund (kështu)". (Jusuf: 41).

Shfrytëzimi i rasteve për thirrje në fe të All-llahut, asnjëherë nuk domethënë shpeshimi i tyre aq sa të mërzhiten dëgjuesit, sepse këshillat e shpeshta dhe ligjërimet e pandalura i mërzhisin njerëzit, andaj Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, i këshillonte shokët e tij si rrallë nga frika që mos të mërzhiten, edhe pse këshilla dhe fjalimi i tij ishin më të këndshmet për ta.

Ebu Vaili tregon:

Abdullah ibën Mesudi, radijall-llahu anhu, i përkujtonte njerëzit çdo të enjte. Një njeri i tha: Ebu Abdurrahman, pse nuk ka përkujton për çdo ditë? Tha: ajo që më pengon nga kjo vepër është frika që mos t'ju mërzhis, andaj unë u përkujtoj rrallë ashtu sikurse Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, na përkujtonte rrallë nga frika që mos të mërzhitemi". (Buhariu dhe Muslimi).

Këtë rregull Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, e ka përforcuar duke treguar se shenjë e dijes së një hatibi është mbajtja e hutbes së shkurtër dhe namazit të gjatë. (Muslimi).

3- Konsiderimi i aftësive të njerëzve dhe

mosnxitimi gjatë të folurit kur na jepet rasti, sepse në disa raste një fjali është më e dobishme se shumë fjalë.

4- Konsiderimi i ambientit të secilit njeri që e thërret ne fe të All-llahut. Kur të sjellim shembuj, të sjellim shembuj që ndërlidhen me ambientin e tij, duke ua përkujtuar dhuntitë e shumta të All-llahut, të jemi të mëshirshëm ndaj tyre, me fjalë të matura dhe të analizuara, analizo sikur ti të ishe në gjendjen e tij dhe se qëllimi yt me këtë vepër është ta bësh të lumtur në dynja dhe ahiret.

5- Disa herë thirrjen e bëjmë sekrete dhe individuale nëse mendojmë se kjo është më e dobishme, e disa herë e bëjmë kolektive dhe publike nëse mendojmë se mënyra e dytë është më e përshtatshme dhe më e dobishme, gjatë ditës apo gjatë natës, duke pasur shembull në këtë drejtim Nuhin, alejhisselam, për thirrjen e të cilit na tregon All-llahu në Kur'an:

"Ai tha: "O Zoti im, unë e thirra popullin tim natën e ditën. Por thirrja ime vetëm ua shtoi ikjen. Dhe sa herë që unë i thërritja ata për t'u falur Ti atyre mëkatet, ata i vënin gishtat e tyre në veshë dhe mbulonin kokat me teshat e tyre dhe vazhdonin në atë të tyren me një mendjemadhësi të fortë. Pastaj, unë i kam thirrur ata haptazi. Pastaj unë thirrjen ua drejtoja atyre haptazi, e shumëherë edhe fshehurazi". Unë u thashë: "Kërkoni falje Zotit tuaj, se Ai vërtet falë shumë; Ai ju lëshon nga qielli shi me bollëk, ju shumon pasurinë dhe fëmijët, ju bën të keni kopshte dhe ju jep lumenj". (Nuh: 5- 12).

6- Të fillojë me stimulim dhe përkujtim të dhuntive që All-llahu ua jep atyreve që i zbatojnë mësimet e Tij dhe që i nënshtrohen urdhrave të Tij. Në këtë drejtim All-llahu, subhanehu ve teala, thotë:

"Unë u thashë: "Kërkoni falje Zotit tuaj, se

Ai vërtet falë shumë; Ai ju lëshon nga qielli shi me bollëk, ju shumon pasurinë dhe fëmijët, ju bën të keni kopshte dhe ju jep lumenj". (Nuh: 10- 12).

Lidhur me këtë rast e kemi edhe tregimin e besimtarit nga familja e Faraonit, i cili e fshihte besimin e tij. Ky njeri kur pa kërcënimet e Faraonit se do të vret Musain, alejhisselam, ky thirrës i cili kishte fshehur besimin deri në këtë kohë tha:

"Një njeri besimtar nga familja e faraonit që e fshehte besimin e vet, tha: "A doni ta mbytni një njeri vetëm pse thotë Zoti im është All-llahu, derisa prej Zotit tuaj u ka sjellë argumente? ...".

Vazhdoi me fshehjen e besimit të vet duke thënë:

"...Nëse ai është rrenës, për vete e ka rrenën, e nëse është i drejtë, juve do t'ju godasë diçka nga ajo që ai ua premt. S'ka dyshim se All-llahu nuk udhëzon në rrugë atë që e tejkalon dhe është rrenës". (Gafir: 28).

Pastaj vazhdoi me këshillën e vet:

"O populli im, sot pushteti është juaji në vend, po kush do të na mbrojë prej dënimit të All-llahut nëse ai na përfshin?" Faraoni tha: "Unë nuk kam mendim tjetër t'ju japë pos atij që ju thashë dhe nuk jam duke ua udhëzuar tjetër pos në rrugën e drejtë!" Ndërkaq, ai që kishte besuar tha: "O populli im, unë kam frikë për ju se po u gjen si i gjeti popujt e mëparshëm (grupet e mëparshme)!" Si rasti i popullit të Nuhit, të Adit, të Themudit dhe të atyre që ishin pas. All-llahu nuk bën padrejtë ndaj robërve. O populli im, unë kam frikë për ju ditën e britmës (të mjerimit), Ditën, kur nga frika ktheheni të ikni, e nuk ka kush që ta prapësojë prej jush dënimin e All-llahut. Atë që All-llahu e lë të humbur, për të nuk ka ndonjë që e drejton". (Gafir: 29- 33).

Kur pa ky njeri se populli i vet vazhdon me armiçësimin e të dërguarit të Zotit dhe në luftë kundër fesë së Tij, të cilën Faraoni e publikoi qartë duke thënë:

"E faraoni tha: "O Haman, ndërtoma një pirg, e ndoshta do t'i gjejë rrugët. Rrugët e qiejve, e ta shoh Zotin e Musait, pse unë mendoj se ai është rrenës". Dhe ashtu, faraonit iu duk e mirë vepra e tij e keqe dhe u shmang prej rrugës së drejtë, kështu që parashikimet e faraonit ishin të asgjësuar". (Gafir: 36- 37).

Kur i tha edhe këto fjalë Faraoni, ky besimtar e gjeti veten të detyruar që ta publikon besimin e vet, le ti kushton sa ti kushton. Këtë e tregon All-llahu duke thënë:

"Ai që kishte besuar tha: "O populli im, ejani pas meje, e unë t'ju udhëzoj në rrugën e drejtë! O populli im, kjo jetë e kësaj bote nuk është tjetër vetëm se një përjetim i përkohshëm, ndërsa bota tjetër është ajo e përhershme". (Gafir: 38- 39).

Që më pastaj të vazhdon me këshillën e tij drejtuar parisë së Egjiptit:

"Dhe, o populli im, ç'është që unë ju thërras në shpëtim, e ju më thirrni për në zjarr? Më thirrni ta mohoj All-llahun dhe adhuroj atë që nuk di asgjë për të, ndërsa unë ju thërras për te i gjithëfuqishmi, mëkatfalësi! Ç'është e vërtetë se atij tek i cili më thirrni ju mua, nuk i takon adhurimi as në Dynja as në botën tjetër dhe se e ardhmja jonë është te All-llahu, e s'ka dyshim se të larguarit prej rrugës së drejtë, ata janë banues të zjarrit. Juve do t'ju bie ndër mend çka po ju them, e çështjen time ia besoj All-llahut; vërtet, All-llahu mbikëqyr robërit!" (Gafir: 41- 44).

Sa për informim, këto ajete i donte shumë Shejh Albani, rahimehull-llah, dhe i lexonte gjatë faljes së namazeve ose kur lexonte ndonjë pjesë nga Kurani.

Dy: Këshillat e mira, fjalët e buta, shprehjet ndikuese.

Shumë nga ajo që folëm në pikën e parë kanë të bëjnë edhe me këtë pikë.

Tre: Polemika në mënyrën më të mirë.

Ai që thërret në fe të All-llahut duhet ta pasuron mendjen e tij me rregulla dhe definicione të qarta, të cilat i zbërthejnë të gjitha dilemat dhe mëdyshjet që i kanë njerëzit dhe fjalorin e pasur me shprehje dhe fjalë të cilat arrijnë tua afrojnë njerëzve kuptimin e tyre.

Disa herë argumenton me vepra, atëherë kur mendon se vepra është argument valid, disa herë argumenton me fjalë, kur mendon se fjala është argument valid, disa herë me transmetim, kur mendon se transmetimi është valid, disa herë i thërret ata që të analizojnë argumentet e All-llahut në gjithësi duke insistuar që hasmi i tij në këtë debat ti konfirmojë këto argumente.

Këtë e aludon Kur'ani kur flet:

"Thuaj: "Kush ju furnizon nga qiejt e nga toka?" Thuaj: "All-llahu". E atëherë, ose ne ose ju jemi në rrugë të drejtë, apo në një humbje të dukshme! Thuaj: "Ju nuk jeni përgjegjës për gabimet tona, e as ne nuk përgjigjemi për atë që vepron ju!" Thuaj: "Zoti ynë na tubon neve dhe juve, e pastaj me drejtësi gjykon mes nesh, se Ai është gjykatës i drejtë, i dijshtëm. Thuaj: "M'i tregoni ata (idhuj) që ia shoqëroni Atij si rivalë!" Jo, kurrsesi nuk ka shok, por Ai është All-llahu, i gjithëfuqishmi, i urti!" (Sebee: 24- 27).

Katër: dija, vizioni dhe largpamësia.

Ky është rregulli përmbledhës i tërë asaj që folëm deri tani. Dija, vizioni dhe largpamësia janë shkaktari që thirrësi të zgjedh mënyrën më të mirë dhe më të sigurt për të arritur deri te qëllimi i vet.

Në këtë drejtim e kemi shembullin më të mirë dhe më të plotë, e ai është Muham-

medi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem.

Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, kujdesej shumë që kur dikend e dërgonte me mision dhe detyrë për të thirrur në fe të All-llahu e këshillonte dhe porosiste duke i thënë:

"Përgëzoni dhe mos refuzoni, lehtësoni dhe mos vështirësoni". (Buhariu dhe Muslimi).

Këto porosi Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, i ka praktikuar edhe vet, si kurse tregohet me rastin e beduinit i cili erdhi dhe urinoi në xhami.

Tregon Enesi, radijall-llahu anhu, duke thënë: "Ishim duke ndejtur me Pejgamberin, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, në xhami. Erdhi një beduin dhe filloi të urinon në xhami. Shokët e Muhammedit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, bërtitën: ndal, ndal. Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, tha: mos e ndërpritni nga urinoja, lëreni. Ata e lanë derisa urinoi. Pastaj Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, e thirri e i tha: "Këto xhamia nuk janë për urinoje ose kryerje të nevojës, por janë për ta përmendur All-llahun, për të falur namaz dhe për të lexuar Kur'an. Pastaj e urdhëroi njërin që të sjell një kovë me ujë dhe e derdhi mbi urinën". (Buhariu dhe Muslimi). Kurse në transmetimin e Tirmidhiut qëndron edhe kjo:

"Derdhni mbi te një kovë ujë". Pastaj tha: "Jeni dërguar të lehtësoni e jo të vështirësoni".

Pesë: Durimi.

S'ka dyshim se prej mjeteve shumë të rëndësishme në suksesin e thirrësit është durimi. Andaj Lukmani duke e këshilluar djalin e tij i tha:

"O djali im, fale namazin, urdhëro për punë të mira, e ndalo nga të këqijat, përballo me durim çdo gjë që të godet, vërtet, këto janë nga çështjet më të preferuara." (Lukman: 17).

Gjashtë: Zbatimi i asaj që i thërrasin njerëzit në te.

Gjithashtu prej shkaqeve shumë të rëndësishme të suksesit në këtë lëmi është veprimi sipas asaj që propagandon dhe largimi nga ajo prej të cilës i ndalon njerëzit.

All-llahu, subhanehu ve teala, e ka emërtuar që neveritëse dhe të urrejtur veprimin në kundërshtim të asaj që e flet njeriu duke thënë:

"O ju që besuat, pse po e thoni atë që nuk e punoni? Tek All-llahu është shumë e urrejtur ta thoni atë që nuk e punoni!". (Saf: 2-3).

Andaj Shuajbi, alejhisselam, i ka thënë popullit të vet:

"... Unë nuk dua t'ju kundërshtoj (duke punuar) për atë nga e cila po ju ndaloj, unë nuk dua tjetër vetëm të përmirësoj aq sa mundem, por këtë mund ta arrij vetëm me ndihmën e All-llahut, vetëm Atij iu kam mbështetur dhe vetëm te Ai jam i drejtuar!" (Hud: 88).

All-llahun e lusim që të na i mëson këto gjëra dhe të na ndihmon në praktikimin e tyre. All-llahun e lusim të na stolisë me edukatë dhe moral islam, sepse në mungesë të edukatës dhe moralit islam në vend se të thërrasim në fe, bëhemi shkaktar t'i largojmë njerëzit nga feja e All-llahut. All-llahun e lusim të na bëjë të butë dhe gojëmbël, sepse kjo është cilësi e domosdoshme për atë që thërret në fe te All-llahut. Amin.

Përgatiti: Bekir Halimi
29.4.2005

Mjetet e thirrjes në fe të All-llahut

Ja erdhëm deri te konkretizimi i veprimtarisë sonë në këtë fushë. Sepse zakonisht kur tu flasim njerëzve për vlerën e një veprë, ata kërkojnë dhe hulumtojnë mjetet që mund t'ju ndihmojnë në realizimin e asaj veprë. Andaj edhe ne duke e pasur parasysh këtë nevojë, do tu ofrojmë disa mjete të cilat mund të përdoren në mejdanin e thirrjes në fe të All-llahut. Nuk pretendojmë se do t'i përmendim të gjithat, mirëpo mjafton si një udhërrëfyes në këtë drejtim, kurse pjesa tjetër i mbetet kapacitetit dhe aftësive intelektuale dhe shpirtërore tonat për të gjetur mjete dhe metoda sa ma të mira për hyrjen e njerëzve në fe të All-llahut dhe shpëtimin e tyre në dynja dhe ahiret.

Secili njeri i mençur e di se nuk mund të arrihet deri te qëllimet në mungesë të mjeteve që na shpijnë atje.

Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, i ka shfrytëzuar të gjitha mjetet e mundshme të asaj kohe për ta publikuar të vërtetën dhe fenë e All-llahut.

Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, e publikoi të vërtetën në kodrinën e Safasë duke bërë titur para kurejshitëve, ua ofronte fenë njerëzve në raste të ndryshme të takimeve, takohej me fise të ndryshme për tua ofruar fenë dhe për të kumtuar atë.

Shejhul-Islam Ibën Tejmijje, rahimehull-llah, duke folur për thirrjen në fe të All-llahut na e mëson edhe këtë rregull: "Secili thirrës që e thërret dikë në ndonjë gjë, në këtë vepër duhet ti ketë parasysh dy gjëra: Një: Qëllimi;

Dy: Mjetin dhe mënyrën për të arritur deri te qëllimi.

Andaj kur përmendet thirrja në Kur'an herë përmendet thirrje te All-llahu, e herë thirrje në fenë e All-llahut, sepse Ai, subhanehu ve teala,

është i adhuruari, i qëllimi dhe i dëshiruari me thirrjen". ("El-Fetava", 15/162).

Ai që thërret në fe të All-llahut duhet të përdorë mjetet dhe metodat fetarisht të lejuara, të cilat e shpijnë deri te qëllimi i tij.

Andaj secili që merret me këtë detyrë dhe obligim duhet ta dijë se feja ndahet në dy pjesë kryesore:

1- Adhurime me të cilat e fiton ahiretin. Në këto vepra nuk mund të bëjmë asgjë pa marrë leje nga Ligjvënësi, All-llahu, subhanehu ve teala, qoftë në llojin, formën, numrin, shkakun, kohën, etj. Argument për këtë është ajeti Kur'anor, ku All-llahu, subhanehu ve teala, thotë: "A mos kanë ata ortakë (zota ose idhuj) që u përcaktuan atyre fé, të cilën nuk e urdhëroi All-llahu? ...". (Esh-Shura: 21).

2- Adete ose raporte shoqërore me të cilat zhvillohet jeta. Këto veprime në origjinë janë të lejuara, siç janë marrëveshjet, kushtet, mjetet, etj. Argument për këtë është ajeti Kur'anor, ku All-llahu, subhanehu ve teala, thotë: "Thuaj: "Më thuani, atë që All-llahu ju dha si ushqim (të lejuar), e ju nga ai diçka bëtë të ndaluar e diçka të lejuar?" Thuaj: "A ju lejoi All-llahu ju, ose ju i shpifni All-llahut?". (Junus: 59).

Duke u mbështetur në këtë rregull themi: ai që e kërkon ndonjë adhurim duhet të sjell argument dhe ai që e ndalon ndonjë adet duhet të sjell argument.

Mustafa ibën Kerametull-llah Mahdum në disertacionin e tij të doktoraturës për mjetet si rezyme e thotë këtë: "Qëllimi i thirrjes islame është udhëzimi i njerëzve dhe realizimi i interesit për ta, andaj secili mjet i cili çon në këtë qëllim dhe e realizon atë pa ndonjë kundërshtim fetar, është në suazat e të ligjshmes dhe lejuarës...". (Kavaidul-

Vesaili fish-Sherijatil-Islamije", fq. 343).

Zgjedhja e mjetit të përshtatshëm është shkak për arritjen e qëllimit

Të gjithë ne e kemi vërejtur se disa ide dhe shprehje edhe pse nuk janë të vërteta e as me vlerë janë përhapur për shkak se kanë përdorur mjete të përshtatshme për përhapjen e tyre, kurse nga ana tjetër gjejmë disa thirrës që i ka kapluar plogështia dhe dobësimi dhe nuk ia arrijnë që ta përhapin di duhet këtë fe, edhe pse Islami ka prirje për përhapje sepse përputhet me çdo kohë dhe vend dhe është në përputhje me natyrën e njeriut, në të cilën e ka krijuar All-llahu. Nëse e hulumtojmë shkakun e kësaj do të kuptojmë se shkakun i tërë kësaj është keqpërdorimi i mjeteve.

Në këtë drejtim duhet të tregojmë se mjetet duhet të jenë në përputhje me rregullat fetare, të cilat e mbrojnë thirrësin nga gabimi me qëllim të mirë dhe nga shpikja e gjërave të cilat nuk kanë bazë në fe të All-llahut, subhanehu ve teala.

Duke u nisur nga rregulli i madh fetar: Mjetet i kanë dispozitat e qëllimeve, dalin dy rregulla që duhet ti kemi në konsideratë:

Një: Leja, domethënë të jetë e lejuar fetarisht ose me përcaktim ose duke hyrë nën rregullat e përgjithshme.

Dy: Dobia (interesi). Këtu hyn përshtatja me momentin, zgjedhja e mjetit, peshimi i dëmit dhe dobisë. Kurse tërë kjo kërkon analiza të thella dhe zemër të pastër.

Mjetet e thirrjes

Mjetet që do t'i përmendim në vijim, disa prej tyre mund të jenë të përshtatshme në këtë kohë, mirëpo mos të jenë të përshtatshme në kohën që vjen.

Në këtë drejtim njeriu duhet të njeh edhe aftësitë e veta, atë që mund ta jep për të mirën e tij dhe të mbarë umetit, e mos të bëhet sikur "deveja që nxiton, e cila as që

arrin në destinacionin e caktuar e as që i mbetet kurrizi pa thyer", sikurse ka treguar këtë gjë Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem.

Kur flasim për mjetet dëshirojmë të përmendim se njeriu me këto mjete duhet të bashkëvepron sipas aftësive shkencore që ka, sepse ai, të cilit i mungon një gjë, nuk mund ta jep atë gjë. Këtu hynë edhe aftësitë intelektuale edhe ato fizike.

Mjetet për thirrje në fe të All-llahut janë të shumta dhe ripërtërihen vazhdimisht, prej tyre mund të përmendim:

Një: Mjetet e lexuara.

Prej mjeteve të lexuara me të cilat mund të thërrasim në fe të All-llahut janë:

1- Shkrimi i librave.

Shkrimi i librave nuk duhet të jetë qëllim në vete, por të ketë nevojë për atë shkrim. Haxhi Halife, kur flet për shkrimin dhe nevojën për shkrim thotë:

"Shkrimi është shtatë kategorish dhe secili dijetar dhe njeri i mençur duhet të shkruan vetëm brenda tyre, e ato janë:

- Një gjë për të cilën nuk ka shkruar askush para tij, e ai e shpik;
- Një gjë të mangët të cilën ai e plotëson;
- Një gjë të mbyllur (të paqartë) ai e sqaron;
- Një gjë të gjatë, të cilën ai e shkurtton, duke mos e prishur kuptimin e tij;
- Një gjë të shpërndarë duke e grumbulluar;
- Një gjë të përzier duke e renditur;
- Një gjë ku ka gabuar autori, e ky e përmirëson.

Secili autor i ndonjë libri në ndonjë lëmi për të cilën kanë shkruar edhe tjerë, libri i tij nuk duhet të jetë pa një nga pesë dobitë:

- Konkludim i gjërave të vështira;
- Grumbullimi i gjërave të shpërndara;
- Sqarimi i gjërave të paqarta;
- Rregullim dhe shkrim i mirë;

- Eliminim i tepcës dhe zgjatjes". (Shiko: "KeshfuDhunun an esamijel-Kutubi vel-Funun; 1/36-35).

Thirrja në fe të All-llahut është tregti me All-llahun, nuk është tregti materiale. Tregtia materiale e lirë mbështetet në konkurrencë dhe mbetet më i fuqishmi, kurse veprimtaria e thirrjes dallon, andaj nëse një thirrës e sheh dikë se është duke e bërë një vepër, të cilën dëshiron edhe ai ta bën, le ta falënderon All-llahun se ka kush e ka bërë këtë vepër, pasi që mejdani është i gjerë, andaj le të shikon ndonjë hapësirë tjetër. Qëllimi është me tregu se qëllimi i thirrësve nuk është rrënimi i personaliteteve dhe nënçmimi i tyre, por përkrahja për njëri tjetrin, këshilla reciproke, orientimi dhe udhëzimi.

2- Shkrimi i letrave. Letrat janë dy llojesh:

Një: Letra personale, të cilat i shkruajnë njerëzit dhe ua dërgojnë miqve dhe dashamirëve, ose gazetave dhe revistave të ndryshme.

Dy: Letra ku studiohen çështje të ndryshme në akide, fikh, edukatë, etj. dhe publikohen si fletushka.

Përhapa e kësaj dukurie në një aspekt është e dobishme, sepse i nxitë njerëzit në lexim dhe ua mësojnë disa gjëra të cilat nuk i kanë ditur, kurse në aspektin tjetër është e dëmshme, nëse njeriu mjaftohet vetëm me to dhe le pas dore leximin e librave të mëdha dhe bazore.

Në këtë drejtim hyjnë edhe letrat që dërgohen nëpërmjet telefonave celular, nëse shfrytëzohen si duhet kanë ndikim shumë të madh.

3- Shkrimi në gazeta dhe revista. Kjo ndahet në dy kategori:

Një: Shkrimi në gazeta dhe revista të specializuara fetare.

Dy: Shkrimi në gazeta dhe revista të përgjithshme. Pjesëmarrja në këto gazeta dhe revista është gjë e pëlqyeshme dhe e kërkuar, mirëpo duhet pasur parasysh disa

gjëra në këtë drejtim:

- vendi ku do të publikohet shkrimi;
- mosndryshimi i tekstit.

Ai që dëshiron të thërret në fe të All-llahut me shkrim, shkrimi i tij duhet të jetë i gjallë dhe i fuqishëm, me argumente nga Kur'ani dhe Sunneti dhe sqarime të mjaftueshme dhe të rëndësishme për të depërtuar deri te mendja dhe zemra e lexuesit.

- mospublikim në kohë kur njerëzit janë të angazhuar dhe preokupuar me gjëra të përgjithshme ose ndodhi të jashtëzakonshme.

4- Interneti. Interneti është prej mjeteve të reja dhe leximi në to është mjaft i përhapur. Andaj duhet ta shfrytëzojmë këtë mjet për të përhapur fenë e All-llahut nëpërmjet tij.

Pjesëmarrja në internet mund të jetë duke shkruar shkrime të caktuara, duke publikuar libra, duke përkthyer shkrime interesante, duke marrë pjesë në forume të ndryshme debatuese, duke postuar shkrime në lista të ndryshme, etj.

Dy: Mjetet audiovizuale.

Edhe këto mjete kanë ndikim të madh të publiku, mirëpo varet shumë edhe nga kualiteti i lëndës, ligjëruesit, ligjërimit, prezantimit, kohës, etj.

Prej këtyre mjeteve janë:

1- Arsimi me të gjitha llojet e veta, qoftë arsimi i rregullt, ose shkollat fetare, ose mësimet dhe ligjëratat nëpër xhamia.

Secili mësues, pa marrë para sysh se me çfarë nxënës merret, nëse kujdeset për gjendjen e tyre dhe u flet aq sa kuptojnë do të ndikon në edukatën e tyre.

Amr ibën Asi, radijall-llahu anhu, pasi që kreu tavafin i drejtohet një grumbulli njerëzish që ishin ulur afër Qabes dhe që kishin larguar prej atje fëmijët, duke u thënë: "Mos i largoni ata prej këtu, bëni vend atyre, afroni dhe inspironi, sepse sot ata janë të vegjël, mirëpo së shpejti do të bëhen të mëdhenjtë

e popullit, sepse dje ishim të vegjlit e popullit, kurse sot jemi bërë të mëdhenjtë".

Ibën Muflihu, duke e komentuar këtë thotë: "Kjo është e vërtetë, sepse dija që merret në fëmijëri mbetet, andaj duhet të kujdesemi për nxënësit e vegjël, sidomos ata që janë të kthjellur, të zgjuar dhe që kujdesen për të marrë dije. Andaj nuk duhet ta konsiderojmë moshën, varfërinë ose dobësinë e tyre pengesë për kujdes dhe preokupim me ta". (El-Adab esh-Sherije", 1/244).

Mësues dhe pedagog i suksesshëm është ai që vepron për ta hapur diapazonin e diturive nxënësve dhe ti ndërlidh ata me Krijuesin e tyre gjatë çdo rasti të volitshëm që i jepet gjatë mësimdhënies.

Ibën Kajimi, rahimehull-llah, thotë: "Bereqeti i një njeriut është tua mëson të mirën njerëzve kudo që gjendet, ti këshillon të gjithë ata që mbledhen rreth tij. All-llahu, subhanehu ve teala, tregon për Isain, alej-hisselam, se ka thënë:

"Më ka bërë dobiprurës kudo që të jem dhe më ka porositur me namaz (falje) e zeqatë për sa të jem gjallë!". (Merjem: 31).

Domethënë mësues të së mirës, thirrës në fe të All-llahut, përkujtues i Tij, stimulues në respekt ndaj Tij. Kjo është bereqeti i njeriut, ai që është i zbrazur nga kjo ai është i zbrazur nga bereqeti, eliminohet bereqeti i takimit dhe bashkimit me te".

2- Hutbeja. Mbajtja e hutbes (ligjërimi) është shumë i vjetër, kurse me ardhjen e Islamit është shtuar edhe më shumë fuqia dhe rëndësia e hutbes.

Fuqia e hutbes është shtuar me mënyrat e bukura, shprehjet e zgjedhura dhe stolisja e tyre me argumente nga Kur'ani dhe Sunneti i Pejgamberit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, kurse rëndësia është spikatur duke u shndërruar në adhurim, qoftë ligjërimi ose dëgjimi.

Andaj hatibi e ka obligim që të kujdeset

për dëgjuesit duke e zgjedhur temën, kohën, zgjatjen, gjendjen, situatën dhe rrethanat, etj.

3- Këshilla. Njeriu duke e përdorur këtë mjet mundohet të ndikon tek ata që i thërrret në fe të All-llahut në mënyrë që përkon me gjendjen dhe vendin.

Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, në shumë raste i ka këshilluar sahabet me këshilla në përputhje me gjendjen dhe kohën.

Tregon Irbad ibën Sarije, radijall-llahu anhu:

"Na ka këshilluar Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, një ditë pas namazit të mëngjesit me një këshillë të fuqishme, na rrodhën sytë lot dhe na u dridhën zemrat. Një njeri tha: kjo është këshillë e njeriut që ndahet prej dikujt, çka na porosit...". (sahih, transmeton Tirmidhiu, Ibn Maxheja, etj).

Këshilla zakonisht jepet në raste kur njerëzit nuk janë të përgatitur për te, qoftë pas namazeve ose kur takohen ndonjë herë, mirëpo me kusht që të kemi kujdes për njerëzit dhe mos ti bezdisim ata.

4- Ligjërata. Ligjërata dallon nga këshilla, sepse njerëzit vijnë në ligjëratë të përgatitur. Ligjërata përmban sqarime shkencore, është më e gjatë, mundohet ta ngërthen tërë temën, ka hapësirë për pyetje dhe sqarime, gjë që kërkon nga ligjëruesi të jetë i përgatitur shkencërisht, intelektualist, psikikisht për tu përgjigjur pyetjeve që parashtrihen dhe të kërkon falje për atë që nuk e din.

5- Tribuna. Tribuna dallohet nga ligjërata, sepse në tribunë marrin pjesë më shumë se një ligjërues dhe kjo e largon mërzinë dhe bezdisjen për këtë shkak dhe për shkak të dallimit të temave.

6- Radioja. Edhe këtu vlen e njëjta ndarje sikur te shkrimet në gazeta dhe revista. Nëse një thirrës e sheh rëndësinë e pjesëmarrjes në programe të përgjithshme, ai duhet ta shfrytëzon praninë e tij atje për të përmirësuar dhe për të ndikuar sa ma shumë te masa

që e dëgjojnë atë program.

7- Televizioni dhe kanalet satelitore. Pjesëmarria në këto kanale nuk është më e keqe e kulluar, sepse arritja e zërit të një thirrësi në një auditorium prej miliona shikuesve është një lehtësim shumë i madh, njëherëzitet edhe një përgjegjësi e madhe, e cila kërkon studim serioz për prezantim dinjitoz dhe të përshtatshëm me madhësinë e këtij mediumi.

8- Audio kaseta. Kjo është një mjet shumë i lehtë dhe shumë efikas. Duke krijuar kaseta me lëndë të llojllojshme, si ato shkencore, këshilluese, me tregime ndikojmë me të madhe në masën e gjerë. Ajo që kërkohet në këtë drejtim është përkujdesa për publikimin e mirë dhe kualitativ të këtyre materialeve. Ne jemi dëshmitar të faktit se kaseta sot është shkak për udhëzimin e shumë njerëzve dhe shkak për tua shtuar dijen mbi fenë e All-llahut shumë njerëzve. Kaseta depërton atje ku nuk mund të depërton thirrësi, ndikon aty, ku ndoshta prania direkte nuk do të kishte atë ndikim.

Ky mjet është edhe për ligjëruesin, hoxhën, por edhe për masën e gjerë, duke e shfrytëzuar dhurimin e kasetës si mjet për të përhapur udhëzimin e njerëzve.

Tre: Organizatat shkencore dhe thirrëse.

Kjo domethënë organizimin e punës së davetit duke i përfshirë sa ma shumë njerëz në këtë fushëveprim. Kjo shkakton më shumë ide dhe mendime që e ndihmojnë këtë veprimtari, më shumë energji dhe potencial dhe nuk varet vetëm nga një njeri, ashtu që me mungesën edhe eliminimin e tij, të eliminohet edhe mirësia dhe thirrja në fe të All-llahut.

Kjo veprimtari dallohet me planifikim, organizim, precizitet dhe ikje nga spontaniteti.

Ekzistimi i rregullave që e organizojnë veprimtarinë e thirrjes, njohja e detyrave dhe të drejtave të atyre që punojnë në atë organizatë, ekzistimi i këshillit administrativ dhe

udhëheqës, i cili merr vendime janë shkaqe që gabimet e kësaj organizate të jenë më të vogla, kurse dobia dhe suksesi më i madh.

Këtu hynë edhe qendrat verore, aktivitetet e ndryshme shkollore, piknikët, kampin-gjet, etj.

Katër: mjetet tjera.

1- Shkuarja në vendin e njerëzve që dëshiron t'i thërrasësh në fe të All-llahut. Thirrësi duhet të jetë njeri që ua sjell krijesave të vërtetën, duke pasur shembull në këtë gjë Pejgamberin, sal-lall-llahu alejhi ve sellem, i cili u shkante idhujtarëve të Mekës në tregun Ukadh, Dhil-Mexhaz, etj. mirëpo ai që dëshiron të shkon te ata për ti thirrur duhet të jetë i pajisur me dije, besim të fuqishme dhe metodë të shëndoshë.

2- Përgjigjja e ftesave. T'i përgjigjemi ftesës së vëllait tonë musliman është obligim, sidomos nëse mungojnë mëkatet dhe gabimet, të cilat nuk mund ti ndryshosh.

Ebu Hurejre, radijall-llahu anhu, thotë se Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sellem, ka thënë: "Pesë gjëra janë obligim i muslimanit kundrejt vëllaut të tij: kthimi i selamit, thënia jerhamukall-llah atij që teshtin, përgjigjja kur na fton, vizita e të sëmurit dhe përcjellja e xhenazes". (Buhariu dhe Muslimi).

Mirëpo në këto raste thirrësi nuk duhet të insiston që vetëm ai të flet, e mos ti le njerëzitet të flasim mes vete, sepse shkaku i këtij tubimi është të shihen njerëzitet mes vete pas një kohë të gjatë që nuk janë parë. Andaj thirrësi duhet ta ketë parasysh edhe këtë element dhe duhet të jetë i lehtë në prezantimin e tij dhe sjelljet e tija të manifestojnë modestinë, butësinë dhe zemërgjerësinë e tij.

3- Veprimi për dobinë e tyre dhe për pajtimin mes tyre.

Të veprosh për dobinë e xhematit është edukatë fisnike dhe argument se nuk je egoist dhe vetjak.

Drejtimi i njerëzve kah hoxha dhe thirrësi për tua kryer nevojat është një mjet shumë i rëndësishëm për tua përfituar zemrat e tyre, sepse bamirësia ndikon te njeriu dhe ata e duan edhe më shumë, madje hidhërimin e shndërron në dashuri.

Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, thotë: "Ai që ia largon një brengë të dynjasë besimtarit, All-llahu ia largon një brengë të ahiretit, ai që ia lehtëson njeriut në vështirësi, All-llahu ia lehtëson atij në dynja dhe ahiret, ai që ia mbulon të metat muslimanit, All-llahu ia mbulon në dynja dhe ahiret. All-llahu është në ndihmë të robrit, përderisa robi është në ndihmë të vëllaut të vet...". (Muslimi).

Nëse xhemati te hoxha gjen vetëm buzëqeshjen edhe kjo do të ndikonte pozitivisht te ai, e mos të flasim se çfarë ndikimi do të kishte nëse ai angazhohet dhe vepron për t'ia kryer nevojat që ka.

Thirrësi dhe hoxha duhet të veprojnë për pajtimin e muslimanëve dhe afrimin e tyre. All-llahu, subhanehu ve teal, thotë: "Në shumë biseda të tyre të fshehta nuk ka kurrfarë dobie, përveç (bisedës) kush këshillon për lëmoshë, për ndonjë të mirë ose pajtim mes njerëzve. E kush i bën këto duke pasur për qëllim vetëm kënaqësinë e All-llahut, Ne do ti japim më vonë (në botën tjetër) shpërblim të madh". (En-Nisa: 114).

Problemet janë të rëndomta në jetën shoqërore, andaj hoxha ose thirrësi në fe të All-llahut, duhet të veprojnë që ata të bëhen referencë e njerëzve në zgjidhjen e problemeve të tyre, vepër me të cilën fitojnë shumë gjëra. Ua mësojnë njerëzve arbitrimin në ligjin e All-llahut, ua përfitojnë zemrat, e forcojnë shoqërinë muslimane, e pengojnë harxhimin e pasurisë së tyre pa nevojë nëpër avokatë të ndryshëm, etj....

4- Udhëtimet. Thirrësi në fe të All-llahut du-

het edhe të ecë dhe të udhëton për ta përhapur fenë e Tij dhe për tua mësuar njerëzve gjërat esenciale të fesë së All-llahut, sidomos në këtë kohë që injoranca mbi fenë e All-llahut ka arritur kulmin, saqë njerëzit nuk i dinë as gjërat elementare të fesë.

Duhet ti shfrytëzojmë këto mjete që janë shpikur në këtë shekull për të ecur larg e ma larg për këtë fe...

Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, dërgoi Musab Ibën Umejrin në Medinë që tua mëson fenë banorëve të Medinës, pastaj dërgoi Muadhin dhe Ebu Musën në Jemen, e kështu me radhë, domethënë kanë udhëtuar me qindra kilometra në atë kohë dhe me ato mjete për të përhapur fenë e All-llahut.

Kurse Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, duke udhëtuar me Muadhin në devenë e tij, ia mëson bazat e adhurimit dhe fesë, obligimet e njeriut ndaj All-llahut dhe detyrat e All-llahut ndaj tij, në hadithin e njohur, duke na dhënë shembull konkret se si duhet shfrytëzuar çdo moment për tua mësuar njerëzve fenë e All-llahut.

Kjo metodë e Pejgamberit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, nuk i ka lënë vend askujt që të arsyetohet për pasivitetin e vet në këtë drejtim.

Ka edhe shumë mjete tjera që mund të shfrytëzohen për të thirrë në fe të All-llahut dhe me shpenzime të vogla ekonomike dhe fizike, mirëpo këto janë ato që mund të prezantohen.

Të gjitha këto mjete ndoshta nuk mundet ti përdor një hoxhë apo një thirrës, mirëpo një grumbull i hoxhallarëve dhe i thirrësve nëse punojnë bashkë mund ti realizojnë të gjitha këto mjete madje edhe ma shumë se kjo që kemi përmendur. Andaj puna me xhemat përpos të bereqetit, konsultimit, ka edhe dobinë e ndarjes së detyrave dhe përdorimit të sa ma shumë mjeteve të mundshme....

Bekir Halimi

6.5.2005

Histori e shkurtër e Xhamisë el-Aksa

Gjuhësisht, El-Aksa do të thotë “e largët” ndërsa ka opinione të ndryshme përse i përket asaj se pse i është dhënë ky emër. Ebu Hijani ka thënë: “I është dhënë për shkak të faktit që është xhamia më e largët nga Kaba”. Në anën tjetër, Ibën Atijje ka thënë: “Nuk i është dhënë ky emër për çdo arsye të lidhur me virtutshmërinë e saj. Ndryshe, i është dhënë ky emër për të treguar sesa madhështore ishte ngjarja e lirasë në një Natë”.

El-Aksa është xhamia e dytë e ndërtuar në tokë për adhrumin e Allahut pas Qabes. Allahu thotë: “Shtëpia (xhamia) e parë e ndërtuar për njerëz, është ajo në Bekë (Mekë), e dobishme udhërrëfuese për mbarë njerëzimin”. [Ali-Imran: 96]

Ishte Ibrahim dhe djali i tij Ismaili, paqja qoftë mbi të dy ata, të cilët ndërtuan Qaben, Allahu thotë: “Edhe kur Ibrahim dhe Ismaili, duke i ngritur themelet e shtëpisë (Qabes - luteshin): “Zoti ynë, pranoje prej nesh, se me të vërtetë Ti je që dëgjon dhe di!” [el-Bekare:127]

Xhamia e el-Aksasë është ndërtuar katërdhjetë vjet pas Qabes ashtu siç është e konfirmuar nga hadithi i Ebu Dherit, radijallahu anhu, kur ai e pyeti pejgamebrin, sal-lallahu alejhi ve sel-lem: “Cila është xhamia e parë e ndërtuar mbi tokë? Ai, sal-lallahu alejhi ve sel-lem u përgjigj: “Xhamia e Haremit (Qabeja)”. Ebu Dheri pastaj e pyeti: “Pastaj cila xhami?”. Ai, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, u përgjigj: “Xhamia e el-Aksasë”. Ebu Dheri përsëri e pyeti: “Sa vjet ka midis të dyjave”. Ai, sal-lallahu alejhi ve

sel-lem u përgjigj: “katërdhjetë vite”. Përshkak të periudhës së shkurtër midis ndërtimit të të dyjave xhamijave, disa dijetarë mbajnë mendimin që Pejgamberi Ibrahim i ka ndërtuar të dyja ato. Shejhul Islam Ibën Tejmijje ka thënë: “El-Aksa është ndërtuar në kohën e Ibrahimit dhe Sulejmani e zgjeroi atë. Si rezultat secila nga tre xhamijat e shenjta ishte e ndërtuar nga pejgamberët në mënyrë që të faleshin me njerëzit e tyre”. Gjithashtu, historianët kanë përmendur që pejgamberi Jakub, alejhis selam, e ndërtoi xhaminë afër gurit prej të cilit Pejgamberi, Muhammedi, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, u ngrit në qiejt.

Pejgamberi Sulejman, alejhis selam, rindërtoi strukturën e xhamisë el-Aksa, të cilën çifutët e përdorën pas vdekjes së tij si një tempull për të adhuruar idhuj, të cilat ata i pranojnë në tevratin e tyre të fabrikuar.

Në 587 PES Buhtanasari, mbreti i Babilonit pushtoi Jeruzalemin (El-Kudsin) plaçkitën çdo gjë dhe rrënuan strukturën e xhamisë el-Aksa. Ai i mori sklevër të gjithë ata që nuk u vranë dhe i mori në Babiloni. Kjo ishte një dënim për çifutët për korrupsionin që ata sollën dhe për fabrikimin e fesë së tyre. Allahu thotë që: “... “Ju do të bëni shkaktërime dy herë në tokë dhe do të tejkaloni duke bërë zullum të madh”. [el-Isra: 4]

Në 538 PES çifutët u kthyen në Palestinë dhe e rindërtuan strukturën dhe e quajtën atë, tempulli i dytë.

Në 20 PES Pushtetari romak Hirodes e rikonstrukturoi dhe kjo qëndroi përmes kohës së Profetit Jahja dhe Isa alejhumus

selam, të cilët ishin bashkëkohës, kjo është e konfirmuar në hadithin ku Allahu i urdhëroi Jahjas alejhis selam për të përcjellur pesë gjëra beni Israilëve ashtu siç Muhammedi, alejhis-selam. ka thënë: “Ai (Jahja) i grumbulloi njerëzit në Jerusalem deri në atë kohë që xhamia el-Aksa u mbush aq shumë sa njerëzit qëndronin në ballkonet e tij”. [Tirmidhiu]

Në vitin 70 Perandori Titus e shkatërroi strukturën dhe e dogji tërë qytetin e Jerusalem. Ai i la rrënojat e strukturës ashtu siç ishin.

Në vitin 135 Perandori Adriano i pastroi rrënojat dhe ndërtoi një tempull në vend të saj për adhurimin e idhujve. Ai e quajti atë “Jupiter” i cili ishte emri i njërit nga zotat e Romakëve.

Kur krishterimi u përhap shumë në Palestinë, në fillim të shekullit të katërt të erës sonë, Perandori Konstantin, i cili themeloi krishterimin atje, e shkatërroi tempullin e Jupiterit dhe ndërtoi një strukturë tjetër në vend të saj, e cila ishte ajo godinë të cilën Pejgamberi, sal-lallahu alejhi ve sellem, ua përshkroi politeistëve Kurejshit për t’i provuar atyre që ai me të vërtetë e bëri udhëtimin e natës në Jerusalem dhe përmes qiejsh.

Kjo strukturë ishte Kibla e parë ose drejtimi i muslimanëve për falje. El-Bera Ibën Azib ka transmetuar që: “Kur Pejgamberi, sal-lallahu alejhi ve sellem, ka ardhur në Medinë, ai qëndroi me xhaxhallarët e tij dhe u fal drejt xhamisë el-Aksa për 16 muaj”. [Buhari] Kur muslimanët e morën Palestinën, ata panë që romakët e kishin kthyer ndërtesën në një rrënojë për t’i zemëruar çifutët. Kur Omer Ibën Hatabi, radijallahu anhu, i cili ishte lideri i muslimanëve në atë

kohë, erdhi në Jerusalem, ai e pyeti Ka'b el-Ahbarin, i cili ishte një nga ushtarët aty ku vendi i gurit ndodhej. Kështu Ka'b tregoi në drejtim të rrënojës dhe Umari i hoqi mbeturinat me ndihmën e muslimanëve.

Omeri, radijallahu anhu, vendosi ta rindëronte xhaminë dhe pyeti për konsultim Ka'bin ku ta ndërtonin. Ka'bi sugjeroi ta ndërtonin prapa Gurit kështu që do të ishte në të njëjtin vend që pejgamberi Musa, alejhis selam, është falur. Por Omeri vendosi kundër kësaj, pasi dëshironte të ndryshonte nga çifutët, dhe kështu ai vendosi ta ndëronte përballë Gurit. Gjatë sundimit të Abdul Melik Ibën Mervan e tërë ndërtesa u rinovua. Midis gjërave që u sistemua ishte xhamia dhe Kupola e Gurit. Këto u ndërtuan nën mbikëqyrjen e një dijetari të madh me emrin Raxha Ibën Hajua. Mbreti Abdul Melik veçoi të ardhurat e shtatë viteve veçanërisht për projektin e rinovimit e cila u përfundua në vitin 73 hixhri.

Në 154 hixhri gjatë mbretërimit të Ebu Xhafer el-Mansur, një tërmet e goditi Jeruzalemin dhe shkatërroi disa pjesë të xhamisë, kështu që ai urdhëroi rindërtimin e saj.

Në 158 hixhri, gjatë mbretërimit të El-Mehdit disa renovime u bënë tek xhamija dhe ajo u zgjerua.

Në 198 hixhri në kohën e El-Memunit disa renovime ju bënë xhamisë.

Në 1967 izraelitët pushtuan Jeruzalemin lindor, ku el-Aksa ndodhej, po e mbajti territorin e xhamisë nën mbikëqyrjen e ministrisë së punëve fetare, kështu që të mos zemëronin muslimanët në mbarë botën, por nuk ishte gjatë përpara se të fillonin të përpiqueshin ta pushtonin atë dhe për të ndërtuar në vend të saj një tempull çifut.

Përktheu: Ammar Ardit Kraja
15.4.2005

Bazat dhe përkufizimi i sistemit gjyqësor islam

Drejhtësia islame është sistem që ofron zgjidhjen e problemeve ndërnjerëzore dhe gjykimin për mosmarrëveshjet e tyre në pajtim me urdhrat e ligjit hyjnor që definojnë sipas teksteve të Kur'anit dhe Sunnetit.

Gjithë të dërguarit e All-llahut, alejhimus selam, gjykonin me librat që ju shpallën.

All-llahu, subhanehu ve teala, thotë:

“(Përkujto) Davudin e Sulejmanin kur pleqëronin për çështjen e bimës (mbjelljes) të cilën delet e atij populli e kishin kullotur natën, e Ne ishim përcjellës të gjykimit të tyre. E Sulejmanit Ne ia mësuam atë (përgjigjen e saktë), po secilit (prej tyre) u patëm dhënë gjykimin e drejtë dhe dijen.” (El Enbija, 78-79)

“O Davud: “Ne të kemi bërë sundimtar në tokë, e ti pra gjyko me drejtësi mes njerëzve, e mos shko pas dëshirave se ato të shmangin prej rrugës së All-llahut. Ata që largohen prej rrugës së All-llahut i pret dënim i rëndë për shkak se e harruan ditën e përgjegjësisë.” (Sad, 26)

Muhammedi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, erdhi me shpalljen e fundit dhe të përvetshme dhe ishte i urdhëruar të gjykon me drejtësi duke e përhapur fjalën e Zotit si dhe duke i thirr njerëzit në Islam. Kjo detyrë e të Dërguarit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, është përmendur disa herë në Kur'an si p. sh.

“Ne edhe ty (Muhammed) ta zbritëm librin (Kur'anin) e vërtetë që është vërtetues i librave të mëparshëm dhe garantues i tyre. Gjyko pra mes tyre me atë që All-llahu e zbriti, e mos pëlqe epshet e tyre e të largohesh nga e vërteta që të erdhi.” (El Maide, 48)

“...Po nëse gjykon mes tyre, gjyko

drejtë; All-llahu i do të drejtë.” (El Maide, 42)

“Për Zotin tënd jo, ata nuk janë besimtarë (të asaj që të zbriti ty as të asaj para teje) derisa të mos zgjedhin ty për të gjykuar në atë konflikt mes tyre, e pastaj (pas gjykimit tënd) të mos ndiejnë pakënaqësi nga gjykimi yt dhe (derisa) të mos binden sinqerisht.” (En Nisa, 65)

Edhe tradita e të Dërguarit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, gjegjësisht Sunneti ofron baza juridike për sistemin gjyqësor islam. Në lidhje me këtë Amër ibën El Asi, radijall-llahu anhu, thotë: I dërguari i All-llahut, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ka thënë: “Njeriu që gjykon (pasi që është angazhuar plotësisht për të dhënë gjykimin e saktë) dhe gjykimi i tij është i saktë i ka dy shpërblime në kohë që ai i cili gjykon (pas angazhimit të duhur) dhe gabon ka vetëm një shpërblim.”

I dërguari i All-llahut gjithashtu ka thënë: “Nuk lejohet zilia përpos në dy raste, për njeriun të cilit All-llahu i ka dhënë pasuri të cilën ai e shpenzon në mënyrë të drejtë dhe për njeriun të cilit All-llahu i ka dhënë dije me të cilën ai gjykon dhe ua mëson të tjerëve.”

Gjithë dijetarët janë të pajtimit që vendosja e sistemit gjyqësor është obligim për myslimanët.

Ibën Kudame, rahimehull-llah, thotë: “Gjithë myslimanët janë të një zëri për obligueshmërinë e vendosjes të sistemit gjyqësor.”

Sistemi gjyqësor është nevojë për prosperitetin dhe zhvillimin e popujve. Ai është i nevojshëm sepse siguron lumturinë e popullit, mbron të drejtat e të shtypurve

dhe ndalon shtypësin. Është mënyrë për të zgjidhur konfliktet dhe për të siguruar të drejtat e njeriut. Promovon të mirën, parandalon dhe sanksionon të keqën duke e mbrojtur sigurinë e shoqërisë. Me praninë e sistemit të tillë njeriu ndihet i

sigurt dhe sigurohet jeta e tij, pasuria e tij, nderi dhe liria e tij.

Në kushte të tilla, prosperojnë popujt, zhvillohen qytetërimet dhe popujt janë të lirë të arrijnë më të dobishmen për të në aspektin shpirtëror dhe material.

Përshtati: Talha Kurtishi
Marrë nga: islam today. net
22.4.2005

Nderimi i dijetarëve dhe përfitimi nga dituria e tyre

...

Dituria e sheriatit e cila mbështetet në Kur'an dhe Sunnet është dituria e vërtetë e cila kihet për qëllim kur ajo përmendet pa ndonjë përkufizim apo kur përmenden bartësit e saj. Allahu, subhanehu ve teala, e dërgoi Pejgamberin, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, mëshirë për botët, i shpalli atij librin dhe ia dha urtësinë, e ai ua kumtoi një-rëzve gjithë atë që kishin nevojë dhe i udhëzoi ata kah çdo e mirë, ua tërhoqi vëmendjen nga çdo e keqe. Allahu, subhanehu ve teala, i përgatiti atij shokë të singertë të cilët patën nderin të shoqërohen me të dhe të marrin dije nga ai, dhe me këtë u bënë gjenerata e parë e dijetarëve të prirë nga Muhamedi, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, nga i cili morën të vërtetën dhe udhëzimin. Ata i kushtuan rrëndësi të madhe marrjes së diturisë nga Pejgamberi, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, duke prezantuar në mexhliset e tij, madje në rast të mungimit pyetnin ata që kishin prezantuar për gjërat e reja dhe në këtë mënyrë e përvetësuan Kur'anin dhe sunnetin. Këtë e vërejmë nga transmetimi i

Omerit, radijallahu anhu, i cili thotë: kisha një fqinj ensar dhe e zëvendësonim njeri tjetrin në prezantimin tonë te Pejgamberi, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, njëri prezantonte një ditë dhe tjetri ditën tjetër. Kur prezantonte i pari, dijen që merrte nga Pejgamberi, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, ia përcillte fqinjit të tij, kështu vepronte edhe i dyti e kështu me radhë. Njësoj transmetohet edhe prej Ukbe ibën Amirit në Sahihul Muslim. Në këtë mënyrë ata mësonin prej Pejgamberit, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, Abdullah ibën Mes'udi, radijallahu anhu, thotë: kur i mësonim dhjetë ajete nuk kalonim në tjerat derisa të mësonim kuptimin dhe të veprojmë sipas tyre, e merrnim dijen dhe bashkë me të veprimin sipas saj.

Kështu pra, shokët e Pejgamberit, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, me përkujdesën dhe përkushtimin më të madh u munduan që të marrin këtë shariat nga Pejgamberi, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, e më pas t'ia përcjellin atë gjeneratave të mëvonshme, dhe kjo ishte një prej shkaqeve të pozitës së lartë që fituan, Allahu qoftë i kënaqur prej tyre, sepse

çdonjëri që vjen pas tyre nuk mund ta njoh të vërtetën përveç se nëpërmjet tyre.

Ai i cili bëhet inferior ndaj tyre nuk do të përfiton nga e vërteta asgjë përkundrazi do të humb dhe do të privohet nga ndjekja e rrugës së besimtarëve sepse nuk ekziston lidhje ndërmjet Pejgamberit, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, dhe ummetit të tij përveç shokëve të tij, të cilët përveç shpërblimit për veprat e tyre ata fitojnë edhe shpërblimin e atyre që vijnë pas tyre dhe që përfitojnë nga dija të cilën e kanë transmetuar as-habët.

Pas tyre kanë ardhur Tabiinët (gjenerata që ka vijuar pas shokëve të Muhamedit, alejhis-selam), të cilët ecën hapave të as-habëve, dhe kështu gjeneratë pas gjeneratave kanë bartë këtë dije derisa kodifikohet sunneti dhe njerëzit përvetësojnë mësimet e këtij sheriatit. Kjo ishte rruga që trasohej, e qartë dhe e drejtë në marrjen e diturisë nga kompetentët dhe mu për këtë shkak u cilësuan dijetarët e as-habëve dhe ata që ecën gjurmëve të tyre si trashëgimtarë të Pejgamberit, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, siç qëndron në hadith: "Dijetarët janë trashëgimtarë të Pejgamberëve, e pejgamberët nuk kanë lënë pas vete dinarë as dërrhem porse kanë lënë dije, e ai që e merr atë është më fatmiri."

Kjo ishte rruga e dijetarëve qysh prej kohës së as-habëve, që trashëguan të vërtetën dhe udhëzimin dhe këtë dije të dobishme e cila është përcjell gjeneratë pas gjeneratave dhe çdonjëri që ka ardhur pas tyre ka përfituar nga ata dhe është lutur për ta sepse dijetari i cili pas vete le vepra shkencore mbetet i gjallë edhe pas vdekjes së tij kurse në të kundërtën harrohet për një kohë të shkurtër. Ne tani jemi ne shekullin e pesëmbëdhjetë të hixhretit dhe vazhdimisht dëgjojmë emrat e dijetarëve të hershëm, përfitojmë nga dija e tyre, lutemi për ta sepse ky është

fryti i dijes së dobishme. Kush angazhohet në rritjen e pasurisë së tij, atë nuk e trashëgon pasi të vdes përveç familjes së tij, kurse dijetarët kanë trashëgimtarë të shumtë të cilët nuk përkufizohen në një kohë. Këta dijetarë e kanë dhënë tërë mundin e tyre për të arritur deri te një e vërtetë e sheriatit, duke bashkuar mes njohjes së argumentit dhe kuptimit të tij, e kjo është cilësi e tyre, pra njohja e Hadithit dhe Fikhut, njohja e rregullave të transmetimit të hadithit dhe kuptimit të tij. Ata nuk kishin ambicie vetëm për një-rën anë të dijes, vetëm për transmetimin apo vetëm për kuptimin e argumentit, porse bashkonin ndërmjet dijes dhe punës, memorizimit të argumenteve dhe kuptimit të thellë të tyre. Pastaj, ata ose pajtohen në konkludimet e tyre ose kundërshtohen. Kundërshtimi mund të jetë ose shprehje e varianteve apo anëve të ndryshme të të vërtetës (ihtilaf tenevu') dhe në këtë rast të gjitha mendimet llogariten për të vërteta si për shembull: tekstet e ezanit, tekstet e lutjeve me të cilat hapet namazi, format e teshehudit etj, ose mund të jetë kontradiktor (ihtilaf tedad) si për shembull njëri mendim vlerëson një veprë të lejuar, tjetri të ndaluar dhe deri në këtë situatë është arritur në bazë të ixhtiadit të tyre. Në të dy rastet merr shpërblim tek Allahu, subhanehu ve teala, nëse e ka qëlluar fiton dy shpërblime për mundin që e ka dhënë dhe për të qëlluarit e të vërtetës nëse jo atëherë e ka vetëm shpërblimin e mundit që ka dhënë, kurse gabimi i falet. Kjo ishte gjendja e dijetarëve të selefëve dhe atyre që ecën gjurmëve të tyre. Kështu duhet të jetë mendimi ynë për ta, ata nuk dalin jashtë shpërblimit, dikush dy e dikush një shpërblim për shkak se ndonjërit i ka arrit argumenti e tjetrit jo. Mu për këtë nuk thuhet për asnjërin prej dijetarëve se e ka kapërthyer sunnetin e Muhamedit, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, në

përgjithësi. Pejgamberi, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, shpjegonte fenë e Allahut në tubime të ndryshme dhe nuk ishin të pranishëm të gjithë në të njëjtën kohë dhe në të njëjtin vend. Për këtë arsye kur hapej ndonjë çështje dhe kërkohet për të gjykuar pas vdekjes së Pejgamberit, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, ndodhte që edhe halifët e drejtë të mos kishin dije rreth asaj çështje, prandaj ndaleshin dhe pyetnin nëse ndonjëri kishte dëgjuar diç prej Pejgamberit, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, derisa të gjenin ndonjë hadith. Kemi rastin e Ibën Abbasit, njërit prej dijetarëve më të mëdhenj i cili e këshillonte birin e tij që të shkon të dëgjoj hadithe prej Ebu Seid el Hudriut ashtu siç këshillonin në përgjithësi njerëzit të shkojnë dhe të dëgjojnë prej shokëve të Pejgamberit, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, sepse çdonjëri kishte dëgjuar hadithe që nuk i kishte dëgjuar tjetri. Asnjëri nuk i ka kapërthyer hadithet e Pejgamberit, alejhis-selam, këtë as që e ka pretenduar ndokush këtë, madje edhe nuk lejohet ta pretendoj një gjë të tillë sepse as shokët e Pejgamberit, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, nuk e arritën një gjë të tillë e ata që erdhën pas edhe më parë nuk mundën. Mirëpo ajo që duhet të dimë se kjo është një prej shkaqeve të mospajtimit të dijetarëve rreth shumë çështjeve anësore të fesë, prandaj kur ndonjërit i vinte ndonjë hadith mirëpo me zinxhirë të pavërtetuar të transmetimit ai nuk vepronte sipas tij, por kushtëzonte me fjalën: nëse vërtetohet ky hadith unë veproj sipas tij. Kjo fjalë transmetohet nga Shafiu, rahimehullah, dhe të tjerë. Më vonë disa dijetarë të medhhebit shafij vërtetonin hadithin dhe deklararin se ky është medhhebi i Shafiut edhe pse ai nuk kishte vepruar në bazë të atij hadithi për shkak se nuk ishte vërtetuar tek ai saktësia e tij. Gjithashtu Imam Shafiu ka thënë: të gjithë myslimanët kanë ra në

ujdi se kujt i vjen një sunnet i Pejgamberit, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, nuk i lejohet ta lë atë për fjalën e asnjërit, kushdo qoftë ai.

Ata që merren me dije e kanë obligim që t'i respektojnë këta dijetarë të cilët ecën gjurmëve të të parëve. Duhet t'i respektoj duke i dashur ata, duke i madhëruar ata aq sa meritojnë, duke i përmendur për të mirë, duke i lavdëruar dhe duke i komentuar fjalët e tyre sa më mirë që mundet. Duhet besuar se ata janë njerëz të cilët ia qëllojnë por edhe që gabojnë. Ai që ia qëllon prej tyre i ka dy shpërblime kurse ai që gabon ka një shpërblim kurse gabimi i falet. Ky është obligimi ndaj tyre, të mos flitet për ta vetëm se mirë sepse ai i cili vepron në të kundërtën duke u munduar të ul pozitën e tyre nuk i ka bërë dëm veçse vetvetes. Kur bëhet fjalë për caktimin e gradëve të dijetarëve në zinxhirin e transmetimit të hadithit duke përmendur cilësitë e tyre të mira apo të kundërta që kanë të bëjnë me vlerësimin e hadithit, kjo është e lejuar dhe rrugë të cilën e kanë ndjekur dijetarët. Lidhur me nderimin e dijetarëve shumë bukur është shpreh Ebu Xha'fer Tahaviu i cili thotë në librin e tij "Akidetu ehlissune vel xhemaa" (besimi i ehlisunetit): dijetarët e selefit, ata që kanë shkruar dhe të tjerët që kanë ardhur pas tyre, ata që u morën më transmetimin e haditheve dhe me kuptimin e meditim rreth tyre, nuk përmenden vetëm se për të mirë, e ai që i përmend për të keq nuk është në rrugën e drejtë.

Këto janë fjalë madhështore të cilat e ndriçojnë metodologjinë që duhet ta ndjek nxënësi i dijes kur janë në pyetje dijetarët e këtij ummeti, njerëzit të cilët e harxhuan jetën e tyre dhe e dhanë tërë mundin për të përhapur dijen, për ta regjistruar atë në libra që të bëhet për ne sa më e lehtësuar. Neve nuk na mbetet asgjë vetëm ta lexojmë atë që ata e kanë përpiluar dhe të vjelim nga ato fryte të

pjekura. E kemi për obligim që t'i lavdërojmë, t'i përmendim për të mirë vazhdimisht, t'i duam, të përfitojmë nga dituria e tyre, ta pranojmë vlerën e tyre të lartë sepse ata na kanë lënë trashëgim tërë këtë dije, trashëgiminë e Pejgamberit, sal-lallahu alejhi ve sel-lem.

Pra, këta janë dijetarët për të cilët e kam fjalën, as-habët dhe ata që ecën gjurmëve të tyre. Këta duhet të nderohen, pa marrë parasysh a janë dijetarë të fikhut apo të hadithit.

Parashtrohet pyetja: si të përfitojmë nga dituria e tyre, cila është metoda më e mirë për të përfituar?

Përfitimi nga dituria e tyre bëhet:

- Duke i përvetësuar librat e tyre të dobishme që përmbajnë këtë dituri, qoftë ajo libër e shkruar nga vetë dijetari apo nga nxënësit e tij kur ata e kanë dëgjuar hoxhën e tyre. Më pas duhet të lexohet parathënia e librit, t'i njohim termetet profesionale të tij të cilat zakonisht shpjegohen në parathënie ashtu siç vihet në pah metoda e përpilimit të librit. Kush nuk lexon parathënien has në probleme të ndryshme më tej.

- Gjatë leximit të librit duhet të shënohen dobitë shkencore nëpër të cilat kalon lexuesi në regjistr të posaçëm, sepse ata dobi humbin nëse nuk regjistrohen, sidomos nëse libri përbëhet prej disa vëllimeve, shumë vështirë është që të hasësh përsëri në ato dobi nëse nuk i regjistron. P.sh. libri "Fet-hul Bari" ka 13 vëllime, dhe aty ka thesare të shumtë me dobi shkencore, nëse kalon nëpër ato dobi dhe nuk i regjistron, nuk mund t'i hasësh të njëjtat në kohën kur ato të nevojiten, apo mund t'i gjesh ato pas një lodhjeje të madhe.

- Gjithashtu ndarja e një pjese të kohës për të lexuar disa libra të dobishme është

tepër me rrëndësi për të nxënë dituri. Duhet të përfitojë nga libra të ndryshëm, jo vetëm të hadithit për shembull dhe t'i lë pas dore ato të fikhut, duke i njohur argumentet, hadithet, gradën e haditheve etj, si dhe duke njohur kuptimin e atyre argumenteve dhe margaritarët që nxirren nga to, pra mëson shkencën e transmetimit dhe kuptimit të transmetimit.

- Prej gjërave të rëndësishme në këtë sferë është organizimi i kohës, dhe poqë se ndan një pjesë shumë të vogël të kohës për dije, me kalimin e ditëve do të shoh se ka grumbulluar një numër të madh të dobive shkencore. Pejgamberi, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, thotë: "njerëzit mashtrohen dhe nuk i shfrytëzojnë dy begati: shëndetin dhe kohën e lirë." (Buhariu). Nëse koha e lirë nuk shfrytëzohet në punë të mira ajo do të bëhet fatkeqësi për njeriun.

- Këtë dije që ka përfituar duhet ta ruajë me përsëritje, sepse nëse nuk përsëritet humb dhe harrohet, për këtë shkak duhet që vazhdimisht të jemi me libra, me dije duke i gjallëruar tubimet tona, duke shqyrtuar çështje të ndryshme shkencore dhe duke i përsëritur ato sepse në këtë mënyrë qartësohen më tepër. Dija siç thotë një dijetar poet është: "barrë e lehtë e cila gjendet me ty kudo që je dhe është thesare që s'ia ke frikën se ndokush mund të ta vjedh". Pasurinë mund të ta vjedh ndokush mirëpo dija nuk humbet përveç se me humbjen e njeriut siç ka thënë Pejgamberi, alejhis-selam: "Allahu nuk e rrëmben diturinë duke e nxjerrë atë nga gjokset e njerëzve, porse me vdekjen e dijetarëve."

...

Përshtati: Agim Bekiri
Abdulmuhsin Abbad,
29.4.2005

Rëndësia dhe vlera e Kudsit

Përsa i përket rëndësisë së Bejt el-Makdis (Jeruzalemit), ju duhet të dini - Allahu ju bekoftë - që virtytet e Bejt el-Makdis janë të shumta:

Allahu e ka përshkruar atë në Kur'an si tokë e bekuar. Ai ka thënë: "Pa të meta është Lartmadhëria e Atij që robin e Vet e kaloi në një pjesë të natës prej Mesxhidi Haramit (prej Qabes) gjer në Mesxhidi Aksa (Bejti Mukaddes), rrethinën e të cilës Ne e kemi bekuar, (ia bëmë këtë udhëtim) për t'ia treguar atij disa nga argumentet Tona. Vërtet, Ai është dëgjuesi (i fjalëve të Muhamedit), pamësi (i punëve të Muhamedit)". [el-Isra:1]

El-Kudsi është pjesë e rrethinave fqinje të xhamisë dhe është pra e bekuar.

Allahu e ka përshkruar atë si të shenjtë, ashtu siç Ai thotë: "O popull imi, hyni në tokën e shenjtë, të cilën All-llahu ua premtoi, dhe mos u ktheni mbrapa, pse atëherë ktheheni të dëshpëruar". [el-Maide: 21]

Në El-Kuds gjendet xhamia e el-Aksasë dhe një falje është e barabartë me dy qind e pesëdhjetë falje në vende të tjera. Është transmetuar se Ebu Dheri, radijallahu anhu, ka thënë: "Ne ishim duke diskutuar në prezencën e Pejgamberit, salallahu alejhi ve sel-lem, cila prej tyre ishte më e virtetshme, xhamia e Pejgamberit, salallahu alejhi ve sel-lem, apo Bejt el-Makdisi (Xhamia el-Aksa). I dërguari i Allahut, salallahu alejhi ve sel-lem, ka thënë: "Një falje në xhaminë time është më mirë sesa katër herë atje, por megjithatë është ende një vend i mirë për tu falur. Së shpejti do të vijë një kohë kur nëse një njeri do të ketë një copë tokë të madhe sa litari i një kali, nga e cila mund të shikojë Bejt el-Makdisin ajo do të jetë më mirë për të, sesa e tërë bota.

[Transmetuar dhe i klasifikuar si sahih nga elHakimi, 4/509. Edh-Dhehebi dhe Albani kanë

rënë dakord me të, shih el-silsilah el-Sahihah, në fund të diskutimit të hadithit nr. 2902]

Një falje në xhaminë e Pejgamberit është e barabartë me një mijë falje në vendet të tjera, kështu një falje në xhaminë e el-Aksasë është e barabartë me dyqind e pesëdhjetë falje në vend e tjera. Përsa i përket hadithit meshhur i cili thotë që falja në xhaminë el-Aksa është i barabartë me pesëqind falje tjetër kund, ky është i dobët (daif). (shih, Tamam el-Minah nga Shejh Albani rahimehullah, f. 292]

Dexhali me një sy nuk do të hyjë aty (në Bejtul Makdis), nga hadithi: "Ai do të sundojë tërë tokën, përveç el-Haremit (në Meke) dhe bejt el-Makdisit". [Transmetuar nga Ahmedi, 19665. I klasifikuar si sahih nga Ibën Huzejme, 2/102]

Dexhali do të vritet afër el-Kudsit. Ai do të vritet nga Mesihu, Isa Ibën Merjem, ashtu siç është dëshmuar në hadithin: "Djali i Merjemes (Isai) do ta vrasë Dexhalin në Babu Luddit". [Transmetuar nga Muslimi, 2937, nga hadithi i el-Nevas Ibën Saman]

Ludd është një vend afër Bejt el-Makdisit. I dërguari i Allahut, salallahu alejhi ve sel-lem, është ngritur nga bejt el-Makdisi në udhëtimin e tij të natës (el-Isra) nga xhamia e Haremit tek xhamia el-Aksa. Allahu thotë: "Pa të meta është Lartmadhëria e Atij që robin e Vet e kaloi në një pjesë të natës prej Mesxhidi Haramit (prej Qabes) gjer në Mesxhidi Aksa (Bejti Mukaddes), rrethinën e të cilës Ne e kemi bekuar, (ia bëmë këtë udhëtim) për t'ia treguar atij disa nga argumentet Tona. Vërtet, Ai është dëgjuesi (i fjalëve të Muhamedit), pamësi (i punëve të Muhamedit)". [el-Isra:1]

El-Kudsi ishte Kibla e parë e muslimanëve, ashtu siç është raportuar nga el-Bara, radijallahu anhu: "I dërguari i Allahut salallahu alejhi ve sel-lem është falur në drejtim të el-Bejt el-Makdisit për gjashtëmbëdhjetë ose

shtatëmbëdhjetë muaj”. [Transmetuar nga el-Buhari, 41, ky version është i treguar nga ai, dhe nga Muslimi 525]

Është vendi ku ka ardhë shpallje dhe është vendlindje e pejgamberëve. Kjo është e mirënjohur. Është një nga xhamit për vizitën e të cilave njerëzit udhëtojnë. Ebu Hurejre, radjallahu anhu, ka raportuar që Pejgamberi, salallahu alejhi ve sel-lem, ka thënë: “Asnjë udhëtim (udhëtim i veçantë për vizitë sh.r.) nuk duhet të ndërmerret përveç për në tre xhamia, xhamia e Haremit (Kaba), xhamia e Të Dërguarit, salallahu alejhi ve sel-lem dhe xhamia el-Aksa”. [Transmetuar nga el-Buhari, 1132. Gjithashtu është i transmetuar nga Muslimi, 827, nga hadithi i Ebu Said el-Kudri, me fjalët, “Mos udhëtoni përveç...”]

Nuk është e lejueshme për të udhëtuar në asnjë vend të tokës për arsye adhurimi përveçse në tre xhamit.

I Dërguar i Allahut i udhëhoqi Pejgamberët në një falje në el-Aksa, ashtu siç është e raportuar në një hadith të gjatë: “...Koha për falje erdhi dhe unë i udhëhoqa ata në falje”. [I transmetuar nga Muslimi, 172, nga hadithi i Ebu Hurejres]

Fakti që Jakubi e ndërtoi xhaminë el-Aksa nuk do të thotë se çifutët kanë më të drejtë ta marrin xhaminë më shumë sesa muslimanët sepse Jakubi ishte një monoteist dhe çifutët mushrikë. Fakti që babai i tyre Jakubi e ndërtoi xhaminë nuk do të thotë se ajo i përket atyre. Ai e ndërtoi atë për monoteistët për të adhuruar aty, edhe nëse ata nuk janë fëmijë të tij dhe ai nuk lejoi asnjë mushrik të hynte në të, madje edhe nëse ata ishin fëmijë të tij, sepse thirrja e Pejgamberëve nuk ka të bëjë me racën, por është e bazuar mbi takva (frikën dhe devotshmërinë ndaj Zotit).

Fakti që Pejgamberi, salallahu alejhi ve sel-

lem, i udhëhoqi Pejgamberët e mëparshëm në falje për të treguar bashkimin e mesazhit dhe të gjitha shpalljeve hyjnore është nga pikëpamja e origjinës së fesë dhe akides (besimit) të Pejgamberëve. Të gjithë pejgamberët e morën mesazhin nga një burim, e cila ishte shpallja dhe ata të gjithë kishin të njëjtën akide, e cila është besimi në Teuhid (Një njësimin e Allahut të vetëm) dhe adhurimit të Allahut të vetëm, megjithëse ka pasur ndryshime në detajet e ligjeve të tyre. Kjo është konfirmuar nga Pejgamberi jonë salallahu alejhi ve sel-lem, kur ai ka thënë: “Unë jam më afër nga krejt njerëzit tjerë ndaj Isa Ibën Merjemit, në këtë botë dhe të tjetrën. Pejgamberët janë vëllezër megjithëse kanë nëna të ndryshme dhe feja e tyre është një”. [Transmetuar nga el-Buhari, 3259, Muslimi 2365]

...

Çifutët nuk kanë asgjë në el-Kuds, sepse edhe pse kanë jetuar aty më përpara, ajo tokë tani i përket muslimanëve nga dy pikëpamje:

1. Çifutët nuk besuan dhe më nuk ndjekin fenë e besimtarëve nga Beni Israilët të cilët ndjekën Musain, alejhis-selam dhe Isain, alejhis-selam.

2. Ne muslimanët kemi më të drejtë për të sesa ata sepse vendi nuk i përket njerëzve që kanë jetuar aty më përpara por atyre që vendosin ligjet e Allahut aty. Allahu e ka krijuar tokën dhe Ai i ka krijuar njerëzit ta adhurojnë Allahun në vend dhe për të vendosur fenë aty, ligjet dhe parimet e Allahut. Allahu thotë: “Popullit të vet Musai i tha: “Kërkoni ndihmë prej All-llahut dhe keni durim. S'ka dyshim se toka është e All-llahut, ia lë në trashëgim atij që do nga robët e tij, e ardhmja e lumtur është për të devotshmit”. [el-Araf: 128]

Nuk është çështje e racës apo etnicitetit, është çështje e Teuhidit dhe islamit....

Shejh Muhammed Salih el-Munexhid

6.5.2005

Gruaja dhe familja

Mashkulli nuk është standardi

Ajo që ne shpesh harrojmë, është se Zoti e ka nderuar femrën duke i dhënë asaj vlerë në relacion me Zotin - e jo në relacion me mashkullin. Por, pasi që feminizmi perëndimorë e "largon" Zotin nga skena, s'ka ngelë standard tjetër përpos mashkullit. Si rezultat i kësaj, femra perëndimore është detyruar që ta gjejë vlerën e saj në relacion me mashkullin. Me një veprim të tillë, ajo e ka pranuar supozimin se është me të meta. Ajo ka pranuar se mashkulli është standardi, kështu që gruaja asnjëherë nuk mundet të jetë një qenie njerëzore e kompletuar përderisa nuk bëhet e njëjtë me mashkullin - që është standardi! Kur mashkulli i shkurtoi flokët, edhe ajo deshi që t'i shkurtojë ato. Kur mashkulli u anëtarësua në ushtri, ajo deshi të anëtarësohej në ushtri, e kështu me radhë.

Ajo çka ajo nuk kuptoi ishte se Zoti i ka vlerësuar të dytë, edhe mashkullin edhe femrën në dallueshmërinë e tyre, jo në ngjashmërinë e tyre.

Për 1400 vite, ka një konsensus (ixhma) në mesin e dijetarëve, se mashkulli është ai që e udhëheqë namazin (në rast kur në xhemat ka edhe meshkuj edhe femra, kurse në rastin kur në xhemat ka vetëm femra atëherë mund të bëhet një grua imam, mirëpo qëndron në saf, nuk del para sh.p.). Si një grua muslimane pyes çfarë lidhje ka kjo gjë? Ai i cili e udhëheq namazin nuk do të thotë se është shpirtërisht më superior në asnjë mënyrë. Një gjë nuk është më e mirë, thjeshtë vetëm pse mashkulli e vepron atë. E udhëheqja e namazit nuk është më e mirë, thjeshtë vetëm pse është udhëheqje. Nëse

do të ishte një rol që femra duhet ta kryej, apo nëse do të ishte diçka e rëndësishme që ajo ta kryej, atëherë pse Pejgamberi, sal-lallahu ajehi ve sel-lem, nuk i tha Aishes, radijallahu anha, apo Fatimes, radijallahu anha, ta udhëheqin namazin, kur ato dyja ishin gratë më të mira? Këta gra ishin të përgëzuara me Xhennet, mirëpo asnjëherë nuk udhëhoqën namazin me xhemat.

Mirëpo tani, për herë të parë, pas 1400 viteve, ne e shikojmë se mashkulli e udhëheq namazin dhe themi "Kjo është e padrejtë". Ne mendojmë kështu, edhe pse Zoti nuk i ka dhënë asnjë privilegj atij që udhëheq. Imami nuk është më i madh në sytë e Zotit, se ai që falet pas tij. Në anën tjetër, vetëm gruaja mund të bëhet nënë. Dhe Krijuesi i ka dhënë privilegj special një nëne. Pejgamberi, sal-lallahu ajehi ve sel-lem, na ka mësuar se Xhenneti është nën këmbët e nënës. (hadithi në këtë version është i dobët, shih, Albani, daifulxhamiissagir nr.2666. sh.r.) Por, pa marrë parasysh se çka bën mashkulli, ai asnjëherë nuk mund të bëhet nënë. E pse kjo nuk është e padrejtë?

Kur u pyet se kush e meriton sjelljen më të mirë, Pejgamberi, sal-lallahu ajehi ve sel-lem, u përgjigj "nëna jote" tri herë, para se të thotë "babai yt" të katërtën herë. (hadithi është sahih, shih, Albani, sahihulxhamiissagir nr.5971. sh.r.) A nuk është kjo privilegji i një gjinie? Çka do që të bëj mashkulli, ai asnjëherë nuk mund ta arrijë statusin e nënës.

Dhe përsëri edhe atëherë kur Zoti na nderon neve me një gjë të posaçme për femrën, ne jemi shumë të angazhuara për ta vlerësuar veten tonë duke iu referuar

mashkullit. Edhe ne gjithashtu e kemi pranuar se mashkulli është standardi; kështu që çdo gjë që është e posaçme për femrën, është inferiore. Të jesh e dijshe është fyerje, e të jesh nënë është degradim!

Kur ne ta pranojmë se çdo gjë që bën mashkulli është më e mirë, ajo që pason është reaksioni: nëse mashkulli e ka atë, edhe ne dëshirojmë ta kemi. Nëse mashkulli falet para rreshtave, në supozojmë se kjo është më e mirë, kështu që edhe ne duam të falemi para rreshtave (të bëhemi imam). Nëse mashkulli e udhëheq namazin, ne supozojmë se imami është më afër Zotit, kështu që edhe ne duam ta udhëheqim namazin. Diku mes rreshtave, ne e kemi pranuar nocionin se ta kesh pozitën e udhëheqjes botërore është një indikacion i pozitës sonë te All-llahu.

Një femër muslimane nuk ka nevojë ta degradojë veten e saj në një mënyrë të tillë. Ajo e ka Zotin që ta vlerësojë, nuk i duhet mashkulli për këtë.

Në fakt, në kryqëzatën (në kuptimin fuqishatë insistuese sh.r.) tonë për ta pasuar mashkullin, ne, si femra, asnjëherë nuk u ndalëm që ta analizojmë se ajo që e kemi është më e mirë për ne. Në disa raste, ne e lamë atë që është më superiore, vetëm e vetëm që të bëhemi si mashkulli.

Para 50 viteve, ne e pamë mashkullin se si largohet nga shtëpia për të punuar në fabrikë. Ne ishim nëna. Dhe përsëri, ne e pamë mashkullin duke vepruar ashtu, kështu që edhe ne deshëm ta bëjmë të njëjtën gjë. Në një mënyrë, ne e konsideruam si çlirim të gruas, që ajo të heq dorë nga rritja dhe kujdesia për një qenie njerëzore (fëmijun e saj), vetëm e vetëm që të punoj me makinerinë e fabrikave. Ne e pranuan se punimi në fabrikë është më superior se kujdesia për qelizën e shoqërisë - vetëm pse mashkulli ashtu vepronte.

Pastaj pas punësimit, pritej që ne të jemi supernjeri - nënë perfekt, bashkëshorte perfekt, amvise perfekt, dhe njëkohësisht të kemi një karrierë perfekt. Përderisa nuk ka asgjë të keqe, sipas definicionit, për një grua që ajo të ketë karrierë, ne pas një kohe realizuam se çka duhej të sakrifikojmë si rezultat i pasimit të verbër që i bën meshkujve. Ne shikuam se si fëmijët tanë u bënë të huaj për ne, dhe kështu e kuptuam se prej çfarë privilegji kemi hequr dorë.

Dhe vetëm tani - kur iu dha shansi - femrat në perëndim janë duke zgjedhur që të rrinë në shtëpi për t'i rritur fëmijët e tyre. Sipas Departamentit të Agrikulturës të Sh.B.A. - ve, vetëm 31% e nënave që kanë nga një fëmijë, dhe 18% e nënave me dy apo më shumë fëmijë, punojnë me orar të plotë. Dhe prej këtyre nënave punëtore, një studim i bërë nga gazeta "Parenting" në vitin 2000, tregon se 93% e tyre thonë se ato parapëlqejnë të jenë në shtëpi me fëmijët e tyre, por janë të obliguara të punojnë për shkak të "obligimeve financiare". Këto "obligime" u janë imponuar femrave si rezultat i "barazisë" gjinore në perëndim, dhe si rezultat i largimit nga "dallueshmëria" e femrës, gjë që na e mëson islami (sepse në islam burri i ka "obligimet financiare" e jo gruaja sh.p.).

Gruas perëndimore iu desh një shekull eksperimentimi që ta kuptoj privilegjin që iu dha gruas muslimane para 1400 vitesh.

Duke u larguar nga privilegji im si grua, unë vetëm e degradoj veten time duke u munduar të jem diçka që nuk jam, dhe me gjithë respekt, nuk dua të jem. Si femra, ne asnjëherë nuk do të mund të çlirohemi, derisa nuk ndalemi së imituar verbërisht mashkullin, si dhe derisa nuk e kuptojmë bukurinë në dallueshmërinë tonë, të cilën dallueshmëri na e ka dhënë Zoti.

Jasmin Mogahed

Përktheu: Omer Islami Redaktoi: AlbIslam.Com
15.4.2005

Falli dhe tregimi i fatit

Tregimi i fatit dhe sihri janë gjëra me të cilat janë sprovuar shumë njerëz, të cilët nuk e njohin All-llahun dhe nuk i mbështeten Atij. Njerëz të tillë kur i godet ndonjë musibet (vështirësi, sprovë, fatkeqësi sh.r.) nxitojnë të fallxhori dhe sihërbërësi për t'u "shëruar", e kjo nuk ua shton vetëm se sëmundjen, mirëpo a thua e kuptojnë?

Shpesh dëgjojmë se ka njerëz që deklarojnë se kanë dije nga bota e padukshme ose për të ardhmen. Këta njihen me emra të ndryshëm [p.sh: fallxhor, astrolog, magjisttar]. Bile ajo që është edhe më e çuditshme, këta njerëz kohëve të fundit janë duke bërë reklama në radio-televizione të ndryshme.

Fallxhorët (nga to edhe njerëz që pretendojnë se lidhen me shpirtrat e vdekur) përdorin metoda të ndryshme nga të cilat ata thonë se e marrin informacionin, p.sh: shikimi në pëllëmbën e dorës, horoskopi, falli me letra, shikimi i filxhanit, etj.

Ata të cilët thonë se e zbulojnë të padukshmen dhe e dinë të ardhmen, mund të ndahen në dy kategori kryesore:

1. Ata që nuk kanë ndonjë dije ose sekret por që u thonë klientëve gjëra të përgjithshme që ndodhin tek shumica e njerëzve. Disa prej këtyre hamendjeve dalin të vërteta për shkak se janë të përgjithshme. Shembull kemi horoskopin që shkruhet nëpër gazeta, ajo nuk është gjë tjetër veçse një hamendje në të cilën shkruhen gjëra të përgjithshme të cilat u ndodhin shumicës së njerëzve. Kjo është si shembulli i atij që i thotë dikujt: Sot do të hash bukë.

2. Grupi i dytë janë ata që kanë kontakt me xhinnet. Ky grup është më i rëndësishëm për tu njohur, ngase përmban shirkun dhe kufrin, gjëra të cilat të bëjnë pabesimtarë.

Për ta sqaruar më mirë këtë grup, së pari

duhet të sqarojmë diçka mbi botën e xhinëve, sepse ky grup i fallxhorëve bashkëpunon me xhinnet në veprimtarinë e tyre.

Xhinët janë krijesa tjera të Allahut, subhanehu ve tealë. Krijesa të cilat bashkekzistojnë me njeriun në tokë. Ata u quajten xhinë, (etim. të fshehur) sepse nuk mund të shikohen nga syri i njeriut.

Allahu i krijoi xhinët para se të krijonte njerëzimin dhe ato i krijoi nga zjarri, pra edhe Iblisi, lanetullahi alejhi, hyn në kategorinë e xhinëve.

Allahu, subhanehu ve tealë, thotë: "Ai e krijoi njeriun nga balta e terur si (enë balte) e pjekur. Dhe Ai krijoi xhinët nga flaka (pa tym) e zjarrit." [Er-Rahman: 14-15]

Pejgamberi, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, ka thënë: "Melekët u krijuan nga drita dhe xhinnet nga zjarri pa tym." [Muslimi].

Po ashtu në një hadith tjetër na ka sqaruar se sa lloje të xhinëve ka, duke thënë: "Ka tre lloje xhinësh: Një lloj fluturon në ajër gjithë kohën, një tjetër lloj ekziston si gjarpërinj dhe qen dhe lloji i kufizuar në tokë, i cili banon në një vend ose endet rreth tij." [Taberaniu, Hakimi].

Ashtu xhinët në disa raste mund të marrin formën e qenit të zi.

Xhinët sipas besimit të tyre ndahen në: Besimtarë dhe Pabesimtarë.

Çdo njeri ka një xhin që e shoqëron atë dhe ky xhin quhet Karin [bashkudhëtar], ky është një xhin pabesimtarë dhe ndryshe quhet shejtan, ky e inkurajon njeriun që t'i bëjë punët e këqija.

Pejgamberi, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, ka thënë: "Secilit prej jush i është shoqëruar një shok prej xhinëve." Sahabët e pyetën: A edhe ty o i Dërguari i Allahut? Pejgamberi, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, u përgjigj: "Edhe

mua, veçse Allahu më ka ndihmuar mua kundër tij dhe ai është nënshtruar. Tani ai më nxit vetëm të bëjë të mira.” [Muslimi].

Kontakti dhe kontrata me xhinët bëhet nga fallxhorët të cilëve xhinët mund t’u japin informacione për të ardhmen, kurse xhinët këtë informacion e marrin nga melekët të cilët e transmetojnë në mes tyre, informacion të cilin ua ka treguar atyre Allahu, subhanehu ve tealë.

Pejgamberi, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, ka përshkruar se si xhinët marrin informacion për të ardhmen. Ai ka treguar se xhinët ishin të aftë të udhëtonin në drejtim të kufijve më të ulët të qiellit dhe të dëgjonin ca informacione për të ardhmen që melekët i transmetonin midis tyre. Pastaj ktheheshin në tokë dhe këtë informacion ua tregonin njerëzve me të cilët bashkëpunonin.

Kjo ndodhte shpesh para ardhjes së Muhammedit, sal-lallahu alejhi ve sel-lem,, mirëpo me ardhjen e Pejgamberit, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, kjo gjë ndryshoi. Allahu i urdhëroi melekët që t’i gjuajnë me meteorë xhinët të cilët mundoheshin të marrin informacione nga ata. Mirëpo, ndonjëherë mundet që xhinët të marrin informacionin dhe të shpëtojnë nga meteori, këtë e lejon Allahu, subhanehu ve tealë, që t’i sprovtoj njerëzit se çfarë besimi kanë.

Allahu, subhanehu ve tealë, thotë: “Dhe atë (qiellin) e kemi ruajtur prej çdo djalli të mallkuar. Përveç atij që vjedh çka dëgjohet, po edhe atë e ndjek ylli i zjarrtë.” [Hixhr: 17-18]

Kështu që xhinët nuk mund të mbledhin më informacion për të ardhmen aq lehtë, sa që merrnin para dërgimit të të Dërguarit të Allahut, sal-lallahu alejhi ve sel-lem.

Për shkak të kësaj ata tani e përziejnë informacionin me 100 gënjeshtër.

Pejgamberi, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, thotë: “Ata (xhinët) do ta kalonin informaci-

onin poshtë derisa ai arrin buzët e magjistarit ose fallxhorit. Shumë herë një meteorë i arrin ata përpara se t’ua transportojnë informacionin. Nëse ata kalojnë para se të goditen, ata do t’i shtojnë atij 100 gënjeshtër.” [Buhariu dhe Muslimi].

Po ashtu kur një njeri shkon te ndonjë fallxhor, xhini i fallxhorit merr të dhëna nga xhini i atij personi për planet që i ka pasur ky person, për emrat e anëtarëve të familjes së këtij personi, si dhe të dhëna të tjera në lidhje me atë person i cili ka shkuar te fallxhori. Me anë të kësaj metode fallxhori që bashkëpunon me xhinët është në gjendje të mësojë për të kaluarën e atij personi në detaje të hollësishme.

Dhe kështu derisa ky injorant që ka shkuar te fallxhori të bindet se ky fallxhorë e “ditka” të fshehtën dhe të ardhmen dhe kështu ta bëjë atë fallxhor zot, (hasha) duke kërkuar prej tij zgjidhje të problemeve që i ka në jetën e vet. Kështu ia mbush fallxhorit xhepat me para, shet shpirtin e vet dhe del nga feja duke u bërë pabesimtarë. Kjo për shkak se në tregimin e fatit përfshihet gjunahu i kufrit dhe u mveshen krijesave të Allahut cilësi të Krijuesit.

Feja e Allahut ka qëndrim të rreptë ndaj tregimin të fatit dhe ndaj fallxhorëve, qoftë ajo: me anë të shikimit të filxhanit, fallit me letra, topit të kristaltë, horoskopit, shikimit të pëllëmbës së dorës... si dhe të gjitha mënyrat tjera që këta të mallkuar i përdorin për t’i larguar njerëzit nga mbështetja në Allahun, xhel-le shanuhu.

Andaj çdokush që shkon te fallxhori, e lexon horoskopin apo shikon në filxhan, si dhe përdor metoda tjera të fallit, edhe duke mos i besuar kësaj, këtij personi nuk i pranohej namazi 40 ditë, sepse Pejgamberi, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, ka thënë: “Namazi i kujt do që i afrohet ndonjë fallxhori dhe e pyet për ndonjë gjë, nuk do ti prano-

het për 40 ditë e netë.” [Muslimi].

Ndërsa kush i vepron këto gjëra dhe beson se fallxhori e din të ardhmen apo horoskopi, apo gjërat tjera... ky person bëhet qafir dhe nëse nuk pendohet dhe vdes pa u penduar, do të dënohet përjetësisht në xhehennem. Pejgamberi , sal-lallahu alejhi ve sel-lem, ka thënë: “Kushdo që i afrohet një fallxhori dhe beson çfarë ai thotë, ka mohuar atë që iu shpall Muhamedit (sal-lallahu alejhi ve sel-lem).” [Ahmedi].

Prandaj, le të vetëdijesohen muslimanët e mos t'i bëjnë këto vepra, mos të merren me fallxhorë e me horoskop, e ata që deri tani i kanë vepruar këto gjëra, le të pendohen dhe le të kërkojnë falje nga Allahu, xhel-le shanuhu.

Allahu, subhanehu ve teala, thotë: “Pendohuni të gjithë tek Allahu, o besimtarë, që shpëtim të gjeni” [Nur: 31].

(bazuar në kapitullin me të njëjtin emër të librit “Bazat e Teuhidit” të Dr. Ebu Emineh Bilall Filips)

Omer Islami

redaktoi: AlbIslam.Com

29.4.2005

Intervistë me gazetaren Ridley

Yvonne Ridley, gazetare e dikurshme e gazetës Sunday Express, e cila ishte kapur nga Talibanët në Afganistan dhe më vonë është bërë muslimane, ka dhënë një intervistë ekskluzive për Arab News në Jeddah. Ajo ka thënë se përvoja e mbajtjes së saj në Afganistan ia ka larguar mbulesën e fanatizmit dhe paragjytimeve që ajo i ka pasur ndaj Islamit.

Ridley, e cila ka përshkruar Haxhëxhin e sivjetëm për Islam Channel, është përgjigjur në pyetje të ndryshme si dhe në pyetje rreth librave të saj, “In the hands of the Taleban” (Në duart e Talibanëve) dhe “Ticket to Paradise” (Bileta për në Xhennet)

Pyetje: A mendon se do të bëheshe muslimane nëse nuk ishte kapur nga Talibanët?

Përgjigje: Dyshoj. Mendoj se do të vazhdoja të raportoj nga Lindja e Mesme pa e kuptuar Islamin tërësisht, siç bëjnë shumica e gazetarëve. Kjo është keq, pasi Islami është më shumë mënyrë e jetës se sa religjion. Prandaj gazetarët duhet të

përpiqen shumë që të kuptojnë Islamin. Nëse nuk do të kisha përvojën e kapjes, me siguri se do të mbetesh krishterë. Shpesh kam thënë se më parë kam mbajtur mbulesë - një mbulesë të fanatizmit dhe paragjytimeve ndaj Islamit, dhe me siguri se edhe më tej do ta mbaja atë nëse nuk do të kaloja nëpër përvojën e kapjes.

Pyetje: Çka mendon për mënyrën se si kanë shkruar mediat Perëndimore për përvojën tënde?

Përgjigje: Mediat Perëndimore nuk kanë ide (janë të humbur) në mënyrën e sqarimit të kthimit tim në Islam. Shumica e kritikëve e përmendin Sindromin e Stokholmit* dhe thonë se ky është një rast klasik i atij sindromi. Por realiteti është se unë nuk jam lidhur me kapësit e mi. Unë isha e dhunshme ndaj tyre, pështyja në ta dhe i shaja ata. Njerëzit e vetëm me të cilët u lidha ishin gjashtë fundamentalistët krishterë me të cilët isha e mbyllur në burgun e Kabulit.

Pyetje: Ke folur me zero-tolerancë rreth qëndrimeve kundër-Islame. Çka mund thuash për këtë?

Përgjigje: Duhet të ketë zero-tolerancë për njerëzit që janë islamofobë të zhurmshëm. Nëse dikush i ofendon muslimanët vetëm për shkak se ata janë muslimanë, ata menjëherë duhet të paraqiten tek autoritetet. Për fat të keq, shumica e muslimanëve në Evropë janë të gatshëm të kalojnë dhe të lëshojnë pe për shkak se nuk dëshirojnë ta bëjnë të madhe. Mirëpo, ata vërtetë duhet ta bëjnë të madhe, sepse, mendoj se njerëzit do të shokohen nga ekzistimi i islamofobisë aq të madhe.

Vazhdimisht dëgjojmë për rritje të antisemitizmit, mirëpo një studim i zhvilluar paradokshe nga Komisioni Islam për të Drejtat e Njeriut tregon se 80 për qind e muslimanëve në Britani hasin në përvoja të islamofobisë. Të kthyerit në Islam janë të nënshtuar me shumë islamofobisë dhe këtë problem autoritetet do ta trajtojnë seriozisht vetëm nëse i paraqesim këto raste. Duhet të përgatitemi mirë për t'u marrë me kritikët dhe duhet t'ua kthejmë atyre edhe logjikisht edhe sistematikisht.

Pyetje: Je duke përgatitur një film të bazuar në librin "Në duart e Talibanëve"? I farë porosit dëshiron të japish?

Përgjigje: Një regjisor i Hollywoodit ka shprehur interesim për të bërë një film në lidhje me këtë. Kisha biseda me të, dhe shumë shpejt u bë e qartë se filmi do të jetë një trillim i plotë dhe do të djallëzonte talibanët. Nuk jam përkrahëse e talibanëve por nuk dëshiroj t'i shoh ata të djallëzuar dhe të keqkuptuar.

Pyetje: Ku qëndron projekti tani për tani?

Përgjigje: Edhe më tej bisedojmë rreth tij, mirëpo përderisa nuk shoh të fillojnë të nënshtkruhen kontratat, nuk do ta marr

shumë seriozisht. Do të doja të bëhet një pasqyrim i drejtë i ngjarjeve si dhe një përshkrim i drejtë i trajtimit tim, që as për së afërmi nuk ka qenë si trajtimet në Abu Ghraib ose Guantanamo. Ta them drejt: Hollywoodi nuk do të bëjë një përshkrim shndritës të kapjes sime. Ata do ta kidnaponin tregimin dhe do ta shndërronin në një pakuptimësi.

Pyetje: E libri tjetër, "Bileta për në Xhennet"?

Përgjigje: Libri tjetër është një melodramë e imagjinuar. Bazohet në ngjarjet e 11 shtatorit dhe ka personazhe të imagjinuar. Ngjarja fillon në New York dhe e çon lexuesin në një udhëtim nëpër Londër dhe Lindje të Mesme me një qëndrim të kërkimit të shpirtit në gjithë çështjen e operacioneve të dëshmorëve. Në faqen e parë gjendet një luftëtar i Hamasit, ndërsa libri i dedikohet banorëve të Xheninit dhe dëshmorëve të tyre. Libri është refuzuar në Izrael. Unë shpesh bëj apel për refuzim të prodhimeve izraelite, e tani ata si duket janë duke ma kthyer.

Pyetje: A mendon se Afganistani tani është më mirë se sa ishte?

Përgjigje: Amerika është dëshmuar se nuk është ndërtuese e shteteve. Shikoni Afganistanin. Tani Afganistani është i përçarë, i paligjshëm dhe i pasigurte. Madje edhe vitin e kaluar në kryeqytet kishte kidnapime dhe sulme nga rezistenca. Hamid Karzai nuk mund t'ju besojë as njerëzve të vet për ta mbrojtur atë. Ai duhet të ketë truproje amerikanë. Mund të ketë pak shpresa në kryeqytet, mirëpo pjesa tjetër e vendit është tollovi. Kam qenë katër-pesë herë atje, dhe çdoherë kur shkoj, njerëzit më thuan se ata vuajnë për sigurinë që e kanë pasur në kohën e talibanëve. Kur isha herën e dytë, qelitë e

burgut ku isha e mbajtur unë në Kabul, tani ishin të mbushura me vajza të reja të moshave 12-16 vjeçare, krimi i vetëm i të cilave ishte se ato kanë ikur nga shtëpitë për shkak se nuk kanë dashur të jenë gratë e dyta ose të treta të burrave dy herë më të vjetër se ato. Tregimi i vetëm i suksesshëm atje, janë fushat e opiumit që kanë bërë Afganistanin prodhuesin më të madh të opiumit në botë. Në rrugët e Perëndimit, kjo shndërrohet në heroin. Industria pornografike është duke lulëzuar - pornografi që zakonisht pritet të shitet nga nën-tavolina, ndërsa në Jalalabad dhe Kabul është shfaqur haptas. Amerikanët u kanë dhënë një liri afganëve që është në formë të seksit, drogës dhe 'rock and rollit'.

Pyetje: Si mendon se do të përfundojnë ngjarjet që filluan pas 11 shtatorit? Ose a mendon se do të përfundojnë ndonjëherë?

Përgjigje: Nuk mendoj se ngjarjet e 11 shtatorit ishin fillimi i ndonjë gjeje; ato ishin vazhdimi. Dëshiroj që populli amerikan të ngrihet dhe të pyesë se pse ndodhi 11 shtatori? Druaj se 11 shtatori është shenjë për gjërat që do të pasojnë. Përderisa politika e jashtme amerikane nuk ndryshon dramatikisht, mendoj se për fat të keq, do të ndodhin edhe katastrofa tjera. Kjo është një luftë pa përfundim.

Pyetje: Sa i ka ndryshuar 11 shtatori mediat botërore, sidomos ato perëndimore?

Përgjigje: Mediat amerikane janë bërë hysterike. Kanë humbur ditët e mrekullueshme të gazetarisë hulumtuese amerikane. Me përjashtim të disa gazetarëve si Seymour Hersh, mediat amerikane janë të paguximshme. Mediat nuk ia japin të vërtetën popullit amerikan. Për fat të mirë, deri tani, mediat evropiane nuk kanë rënë aq poshtë, mirëpo ekzistojnë disa shenja se ajo mund t'ju ndodhë edhe atyre.

Pyetje: E mediat muslimane?

Përgjigje: Bota Arabe ka filluar të pranojë gazetarinë si një profesion fisnik. Ekzistojnë shumë gazetarë heronj në botën Arabe. Në të vërtetë isha e befusuar për të mirë nga raportimi në Arabinë Saudite. Gazetat atje duken mjaft të lira, të hapura dhe të fuqishme në raportimin e tyre për ngjarjet.

Pyetje: Ke qenë në Haxhah menjëherë pas pranimit të Islamit. Pse?

Përgjigje: Momentalisht punoj për Islam Channel që është televizion satelitor evropian dhe afrikan me seli në Londër dhe me ambicie globale. Vendosëm të dërgojmë një ekip të gazetarëve dhe prezenterëve në Haxhah dhe unë isha mjaft me fat që të jem ndër ta. Arrita të kryej edhe Haxhahin edhe angazhimet e punës. Haxhah vetvetiu është një përvojë mahnitëse për shkak të numrit jashtëzakonisht të madh të muslimanëve që gjenden aty. Ajo është e pabesueshme. Nëse dikush nuk ka shkuar në Haxhah duhet të shkojë sa më shpejt. Haxhah të bën të vetëdijshëm për rrënjët tua si musliman. Përvoja e Haxhahit për mua ishte e paharrueshme dhe shumë prekëse.

Një ditë isha vonë për namaz dhe shpejtoja nëpër rrugët që të arrij në kohë. Nëpër rrugë kishte me dhjetëra-mijëra haxhilerë. Ishte kaotike - çdokush shpejtonte nëpër atë ngjeshje të njerëzve për të arritur në kohë. Papritmas filloi ezani dhe njerëzit u ndalën, filluan të radhiten nëpër rreshta të vogla. I thash vetes, nuk ekziston ndonjë ushtri në botë që do të kushtonte (përqendronte) vëmendjen kaq shpejtë. Mu kujtua se kjo ishte ushtria e Allahut, subhanehu ve te'ala dhe se unë isha pjesë e saj. Kur më kujtohet se çfarë kalova atje, sytë më mbushen me lot.

Isha shumë krenare që isha pjesë e atij grupi aq të madh të njerëzve. Aty ishim të gjithë ne, raca të ndryshme, kombësi dhe gjuhë. Filloi të thërret ezani dhe të gjithë ne u bashkuam. Kaosi u shndërrua në një rregull të bukur.

Pyetje: Na trego për Islam Channel.

Përgjigje: Islam Channel ka filluar me punë para disa muajve dhe ka një program mjaft interesant 24-orësh në gjuhën angleze. Tani për tani transmetimi mbulon Evropën dhe Afrikën Perëndimore, mirëpo kemi një vizion global dhe kemi plane të mbulojmë gjithë botën. Qëllimi kryesor i televizionit është përhapja e fesë. Për këtë kemi dijetarë që na ndihmojnë në realizimin e emisioneve në gjuhën angleze. Po ashtu planifikojmë të kemi edicione të lajmeve ndërkombëtare. Planifikojmë të realizojmë emisione dokumentare si dhe emisione për çështjet aktuale. Vetëm pas disa muajve transmetim, kemi arritur një sukses të jashtëzakonshëm. Para se të nisemi për në Haxhë, gjatë një emisioni të drejtë për drejtë diskutues, u paraqit një grua irlandeze. Ajo aq shumë ishte e frymëzuar nga Kur'ani sa që ajo e tha Shehadetin – dëshminë e pranimit të fesë - në telefon. Kjo është përshkruar si Shehadeti i parë në botë i bërë nëpërmjet teknologjisë së lartë.

Për fat të mirë në studio kishim një dijetarë dhe ai u pajtua se është plotësisht e pranueshme për të që ta thotë shehadetin në telefon. I thash: “Nëse je duke më ndjekur, kape telefonin dhe thuaje shehadetin”. Ajo e bëri atë. Kjo ishte një përvojë jashtëzakonisht prekëse. Emocionohem shumë kur shoh njerëzit duke thënë shehadetin sepse ata më kujtojnë kur unë e thash atë, më 30 qershor, 2003, dhe u bëra muslimane - që ishte një përvojë shumë emocionale për mua.

Pyetje: Ke një vajzë. Sa vjeçare është?

Përgjigje: Vajza ime është 12 vjeçare dhe ajo është mjaft e interesuar për Islamin. Ta shoh vajzën time të bëhet muslimane, do të jetë arritja ime më e madhe pas kthimit tim në Islam. Ajo rritet me vlerat Islame. Mirëpo është pak vështirë sepse unë jam muslimane vetëm 18 muaj. Kjo do të thotë se është vështirë ta mësoj atë kur edhe unë kam nevojë për të mësuar aq shumë...

* Në vitin 1973 katër suedezë, që janë mbajtur në një bankë për gjashtë ditë gjatë një plaçkitje, u janë bashkangjitur kapësve të tyre - kanë filluar të identifikohen me ta. Ky fenomen quhet Sindromi i Stockholmit. Sipas psikologëve, të keqtrajtuarit, të kapurit etj, identifikohen me kapësit ose keqtrajtuesit e tyre me qëllim të shpëtimit nga situata. (sh.p.)

Marrë nga: ArabNews

Përktheu: xh.a.

Habib Shaikh,

6.5.2005

Dr. Muhammed El Muhtar Esh Shenkiti

Njëri prej dijetarëve të njohur të kohës tonë. Profesor i fikhut në Universitetin Islamik në Medine si dhe ligjërues në xhaminë e të Dërguarit po ashtu në Medine.

I dalluar me devotshmërinë, modestinë dhe para se gjithash me dijen që e posedon është njëri prej dijetarëve që la mbresa pozitive në shpirtrat e nxënësve të tij në mesin e të cilëve kisha nderin të marr pjesë edhe unë.

Shumë rrallë flet për vetën për këtë shkak është vështirë të gjesh informata burimore për jetën e tij.

Ajo që dihet është fakti se pason traditën e vjetër e ligjërimit duke i dhënë përparësi uljes para dijetarit para mësimit prej librit.

Disertacionin e tij të doktoraturës "Dispozitat islame për operacionet kirurjike" e mbrojti para komisionit përkatës.

Tubimet e tij janë plotë nxënës, ndërkohë që faqen e tij në internet e kanë vizituar mbi milion vizitorë.

Pyetjes se parashtruar për jetën e tij i është përgjigjur si vijon:

"All-llahu e shpërbleftë pyetësin i cili e shkroi këtë pyetje duke shpresuar shpërblimin e All-llahut. Kam frikë se përgjigja ime do shkakton më shumë dëm se sa dobi (këtu dijetari tregon modestinë e tij duke e potencuar se ai shumë pak ka bërë për fenë e All-llahut) sepse gjatë ftohtit njeriu nuk nxehet dot me hi.

Të flasësh për vetën është gjë e pakëndshme për besimtarin, por unë do të mundohem që në përgjithësi të përmendi disa fakte për jetën time. All-llahun e lus të mos më dënon në ahiret, ai më mjafton dhe sa

ndihmës i mirë është Ai.

Sa i përket kërkimit të diturisë All-llahun e lus që të shpërblen im atin me shpërblime të panumërta, prania e të cilit ishte begati e vërtetë për mua si fëmijë. Ai, All-llahu e mëshiroftë, ishte i kujdesshëm për edukimin tim dhe vazhdimisht insistonte që unë të marr pjesë në mësimet e tij në xhaminë e të dërguarit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-leme si dhe në shtëpi. Ndodhte që të më mund gjuimi në prehrin e tij gjatë ligjëratave. Ai kishte ligjërata në xhami pas gjithë namazeve përpos pas namazit të iqindisë pas të cilit kishite mësim në shtëpi. Kur i mbusha pesëmbëdhjetë vjet më urdhëroi që unë të lexoj nga libri të cilin ai e shpjegonte duke filluar me Sunenin e Imam Tirmidhiut. Edhe pse isha i ri ai vazhdimisht me nxiste dhe kishte besim në aftësitë e mia sepse leximi para grupit të madh të nxënësve me të vërtetë ishte një sfidë e madhe. Para tij i lexova këto libra:

Sunen Et Tirmidhi, Muvetta e Imam Malikut, Sunenin e Ibën Maxhes leximin e të cilit nuk arrita ta kryej para tij sepse ai ndërroi jetë. All-llahun e lus që ta shpërblen me shpërblimet e tij të plota. Këto ishin ligjëratat e tij pas namazit të akshamit. Në shtëpinë tonë vinin edhe nxënës të cilët para im atit lexonin libra të gjuhës, fikhut etj.

Edhe unë isha i pranishëm në këto ligjëratat duke e lexuar para tij Sahihun e Muslimit të leximin e të cilit e përfundova para tij.

Para tij lexova edhe Sahihun e Buhariut të cilin e lexonim pas namazit të drekës. Përpos këtyre librave në praninë e tij lexova librin Er Risale të Imam Shafi'iut si dhe

shumë nga libri Bidajetul Muxhtehid (në lëmine e fikhut). Baba, All-llahu e mëshiroftë kishte dije të gjerë për çështjet për të cilat ka më shumë se një mendim të dijetarëve. Ai i tregonte mendimet e dijetarëve duke mos e shpallur si të vërtetë asnjërin për shkak të respektit që e kishte për imamët. Prej tij mësova diçka nga bazat e fikhut edhe pse nuk i pëlqenin debatet filozofike. Mësimin e bazave të fikhut e përfundova para disa dijetarëve për të cilët mendoj se kanë qenë zëvendësim i mirë për babën tim.

Para babës lexova edhe disa libra që ka-

në të bëjnë me terminologjinë e hadithit siç janë: Metnul Bejkunijje, Et Tal'ah dhe Tedribur Ravi.

Gjatë muajit të Ramazanit ligjëronte librin e historisë El Bidaje ven Nihaje (8 vëllime të mëdha) për të cilën Ibën Uthejmini, rahimehullah thonjte: Babai yt e di përmendsh librin El Bidaje ven Nihaje.

Ai gjithashtu kishte dije të madhe të gjenealogjisë (njohja e fiseve) të cilën nuk arrita ta përvetësoj prej tij por jam i kënaqur me dijen e hadithit dhe fikhut si dhe shkencat tjera që i kam përfituar prej tij. “

All-llahu e rruajt mësuësit tonë. Amin.

Përgatiti: Talha Kurtishi
Albislam,
15.4.2005

Imam Muhammed ibën Is'hak

Kronisti i periudhës së bekuar dhe njeriu që shkroi jetëshkrimin e parë e të Dërguarit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem. Ai është njeriu për të cilin bashkëkohorët e tij kanë thënë: Derisa është gjallë ibën Is'haku, në Medine do të ketë dije të madhe.

Ibën Adijji thotë: Ibën Is'hakut i mjafton si nderë fakti që ai ishte i pari që mbretërve ua tërhoqi vëmendjen kah librat mbi jetën e të Dërguarit, mbi luftërat e tij, mbi krijimin e botës dhe peygamberin e Muhammedit

Quhet: Muhammed ibën Is'hak ibën Jesar ibën Hjar Ebu Bekr (sipas disave Ebu Abdil-lah) El Kureshi El Muttalibi El Medeni, gjyshi i tij ishte robëruar nga ushtria myslimane në vendin Ajnu Tamr, një vend në perëndim të Kufës që është çliruar në vitin 12 pas hixhretit. Pasi që është robëruar është dërguar në Medine ku dhe është liru-

ar nga Kajs ibën Mahzeme ibën Abdul Muttalib ibën Abdi Menaf.

Ka lindur në vitin 80 pas hixhretit në qytetin e Medinës ku është takuar me sahabiun e njohur Enes ibën Malik, radijall-llahu anhu dhe me zotëriun e tabi'inëve Se'id ibën El Musejjeb. Pasi që është rritur ka filluar udhëtimin e tij në kërkim të dijes dhe i ka vizituar këto vende: Egjiptin, Kufën, Rejj-in, Basranë dhe Bagdadin ku edhe vendoset për banim.

Gjatë kërkimit të dijes ka pasur fatin që të mëson nga dijetarët që i përkasin kohës së bekuar dhe nga mesi i mësuësve të tij do t'i përmendim:

Se'id El Mekburi, El A'rexh, Amër ibën Shu'ajb, Muhammed ibën Ibrahim Et Tejmi, Naf'i mevla Ibën Umer, Ez Zuhri, Muhammed ibën El Munkedir, Jezid ibën Ebi Habib dhe shumë tjerë.

Për vlerën e tij flasin fjalët e dijetarëve për të:

Ali ibën El Medini: Është njëri prej dymbëdhjetë vetave që e kanë tubuar diturinë e hadithit.

Ez Zuhri: Derisa është gjallë Ibën Is'haku në Medine do të ketë dije të madhe. Kur është pyetur për betejat (el-megazi) e të Dërguarit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ka thënë: Më së miri i di Ibën Is'haku.

Imam Shafi'iu ka thënë: Ata që duan të merren me historinë e të Dërguarit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, i kanë borxh Ibën Is'hakut.

Asim ibën Umer ibën Katade: Do të ketë dije derisa është gjallë Ibën Is'haku.

Shu'be: Muhammed ibën Is'hak është prijësi i muhadithëve për shkak të hifdhit (kujtesës) të fortë.

Ebu Zur'ah Ed Dimeshki thotë: Ibën Is'haku është njeriu për dijen e të cilit ka pajtim mes dijetarëve të mëdhenj.

Kur Ibën El Mubareku është pyetur për të ka thënë: Tek unë, ai është prej të

sinqertëve.

Ibën Hibbani: Në Medine nuk kishte njeri që mundej t'i afrohet Ibën Is'hakut me dije dhe lexim të gjerë. Ishte prej njerëzve që në mënyrë më të bukur i rrëfente ndodhitë historike.

Nga ky dijetarë përfituan shumë nxënës nga mesi i të cilëve do t'i veçojmë:

Jezid ibën Ebi Habib, Jahja ibën Se'id El Ensari, Shu'be, Sufjan Eth Theuri, Hammad ibën Ebi Seleme, Hammad ibën Zejd, Ebu Avane, Xherir ibën Ebi Hazim dhe Xherir ibën Abdul Hamid dhe shumë tjerë numrin e të cilëve nuk mundemi t'i përmbledhim në këtë shkrim.

Librin e tij mbi historinë e botës e shkroi me urdhrin e El Mensurit i cili pasi që e pa librin e shkruar në formë të gjerë, kërkoi prej tij që ta shkurton. Ky libër i madh ka mbetur në pronën e halifës El Mensur.

Jeta e tij në këtë botë përfundoi në vitin 152 pas hixhretit (sipas disave 151 ose 153 pas hixhretit). All-llahu e mëshiroftë me mëshirën e tij të gjerë.

Talha Kurtishi,
29.4.2005

Ibën el Xheuzi

I dalluari me mendjemprehtësi dhe shpejtësi të kujtesës, imam që shkroi libra në shumë lëmi të shkencës. Dija e tij dhe ëm-bëlsia e shkrimit edhe sot e kësaj dite mahnitin shumë kërkues të dijes.

Nëse me një fjalë do të donim ta përshkruam ibën Xheuzin do të thonim shkurtë: Dijetarë me dije enciklopedike. Në hadith kishte arritur titullin e Hafidhit, këshillat e tij gjatë hutbeve dhe vazeve kanë mbetur dëshmi pamohueshme për dijen e tij. Grada të larta arriti edhe në shkencat e gjuhës,

historisë, tefsirit dhe fikhut.

Ai është Xhemaluddin, Ebul Ferexh Abdur Rahman ibën Ali ibën Muhammed ibën Ali ibën Ubejdil-lah el Xheuzi Es Saf-far. Ka prejardhje fisnike dhe është pasardhës i halifës të drejtë, Ebu Bekr Es Siddik, radi-jall-llahu anhu.

Ka lindur në Bagdad në vitin 508 H (sipas disa burimeve në vitin 512 H) dhe në moshën trevjeçare mbeti pa kujdesin e babës i cili u shpërngul në ahiret.

Pas vdekjes së babait për të u kujdesën

e ëma e tij dhe halla e cila në vitin 516 H e dërgoi në xhaminë e dajës së tij Ebu Fadl Muhammed ibën Nasir El Bagdadi i cili ishte mësuesi i parë që e pati ibën Xheuzi. Gjatë mësimeve në xhami mësoi përmendsh Kur'anin dhe studioi shumë libra të hadithit siç janë Musnedi i Imam Ahmedit, Sahihët e Buhariut dhe Muslimit si dhe Suneni i Imam Tirmidhiut. Gjatë kësaj periudhe lexonte edhe libra të historisë, letërsisë si dhe ushtronte vazhin (këshillimin).

Nga mesi i mësuesve prej të cilëve përfitoi dije do t'i përmendim edhe:

Ebu Mensur El Xhevaliki, Ibën Taber El Hariri, Ebu Mensur Muhammed ibën Hajrun dhe tjerë.

Numri i mësuesve të tij që i përmendi vetë ai arrin numrin e tetëdhjetë e shtatë mësuesve.

Për kërkimin e dijës thoshte: "Kur isha i ri udhëtoja në kërkim të hadithit... ushqimin e mëngjesit e haja në mbrëmje sepse asgjë nuk ishte më e këndshme për mua se sa kërkimi i dijës.

Në personalitetin e Ibën Xheuziut janë përmbledhur shumë cilësi të mira që rrallë gjenden tek një njeri. Kishte virtyte të larta, me lëvizje të matura, asket në këtë botë dhe i këndshëm në bisedë.

Shprehej me fjali të bukura me stil të lartë artistik që zbulonin në imtësi qëllimet e fjalisë. Përshkrimet e tij ishin piktoreske plot sinqeritet që nuk u përngjajnë fjalive që i thuan ata që shtirën.

Veprimtaria e tij ka përfshirë gjitha lëmit e kohë së tij. Po qe se numërohen veprat e tij dhe jeta e tij do të shohim se ai për një ditë ka shkruar nëntë fletore (sipas Halikanit).

Hulumtuesi irakian Abdul Hamid El Aluxhi ka shkruar libër në të cilin i ka përmbledhur

titujt e librave që i shkroi Ibën Xheuzi dhe ato arritën numrin e 402 librave.

Për të fituar kohë për shkrim dhe lexim i ka pakësuar vizitat dhe e ka shkurtuar kohën e tyre. Gjatë vizitave ka prerë letër dhe i ka gdhendur lapsat që pastaj i ka përdorur për shkrim.

Shpeshherë ka e ka bërë këtë dua: "O Zot na e mundëso ta kuptojmë vlerën e kohës në jetën tonë."

Nga librat e tij të botuara do t'i përmendim:

- Ahbaru Ehli Rusuh
- Ahbarul Hamaka ve mugaffelin
- Ahbaru Dhr-ar vel Mutemaxhinin
- Ahbarun Nisa

- El Edhkija
- Bustanul Vaidhin ve Rijadu Sami'in
- Sifetus Safve
- Tarih Umer ibën El Hattab

- Telbis Iblis
- El Hasen El Basri siretuhu ve adabuhu
- Dhemmul Heva
- Edh Dheheb El Mesbuk fi sijeril Muluk
- Zadul Mesir fi llimit Tefsir

- Sajdul Hatir

- Leftatul kebi ila nasihatil Veled (botuar në gjuhën shqipe me titull Porosia djalit, përkthim i Bekir Halimit, Urtësia, Shkup sh.p.)

- Menakib Imam Ahmed dhe shumë të tjera.

Jeta e tij në këtë botë përfundoi natën e xhumasë më dymbëdhjetë Ramazan të vitit 597 H, mes namazit të akshamit dhe jacisë, pas një sëmundjeje që zgjati pesë ditë. Për shkak të numrit të madh të njerëzve që morren pjesë në xhenazen e tij nuk u arrit të varroset para namazit të xhumasë. Atë ditë u mbyll tregu dhe dyqanet. U varros në afërsi të Imam Ahmedit. All-llahu e mëshiroftë me mëshirën e tij të gjerë.

Mahmud Fahuri

Përktheu dhe përshtati: Talha Kurtishi

Medhhebi

Numri: 1192 Data: 07.05.2005

Pyetje: Selam alejkum. Ju përsëndes shumë dhe e lus Allahun që të ju shpërblej për këtë punë të mirë që e bëni. Desha t'ju pyes një pyetje të më përgjigjuni nëse ka mundësi. Unë jam rritur dhe rritem në një familje të pasur dhe për islamin e nuk kam ditur shumë çka, vetëm e vetëm shehadetin derisa kam bërë shoqni me vajza me havale. Dhe ja nisa të falem por familja po më kundërshton po prapë po falem. Një ditë një shoqja ime më tha duhesh të falesh sipas medhhebeve por unë nuk kam njohuri shumë kam lexuar për ebu hanife dhe maliki dhe hambeli e shafi por nuk di për sipas kujt me shku? Çka të bëj a jam patjetër me ndjek një medhheb, ju lutem më ndihmoni!

Përgjigje: Ve alejkumusselam ve rahmetull-lahi ve berekatuhu. All-lahun e falënderojmë kurse paqja dhe bekimi qofshin mbi Muhammedin, familjen dhe shokët e tij.

All-lahun e falënderojmë, gjatë ditës dhe natës, për këtë dhunti shumë të madhe që ta ka dhënë, e ajo është udhëzimi. Udhëzimi është prej All-lahut dhe po mos të ishte udhëzimi i Tij, ne nuk do të udhëzoheshim, andaj çdo herë duhet falënderuar Atë për këtë dhunti shumë të madhe...

Sa i përket problemeve në familje, kjo është gjë shumë normale, sepse, fatkeqësisht, nga familjet tona ka që jetojnë për tjerët e jo për vete, andaj te ata më shumë ka rëndësi se çka thonë tjerët se sa a është ajo që e bëjnë fëmijët e tyre me vend dhe e saktë...

Në këtë rast udhëzimi yt është dhuntia më madhe që ia ka dërguar All-lahu kësaj shtëpie, andaj edhe duhet ruajtur atë shumë fortë, duke mos u ligështuar nga presionet e ndryshme dhe maltretimet eventuale që mund të të bëhen për këtë shkak, sepse nuk je e para që kështu ka ndodhur me te...

All-lahu subhanehu ve teala na porositi dhe këshillon duke thënë: "3:139. E mos u dobësoni (fizikisht) dhe mos u dëshpëroni (shpirtërisht) derisa ju jeni më të lartit, po që se jeni besimtarë të sinqertë". (Ali Imran: 139).

Gjithashtu All-lahu, xhel-le sheanuhu, na tregon se hyrja në besim sjell me vete edhe telashet si një testim për vërtetësinë e besimit tonë:

"Elif, Lam, Mim. A menduan njerëzit të thonë: "Ne kemi besuar, e të mos vihen në provë?" Ne i sprovuam ata që ishin para tyre, ashtu që All-lahu gjithqysh do t'i dallojë ata që e thanë të vërtetën e do t'i dallojë edhe gënjeshtarët". (El-Ankebut: 1-3).

Mirëpo durimtarëve gjatë këtyre sprovave dhe telasheve u ka thënë All-lahu subhanehu ve teala: "po ti jepu myzhe durimtarëve. Të cilët, kur i godet ndonjë e pakëndshme

thonë: "Ne jemi të All-lahut dhe ne vetëm tek Ai kthehemi"! Të tillët janë që te Zoti i tyre kanë bekime e mëshirë dhe të tillët janë ata të udhëzuarit në rrugën e drejtë". (El-Bekare: 155- 157).

Domethënë njeriu me durim fiton: bekimin, mëshirën dhe udhëzimin e All-lahut...

Përgëzime me këto të mira shumë të mëdha të cilat i fiton nëse je durimtare në këtë rrugë...

Kurse sa i përket pasimit të medhhebit, sipas rregullave Islame muslimani i thjeshtë, ose masa e gjerë e muslimaneve e kanë obligim që të zgjedhin një hoxhë të cilin do ta pyet rreth çështjeve të fesë, kurse ky hoxhë duhet ti plotësojë dy kushte:

1- të posedon dije të gjerë dhe

2- të jetë i devotshëm.

Domethënë, sikurse edhe na ka treguar All-llahu në Kuran: "... Ju (idhujtarë) pyetni pra dijetarët (e Tevratit e të Inxhilit) nëse ju nuk dini". (En-Nahl: 43).

Domethënë masa e gjerë e ka obligim që ti pyet ata që dinë, kurse ata që dine e kanë obligim tu përgjigjen atyre që nuk dinë dhe që pyesin, me argumente, sikurse edhe tregohet në ajetin në vijim: "Me argumente e me libra të shenjtë. Ty ta zbritëm Kur'anin që t'u shpjegosh njerëzve atë që u është shpallur atyre, me shpresë se do ta studiojnë (Kur'anin)".

Kurse obligim i atyre që janë zhytur në ujërat e dijes është që të analizojnë dhe hulumtojnë argumentet e çdo çështje dhe mos të marrin mendimin e një dijetari, pa asnjë argument...

Edhe një herë ta rezymojmë këtë që thash deri tash: Ti e ke obligim të përcjellësh një dijetar (hoxhë) të devotshëm, kurse ai e ka obligim të të tregojë çështjet me argumentet dhe të hulumtojë të vërtetën, pa marrë parasysh se në cilin medhheb gjendet ajo e vërtetë...

All-llahu qoftë i kënaqur me ty dhe qoftë vazhdimisht me ty...All-llahu e di më së miri... All-llahu ju dhashtë dije të dobishme, vepra të mira, besim të shëndoshë, sukses dhe lumturi në jetë.

Bekir Halimi

Redaktor fetar

Albislam.Com

07.05.2005

Numri: 1191 Data: 07.05.2005

Pyetje: Cili është vendimi i fesë për kapjen për një medhheb edhe nëse të bëhet e qartë se ai nuk është i saktë?

Përgjigje: All-llahun e falënderojmë. Ai që jepet për një medhheb të caktuar e pastaj i bëhet e qartë se ai nuk është i saktë sipas argumenteve, ky njeri është në një rrezik të madh dhe është një vepër që nuk lejohet. Ky njeri hyn në domethënien e ajetit kuranor: "Ata i konsideruan "ahbarët" (priftër jehudi) të tyre, "ruhbanët" (murgjit e krishterë) të tyre dhe Mesihun (Isain) birin e Merjemes, për zota pos All-llahut, ndërsa ata nuk janë urdhëruar për tjetër (nga pejgamberët) pos për adhurimin ndaj All-llahut një, e që nuk ka të adhruar tjetër pos Tij. I lartë është Ai nga çka i shoqërojnë". (Et-Teube: 31).

Kjo është edhe refuzim i udhëzimit të All-llahut dhe sunnetint të Pejgamberit të Tij, sal-lallahu alejhi ve sel-lem.

Shejh Muhamed Salih El-Uthejmin

(marrë nga: islam-qa.com)

07.05.2005

Nga gjërat e lejuara për haxhilerët

Këto janë disa gjëra për të cilat kanë nevojë haxhilerët dhe të cilat janë të lejuara:

1- Larja vetëm për pastrim dhe fërkimi i kokës.

Transmetohet në dy sahihet dhe librat tjera të hadithit nga Abdull-llah ibën Hunejni, i cili transmeton nga Abdull-llah ibën Abbasi dhe Misvere ibën Mahreme, të cilët kishin divergjencë mes tyre në Ebva (vend) mbi larjen e kokës. Abdull-llah ibën Abbasi tha: muhrimi e lan kokën, kurse Misver ibën Mahremi thoshte: jo, nuk e lan kokën muhrimi (njeriu me ihrame). Andaj Abdull-llah ibën Abbasi më dërgoi te Ejub El-Ensariu për ta pyetur për këtë gjë. Atë e gjeta duke u larë mes dy kodrave të vogla dhe i mbuluar me rroba. I dhashë salam. Ai tha: kush je? I thashë: Jam Abdull-llah ibën Hunejni. Më ka dërguar Abdull-llah ibën Abbasi që të pyes ty se si e lante kokën Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, kur ishte muhrim? Ebu Ejubi, e vendoi dorën në rrobat, e uli pak derisa u pa koka e tij. Pastaj atij që i derdhte ujë i tha: derdh ujë. Derdhi ujë mbi kokën e tij dhe pastaj fërkoi kokën e tij me dy duart, duke filluar nga para dhe duke shkuar mbrapa e tha: kështu e kam parë duke bërë Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem. Në transmetimin e Muslimit qëndron edhe kjo: Misvere i tha Ibën Abbasit: asnjëherë më nuk polemizoj me ty".

Transmeton Bejhakia me sened të vërtetë nga Ibën Abbasi, i cili ka thënë: "Ndoshta më ka thënë mua Omer ibën Hattabi, radijall-llahu anhu: eja të të mbaj në ujë, e ta shohim se kush qëndron më shumë prej nesh në ujë, edhe pse ishim muhrimë (në petkun e ihramit)".

Abdull-llah ibën Omeri, radijall-llahu anhu, thotë: "Asim ibën Omeri dhe Abdur-Rahman ibën Zejdi u hodhën në deti dhe e shtynin njëri tjetrin në ujë. Herë i humbte koka njërit

në ujë e herë tjetrit, kurse Omeri i shikonte dhe nuk ua mohoi këtë gjë".

2- Kruarja e kokës edhe nëse bie ndonjë qime.

Hadithi i Ebu Ejubit që e përmendëm më lartë është argument për këtë.

Gjithashtu transmeton Imam Maliku (1/358/92) nga Ummu Alkame ibën Ebi Alkame, e cila ka thënë: "Kam dëgjuar Aishen, gruan e Pejgamberit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, duke u pyetur për muhrimin, a i takon ta kryan trupin? Ka thënë: po, le ta kryan edhe fortë. Ë nëse mi lidhin duart e nuk kam me çka të kruhem, do të kruhem me këmbë". (Senedi është hasen).

Shejhul-Islam, Ibën Tejmia, në librin "Mexhmuatul-Kubra", (2/368) thotë: "I takon ta kryan trupin dhe gjithashtu nëse lahet dhe bie ndonjë qime, kjo aspak nuk e dëmton".

3- Bërja e Hixhames, edhe nëse duhet të rruhen qimet në vendin ku bëhet hixhameja.

Transmeton Ebu Behinete, radijall-llahu anhu, dhe thotë: "Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, bëri hixhame edhe pse ishte muhrim (në petkun e ihramit) në vendin Lihal Xhemel, një vend në rrugë për në Mekë, në mesin e kokës". (Buhariu dhe Muslimi).

Shejhul-Islam, Ibën Tejmijje në librin mbi haxhin, (2/338) thotë: "I takon haxhiut ta kryan trupin nëse i kruhet, të bëjë hixhame në kokë ose në vend tjetër edhe nëse ka nevojë që të rruan qimet për këtë qëllim, sepse ka ardhur në hadith (pastaj e citoi hadithin e lartpërmendur dhe tha) kjo nuk mund të ndodh pa ruajtur disa qime. Gjithashtu nëse lahet dhe bie ndonjë qime, kjo aspak nuk e dëmton edhe nëse është i bindur se i ka rënë kjo qime nga larja".

Ky qëndrim është edhe medhheb i hanbelive (shiko: "El-Mugni"; 3/306), mirëpo ka thënë: duhet shpagim (fidje).

Çështjen e fidjes e thotë edhe Imam Maliku dhe tjerët. Mirëpo këtë e replikon Ibën Hazmi (7/257) duke thënë pas këtij hadithi: "Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, nuk tregoi se në këtë vepër ka dënim, ose fidje, po të duheshe nuk do ta neglizhonte këtë gjë. Kurse Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ishte leshatak. Ai na e ka ndaluar rruajtjen e kokës në ihram".

4- Marrja e luleve dhe heqja e thoit që është thyer.

Ibën Abbasi, radijall-llahu anhu, thotë: "Muhrimi hyn në banjo dhe e nxjerr dhëmbin, u merë e luleve, e nëse i thehet thonji e hedhë atë dhe thotë: largoni prej jush dëmin, sepse All-llahu nuk dëshiron t'ju dëmton me asgjë". (transmeton Bejhakui (5/62-63) me sened sahih).

I këtij mendimi është edhe Ibën Hazmi (7/246) dhe transmeton nga Maliku nga Muhamed ibën Abdull-llahi ibën Ebi Merjemi, se e ka pyetur Seid ibën Musejebin nëse i thehet thonji duke qenë muhrit. I ka thënë Seidi: këpute.

5- Ti bësh vetes hije me çadër, ombrellë ose veturë. Andaj heqja e kulmit të veturës ose autobusit, siç e bëjnë disa grupacione është ekstremizëm dhe fanatizëm në fe, gjë të cilën nuk e ka lejuar Zoti i botërave.

Tregohet me sened të vërtetë se Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ka urdhëruar ti rregullohet një çadër në nemire, pastaj ka zbritur nga Nemireja, siç do të sqarohet kur të sqarojmë haxhin.

Ummu Husejini, radijall-llahu anha, thotë: "Kam kryer haxhin me Pejgamberin, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, në haxhin lamtumirës dhe pash Usamen dhe Bilalin, kurse njëri kishte kapur frerët e deveve të tij, kurse tjetri kishte ngritur një petk për ta mbrojtur nga të nxehtit derisa i hodh gurtë në Xhemretul-Akabe".

(sahih).

Kurse ajo që transmeton Bejhakui nga Nafiu, i cili ka thënë: "Ibën Omeri, radijall-llahu anhu, pa një njeri në devën e tij duke qenë muhrit dhe kishte marrë hije mes tij dhe diellit dhe i tha: sakrifiko për Atë që ke hyrë në ihram".

Në një transmetim tjetër tregohet se ka parë Abdull-llah ibën Ebi Rebian, i cili në mes të deveve të tij kishte venduar një krënde dhe kishte lëshuar petkun e tij mbi të duke bërë hije mes tij dhe diellit, kurse ishte muhrit. Kur e takoi këtë njeri Ibën Omeri e ndaloi nga kjo vepër".

Them: ndoshta Ibën Omerit, radijall-llahu anhu, nuk i ka arritur hadithi i lartëcituar i Ummu Husejnit, përndryshe ajo që ai ka ndaluar është mu ajo që ka vepruar Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, andaj Bejhakui ka thënë: "Tregimet e Ibën Omerit janë meukufe, kurse hadithi i Ummu Husejnit është i vërtetë".

Domethënë: është më meritore që të veprohet me të. Në bazë të këtij hadithi e ka definuar edhe kapitullin duke thënë: "Kreu: muhriti i bën hije vetes me çka të dëshirojë, nëse nuk ia prek kokën".

6- Ka të drejtë të shtrëngon belin dhe izarin me rryp, të mban unazë, të mban orë dhe të mban syza, sepse nuk ka ndonjë ndalesë për këto gjëra, madje ka disa gjurmë që i lejojnë këto gjëra.

E kanë pyetur Aishen, radijall-llahu anha, për çantën e muhrit? Ka thënë: s'prish punë. Për të qenë i sigurtë në harxhimet e veta. (senedi është i vërtetë).

Kurse Atau, rahimehull-llah, ka thënë: Mban unazë dhe çantë muhriti. (transmeton Buhariu si mual-lak).

Them: është e qartë se ora dhe syzat hyn në kategorinë e rrypit, sidomos pasi që nuk ka ndonjë ndalesë, kurse: "...e Zoti yt nuk është që harron". (Merjem: 64).

Muhamed Nasirudin El-Albani

Marrë nga hyrja e librit: "Haxhi i Pejgamberit...".

Përktheu: Bekir Halimi

7.1.2005

Libri - Katërdhjet hadithe mbi moralin

22. Të kënaqurit me atë që posedon dhe vetëpërmbytja

22. Transmeton Ebu Hurejra, radijall-llahu anhu, se Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sellem, ka thënë: "Nuk është pasuri e vërtetë pasuria materiale por pasuri e vërtetë është pasuria shpirtërore"

Allahu, subhanehu ve teala, thotë: "Nuk ka anjë gjallesë në tokë që All-llahu të mos ia ketë garantuar furnizimin e saj" Kuptimi i hadithit është se pasuri e dobishme, madhështore apo e lavdëruar është pasuria shpirtërore sepse kur shpirti është i pasur i ndërpret ëndjet e tepërta, për këtë, ngritet dhe bëhet i madh dhe fiton privilegj, kënaqësi, autoritet dhe lëvdatë më shumë se i pasuri i cili është shpirtvarfër për të arritur pasuri, sepse të dytin pasuria e shpien në gjëra jo të ndershme dhe në vepra amorale për shkak ëndjeve të tij të ulta dhe kopracisë. Pra ai që karakterizohet me pasuri shpirtërore është i kënaqur me furnizimin që ia ka caktuar Allahu, nuk tenton për ta shtuar atë pa nevojë, nuk insiston në kërkesë dhe lypje porse pajtohet me atë që Allahu, subhanehu ve teala, e ka ndarë për të dhe nuk ndien asnjëherë mungesë. Në anën tjetër ai i cili karakterizohet me shpirtëvarfëri është në të kundërtën e atij që është i pasur shpirtisht sepse nuk kënaqet me atë që posedon por vazhdimisht vepron për të shtuar pasurinë në çfardo mënyrë, e në rast se nuk mund t'i plotësoj dëshirat, pikëllohet dhe ndien keqardhje sikur të mos kishte pasuri. E tërë kjo sepse nuk i mjafton ajo që posedon, sikur të ishte i varfur materialisht përkundër të pasurit shpirtisht i cili pajtohet me paracaktimin e Allahut, subhanehu ve teala, i nënshtrohet ligjit të Tij duke e ditur se ajo që e pret tek Allahu është më e mirë dhe më afatgjatë, pra ai nuk insiston të shtojë pasurinë e as që lyp një gjë të tillë. Sa vargje të bukura ka thurrur Imam Shafiu, rahimehull-llah, në lidhje me këtë:

Rizkun (furnizimin) nuk e pakson vetpërmbytja

As që shtohet me përkujdesje e mundim

Nuk ka gëzim të përvetshëm as brenga

Nuk ka as skamje e bollëk pa përfundim.

Kujdesu vëlla musliman që të jesh i kënaqur me atë që posedon dhe të jesh i vetpërmbytur sepse furnizimi është ndarë nga i Urti dhe i Informuari për çdo gjë. Mbështetu në Atë që e ndanë furnizimin sepse kush mbështetet në Të, Ai i mjafton. Ebu Derda, radijall-llahu anhu, thotë: në Kur'an është një ajet dhe sikur tërë njerëzit ta kuptonin do të ishin të kënaqur me atë që posedojnë, Allahu, subhanehu ve teala, thotë:

"E kush iu përmbahet dispozitave të All-llahut, atij Ai i hap rrugë, dhe e furnizon atë prej nga nuk e kujton fare."

Dije se përkujdesja e tepërt nuk ta shton rizkun. Një beduin i tha një tjetrit të cilën e pa

shumë të kujdesur për të fituar pasuri: o vëlla, ti je kërkues dhe i kërkuar, ty të kërkon një kërkues të cilit nuk mund t'i ikish. Ti kërkon atë që s'ke nevojë sikur të mos kishe parë njeri i cili shumë përkujdeset mirëpo nuk arinë asgjë si dhe njeri që është indiferent ndaj kësaj bote mirëpo është i furnizuar.

Një tjetër ka thënë: ti nuk mund të arrishë shpresën tënde, as t'ia tejkalosh vdekjes, as ta mbisundosh furnizimin as ta kontrollosh fatin e tjetërkujt, e pse atëherë e shkatërron veten?

“Ai i cili është i vetëpërbajëtur Allahu ia bën të mjaftueshme atë që posedon, ai cili është i pasur shpirtërisht Allahu e pasuron” për këtë:

“Ai të cilin e godet varfëria dhe ankohet te njerëzit, atij nuk i largohet varfëria, e kush i drejtohet Allahut, Ai i jep furnizim menjëherë apo më vonë” tërë kjo, sa i takon dunjasë, kurse në Ahiret atij i takon Xhenneti, transmeton Theubani, radijall-llahu anhu, se Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ka thënë:

“Kush më garanton mua se askujt nuk do t'i lyp asgjë unë i garantoj Xhennetin” Theubani tha: Unë o i dërguar i Allahut, dhe asnjëherë nuk i lypi askujt asgjë. Sa i takon atij që:

“Lyp për ta shtuar pasurinë që ka ai Në realitet ka kërkuar për vete një gacë, kërkon pak apo shumë”

Në këtë kontekst transmetohet se një njeri duke qarë ankohet te Hasan Basriu për gjendjen e tij të rëndë, Hasani i thotë: E tërë kjo vjen nga përkujdesi i madh që ke për dunjanë, pasha Allahun sikur ndonjëri të posedonte tërë botën e pastaj e humbë atë nuk mendoj se meriton ta qanë atë.

Një njeri tjetër ankohet te Shibli për gjendjen e rëndë të familjes së vetë e ai i thotë: Kthehu te shtëpia yte dhe atë që furnizimi i tij nuk është në dorë të Allahut dëboje nga shtëpia.

Erdhi një njeri te Shekik Belhij për ta takuar e bashkëshortja e tij e informoi se Shekiku kishte dalur në xhihad. Njeriu pyeti: ç'ju ka lënë në shtëpi? Ajo tha: Furnizuesi apo i furnizuar? Njeriu i tha: I furnizuari! Ajo ia ktheu: I furnizuari na ka lënë Furnizuesin (Zotin), ec o njeri dhe mos u kthe që të na i prishësh zemrat

Ahmed Muadh Hakki

Përktheu: Agim Bekiri

(pjesë nga libri: Katërdhjet hadithe mbi moralin)

NuN, 2005